

m:
agazin

JESEN/ZIMA 2017.
BROJ 15
IZDANJE ZA BiH
BESPLATAN PRIMJERAK

Oreo - počinje

TRI, ČETIRI SADA >

80

TEMA
BROJA
**Najsladi
Google-ov
slatkiš**

SVJETSKI
DOGAĐAJI
IFA Berlin

TALENTI
**RK "Borac
m:tel"**

m:tel

HUAWEI P10 lite

STIL I VRHUNSKE PERFORMANSE

3

IMATE PRIJATELJE

IMATE PRIJATELJE

03

- 07 OPEN PREDSTAVLJA
IPTV - zaista
dobre serije
- 10 ZVIJEZDA PONUDE
Huawei Mate 10 Pro

10

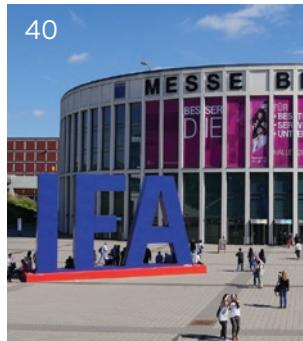
- 16 DNEVNIK PRIJATELJSTVA
Dio smo vaših
najljepših trenutaka

POSLOVNI SVIJET

21

- 40 SVJETSKI DOGAĐAJ
IFA Berlin
Kao prozor u budućnost
- 45 BRENDVOVI KOJIMA VJERUJEMO
iPhone 8,
8 Plus i iPhone X
- 51 TESTIRAMO
HTC Desire 10

S DRUGE STRANE

61

- 76 U ROMINGU
Dakle, Dablin
- 80 TALENTI
RK "Borac m:tel"
- 85 INTERVJU MOBILNIM
Ljubiša Savanović

m:agazin

Žive boje novog početka

Kraći dan, promjenljivo vrijeme, miris pečenog kestena na ulici, opalo žuto lišće... Jesen je idealno vrijeme da uz vatru u domu upalite i onaj žar za promjenama i u svoj život unesete neke novine. Bilo šta da radite, unesite se svim srcem u to i dajte svoj maksimum, jer ste u tom slučaju već na pola puta da ono što želite i ostvarite.

Svakako, mi smo tu za vas kada vam je potreban savjet, preporuka i podrška. Prijatelji su dio promjena koje proživljavate i samo oni pravi su uvijek tu za vas. Sigurni

smo da će vam neki od naslova koje smo u jesenjem izdanju m:agazina pripremili biti inspirativni te da ćete uz teme iz kategorija priče o uspjehu, brendologija, intervju mobilnim ili u dobrom društvu, naći iskru koja će vas pokrenuti.

Prepustite se i uživajte u novom poglavlju, još jednom divnom godišnjem dobu i spremni dočekajte Novu godinu. Ona je tu, odmah iza ugla.

m:tim

IMPRESUM

JESEN/ZIMA 2017
BROJ 15
IZDANJE ZA BIH
BESPLATAN PRIMJERAK

IZDAVAČ: Mtel a.d. Banjaluka

ZА IZDAВАЧА: generalni direktor Marko Lopičić, izvršni direktor za marketing i prodaju Radmila Bojančić

m:agazin TIM: Sandra Stanić, Željka Dragičević, Aleksandra Šobić, Jelena Maksimović, Milica Stojaković, Vesna Rodić, Andrea Lazić, Vlatka Repac

U OVOM BROJU ZA m:agazin PIŠU: Predrag Laketa, Milovan Tatić, Mirela H. Mustafić, Darko Bajić, Milica Mamić, Brankica Raković, Vesna Golijanin, Ljubica Jerotijević, Danijela Filipović, Dejan Trninić, Damir Dizdarević, Kristina Nikolić, Rajko Radovanović, Bojan Radović, Jelena Bjelaković, Aleksej Đurđević

LEKTOR: Saša Ćetojević

DIZAJN: Sanda Arsenić / Aquarius

PРЕЛОМ И ПРИПРЕМА: Sanda Arsenić / Aquarius

АДРЕСА РЕДАКЦИЈЕ: Vuka Karadžića 2, 78 000 Banjaluka // **ТЕЛЕФОН:** 051/240-875, 240-250 // **FAX:** 051/216-110

E-MAIL: magazin@mtel.ba // **WEB:** mtel.ba

ШТАРМА: Compex d.o.o, Braće Pišteljića 1, 78 000 Banjaluka

TIRAŽ: 3.000

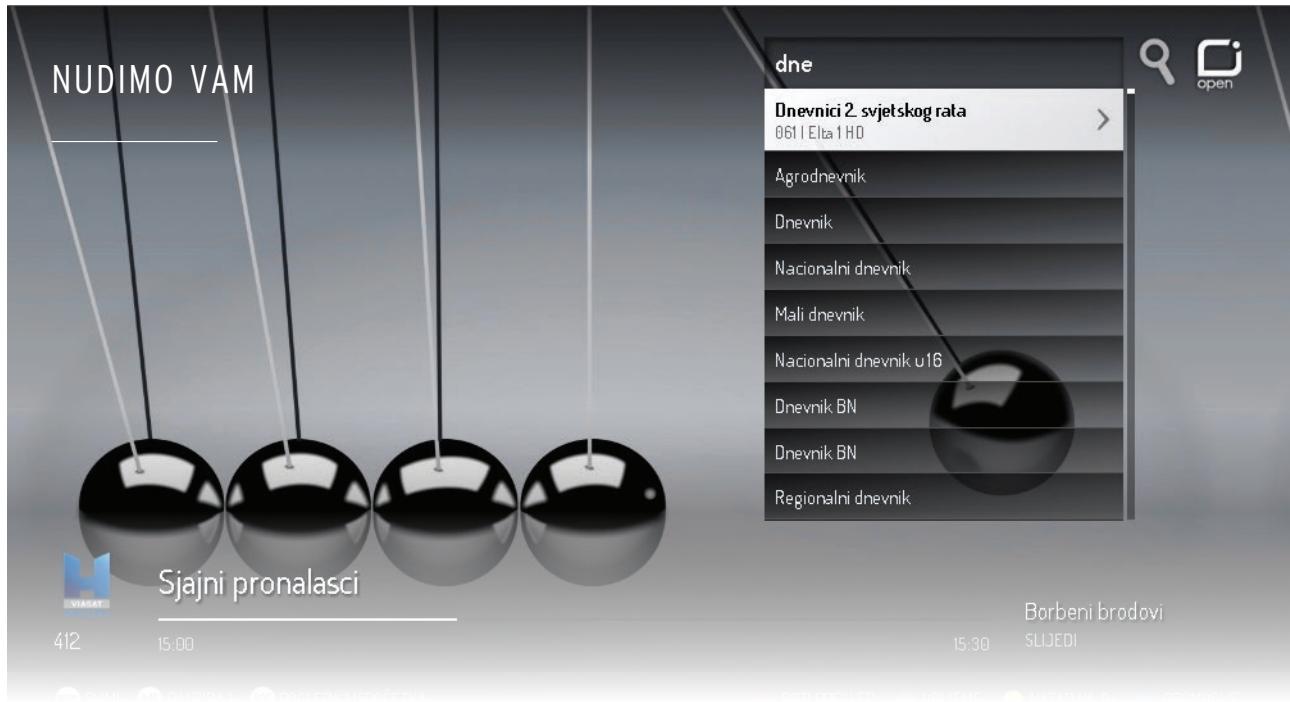
IZLAZI KVARTALNO

m:

IMATE PRIJATELJE

m:i

INTERAKTIVNE NOVOSTI U M:TEL IPTV SVIJETU

Pronaći balans kod korisničkog iskustva sistema poput IPTV platforme izuzetno je važno, jer to daje dodatnu vrijednost našoj usluzi. Može se reći da je ovo dio misije koju m:tel kao tehnološki lider ima: da približi nove trendove i tehnologije svojim korisnicima.

AUTORI: MILOVAN TATIĆ, KRISTINA NIKOLIĆ

Pažnja koju gledanje televizije dobija u svakom domu čini da IPTV ima značajnu ulogu u m:tel ponudi. Takođe, kako se radi o kompleksnoj usluzi sa mnogo različitih funkcionalnosti koje nose veliku vrijednost koja često

nije vidljiva, navigacija kroz sve mogućnosti za mnoge predstavlja ogromnu barijeru. Upravo zbog toga IPTV je pogodno tlo za razvoj korisničkog iskustva.

KORISNIČKO ISKUSTVO PRILIKOM INSTALACIJE UREĐAJA - START-UP VODIČ

U želji da se pojednostavi osnovno podešavanje, razvijena je aplikacija koja prilikom prvog paljenja IPTV Set Top Box-a pokreće niz grafika koje na jednostavan način vode korisnika kroz osnovna podešavanja. Tokom start-up procesa korisnik prolazi kroz podešavanja jezika glavnog menija, načina povezivanja uređaja sa TV-om, formata slike, promjene PIN kodova i ostala ključna podešavanja neophodna za upotrebu usluge gledanja televizije. Kroz ovu aplikaciju tako je osnovno podešavanje pojednostavljeno do maksimuma.

KORISNIČKO ISKUSTVO TOKOM GLEDANJA TELEVIZIJE - SMART MENI

Navigacija kroz mnoštvo mogućnosti koje IPTV usluga nudi je izazov koji zahtijeva izuzetnu tehnološku angažovanost, kao i konstantno promišljanje na koji način korisniku pojednostaviti korištenje i omogućiti preglednost na samo jedan klik daljinskog upravljača. U tom duhu razvijena je namjenska, tehnološki složena aplikacija, koja na jedinstven način odgovara na date potrebe, stavljući na jedno mjesto ključne upotrebne vrijednosti IPTV platforme.

Aplikacija smart meni aktivira se klikom na žuto dugme daljinskog upravljača. Odmah se pojavljuje transparentni meni koji se dijeli u tri ključne sekcije: pretraga (gornji lijevi ugao), meni (desni ugao) i statusna linija (donji dio TV ekrana).

O pretrazi TV sadržaja

Korištenjem navigacijskih strelica na daljinskom upravljaču (gornja strelica) aktivira se polje pretrage u kojem je moguće pretražiti kompletan sadržaj TV vodiča i videoteka po želji. Tako npr. unosom riječi „sport“ korištenjem alfanumeričkih dugmadi i klikom na OK dugme, pojavljuju se svi sadržaji u okviru svih TV programa koji sadrže riječ „sport“. Sadržaji su poredani po vremenu pojavljivanja, tako da je prvi izbor uvek onaj vremenski najbliži. Navigacijom kroz rezultate moguće je izabrati željeni sadržaj i tako na jednostavan i brz način pronaći baš ono što se želi pogledati.

O meniju

Meni predstavlja popularne funkcionalnosti IPTV platforme u preglednim karticama, a korisnik tako na uvid odmah ima osam funkcionalnosti: vremensku prognozu, omiljenu

listu TV programa, Mozaik sport funkciju, YouTube preglednik, podjelu sadržaja koji se gleda na Facebook-u ili Twitter-u, pomoć (uputstvo) u korištenju, otključavanje Set Top Box-a i osvježavanje portala.

Sve nabrojane funkcionalnosti dobro su poznate, osim pomoći, koja je nova. Klikom na ovu karticu, korisnik dobija priliku da sazna odgovore na često postavljana pitanja poput: Koje sve prečice na daljinskom upravljaču postoje? Kako se koristi roditeljska kontrola? Kako se pauzira sadržaj ili kako se gleda propušteno? Takođe, može saznati i sve o televiziji za ponijeti - Open To Go, koja je besplatna za sve korisnike m:tel Open-a (osim Start paketa).

Statusna linija

Statusna linija je unaprijeđena i nudi opis trenutno gledanog TV programa, ali i podsjetnik na ključne skraćenice na daljinskom upravljaču:

- Crveno dugme (brzi pregled TV kanala ili teletekst)
- Zeleno dugme (vremenska prognoza)
- Žuto dugme (smart meni, tj. izlaz iz smart menija)
- Plavo dugme (promocije TV sadržaja)
- Pauziranje sadržaja i snimanje sadržaja ukoliko je to moguće na datom kanalu.

NUDIMO VAM

SURFUJTE NEOGRANIČENO PO MAKSIMALNOJ BRZINI

NOVI TARIFNI DODACI ZA MOBILNI INTERNET I DO 4 GB

PRIPREMILA: JELENA MAKSIMOVIĆ

Ukoliko ste korisnik jedne od postpaid usluga mobilne telefonije kompanije m:tel, sigurno znate da mobilni internet koji dobijete u sklopu svoje tarife možete da koristite neograničeno.

Bonusi za mobilni internet variraju od tarife do tarife. Tako, ukoliko koristite tarifu Moj Mix Standard, vaš bonus za mobilni internet iznosi 500 MB, a uz tarifu Moj Mix Net ili Extra taj bonus iznosi 4 GB. Ovaj bonus u stvari predstavlja količinu interneta koju koristite po maksimalnoj brzini protoka, a kada je potrošite, surfovanje nastavljate i dalje, ali po smanjenoj brzini. U svakom slučaju, internet imate uvijek i koristite ga bez dodatnih troškova.

Ipak, onima koji su non-stop onlajn i kojima je mobilni internet prioritet, brzine protoka internet saobraćaja znače mnogo i često koriste opciju za dokupljanje mobilnog interneta po maksimalnim brzinama. Zato smo odlučili da postojeće tarifne dodatke duplo povećamo i olakšamo vam bezbrižno i brzo surfovanje u svakom trenutku. Veoma je bitno da su cijene ostale iste, pa tako od sada u m:tel ponudi možete da pronađete i dokupite:

- Tarifni dodatak od 500 MB po cijeni od 5,85 KM (sa PDV-om),
- Tarifni dodatak od 2 GB - Giga NET 2, po cijeni od 11,70 KM (sa PDV-om) te
- Tarifni dodatak od 4 GB - Giga NET 4, po cijeni od 17,55 KM (sa PDV-om).

Aktiviranjem tarifnog dodatka količina kupljenih podataka sabira se sa količinom podataka iz tarifnog modela koji koristite i dalje koristite mobilni internet neograničeno, ali uz nove maksimalne brzine protoka.

Aktivaciju tarifnih dodataka možete izvršiti putem servisa Moj meni, biranjem koda *100#, putem aplikacije m:go ili slanjem SMS-a na kratki broj 0651111 sa ključnim riječima: „NET500“, „NET2GB“ ili „NET4GB“.

Surfujte stalno, surfujte više.

Za više informacija posjetite www.mtel.ba.

OPEN PREDSTAVLJA

IPTV

ZAISTA DOBRE SERIJE

PRIPREMILI: MIRELA H. MUSTAFIĆ I PREDRAG LAKETA

СЕНКЕ НАД БАЛКАНОМ

Za sve vas koji se još niste sreli sa kvalitetnim televizijskim sadržajima, podsjećamo da u Open IPTV ponudi možete pogledati pregršt kvalitetnih filmova, serija i ekskluzivnih dokumentarnih serijala za sve generacije i najprobirljivije filmske sladokusce. Mnogi od njih dobitnici su najprestižnijih filmskih ostvarenja u Evropi i Sjedinjenim Američkim Državama..

Pobrojaćemo samo neke od serija u IPTV ponudi:

„SENKE NAD BALKANOM“

Nova serija producenta i reditelja Dragana Bjelogrlića pod nazivom „Senke nad Balkanom“ počela je da se emituje od druge polovine oktobra na nacionalnim televizijama u Srbiji, Makedoniji, Republici Srpskoj, Sloveniji i Crnoj Gori, kao i u Ruskoj Federaciji.

Nakon velikog uspjeha serijala „Vratice se rode“ i „Montevideo“, Dragan Bjelogrlić se ovoga puta predstavlja dramskim trilerom. Prva sezona pokriva period neposredno pred ubistvo hrvatskog narodnog poslanika Stjepana Radića u Narodnoj Skupštini Srba, Hrvata i Slovenaca i uvođenje diktature. Druga sezona obrađuje period pred ubistvo kralja Aleksandra Karađorđevića u Marseilju, dok je treća sezona smještena pred početak Drugog svjetskog rata i raspad Jugoslavije. Insistirajući na atmosferskim kadrovima, rediteljskim i scenarističkim neočekivanim obrtimi i dobro izvajanim likovima, kako primjećuju kritičari, oni zapažaju da Dragan Bjelogrlić ovom serijom donosi „postmodernu balkanskog televizijskog prostora“.

Osim Bjelogrlića, koji igra glavnu ulogu, u „Senkama nad Balkanom“ gledamo i Andriju Kuzmanovića, Gordana Kičića, Žarka Lauševića, Mariju Bergam, ali i međunarod-

OPEN PREDSTAVLJA

nu postavku koju čine slavni ruski glumci - Aleksandar Galibin i Andrej Zibrov, a tu su i ovdašnjoj publici dobro poznati Goran Bogdan, Bojan Navojeć, Toni Mihajlović i Petar Arsovski... „Veoma sam srećan što sam dio ekipe, jer ovakvu seriju još nismo imali na ovim prostorima“, smatra jedan od glavnih protagonisti, glumac Gordan Kičić, koji u seriji tumači lik Alimpija Mirića. Đorđe Bajić iz Filmskog centra Srbije slaže se sa Kičićevom ocjenom i ide korak dalje u svom komentaru : „To je najbolji srpski TV igrani uradak u 21. vijeku.“ Interesantno je napomenuti da su komentari o kvalitetu serije bili pozitivni i na društvenim mrežama, na šta je Dragan Bjelogrlić odgovorio: „Ovo je dosta hrabar poduhvat, trebalo je mnogo znanja i energije, novca i truda da se to izgura.“

„MESO“

Oktobar na RTS-u i RTRS-u bio je rezervisan za premijeru dugo očekivane serije „Meso“, čiji scenario potpisuje Nikola Pejaković, a režiju Saša Hajduković, dok je koproducent

za Republiku Srpsku RTRS, a za Srbiju RTS.

Glavni junaci filma i serije „Meso“ su Mirko i Slavko - ljudi čija imena asociraju na prošla vremena, ali koji se na svoje načine bore sa nedavaćima vremena u kojem žive.

Mirko je osrednji fudbaler na zalsku karijere, sa neizvjesnom budućnošću u sportu, koji se vraća u rodnu Banjaluku, gdje zatiče dementnu majku, introvertnog brata i djevojku koja, daleko od svoje rodne kuće, vapi za pažnjom i ljubavlju, tražeći ih na pogrešne načine.

On zatiče i još nešto - očevu roštiljnicu „Kod Rajka“, od čije slave je ostala samo reputacija da su čevapi tu „bolji od Mujinih“, iako je i njena sudbina neizvjesna, kako zbog ekonomskih razloga, tako i zbog velikih planova koje za nju kuju podjednako veliki biznismeni.

Jedan od njih je i Slavko, Mirkov drugar iz djetinjstva, koji se u životu svog nekadašnjeg prijatelja ponovo pojavljuje iznenada, i to baš tada, u trenutku kada mu je najpotrebniji. U devet epizoda, njihove sudbine će

biti u potpunosti isprepletene i uticati na životne priče mnogih osoba oko njih, dok Mirko i Slavko sami traže svoj put do rješenja životnih problema, ali i do odgovora na pitanje koliko se ljudskih vrijednosti i dalje skriva u njima.

Glavnu ulogu tumači Igor Đorđević, a pored njega glume i Nikola Pejaković, Branko Janković, Vuk Kostić, Marija Pikić, Faketa Salihbegović Avdagić, Nikolina Jelisavac, Ljubiša Savanović, Tomislav Trifunović, Stojan Matavulj i mnogi drugi. Film je nastao u Bosonogoj produkciji, a producent je Brankica Janković.

Seriju "Meso" možete pronaći u IPTV videoteci, te uživati u njenom gledanju kad god želite.

VIKINZI - nova sezona

Sigurno ste već čuli za dramu Vakinzi, koja obiluje akcionim scenama, no jeste li znali da uskoro na ekrane stiže peta sezona?

Moćna istorijska drama kojoj se veseli cijeli svijet najavljena je pod

sloganom Ko će zavladati, a na domaćoj streaming videoteci Pickbox prva premijerna epizoda prikazana je 30. novembra, odmah nakon premijere u svijetu. Svi oni koji su pogledali dosadašnje četiri sezone radovaće se još fokusiranoj borbi za moć, a u smrtonosnoj će se igri među standardnom postavom kao novi igrači pojaviti i Jonathan Rhys Meyers i Adam Edge Copeland.

Politički kompleksna i nevjerovatno nasilna, peta sezona Vikinga donijeće vam 20 epizoda čistoga užitka, počevši s premjerom dugačkom čak 120 minuta. Istorija će drama kao i inače, a sada možda malo i više, plesati na rubu života i smrti, lojalnosti i izdaje, bratstva i neprijateljstva, a dugačke nordijske brade i ove će godine biti standard.

Ovo su samo neke od serija za pamćenje!

Na našem sajtu open.mtel.ba možete naći nove sadržaje koji se emituju na Open IPTV-ju i biti stalno informisani o našim aktuelnim ponudama.

Uživajte, tu smo da vam ugodimo.

ZVIJEZDA PONUDE

HUAWEI MATE 10 PRO

ZAŠTO DA TELEFON BUDE PAMETAN KADA MOŽE BITI INTELIGENTAN

PRIPREMIO: DARKO BAJIĆ

Prije deset godina, sloganom „Internet u tvom džepu“ otpočela je era pametnih telefona, koja je promijenila dotadašnje ljudske živote. Od tog vremena pa do danas, pametni telefoni su se poboljšavali, usavršavali i postajali sve korisniji i lakši za upotrebu. Sjetivši se tog vremena, a povodom jubilarne godišnjice, kompanija Huawei objavila je da je došlo vrijeme i za novu revoluciju.

U oktobru ove godine, za vrijeme sajma IFA u Berlinu, Huawei je predstavio Kirin 970, prvi AI procesor na svijetu. Prvi AI procesor izrađen je korištenjem 10-nanometarskog procesa, ima 5,5 milijardi tranzistora na površini od jednog centimetra kvadratnog, što znači da može mnogo brže i sa mnogo manje energije izvršavati računarske zadatke. Na testu prepoznavanja slike, Kirin 970 obradio je 2.000 slika za šest sekundi, dok je

konkurenciji trebalo oko 120 sekundi. To je bio značajan korak u nastajanju Huawei Mate 10 serije.

Nakon uspješnih testova, iz kompanije Huawei poručili su da je došlo vrijeme da telefoni postanu inteligentni. Sa AI platformom, Huawei je predstavio svoj „superphone“ Huawei Mate 10 Pro, za koji su odlučni da će obilježiti novu eru mobilnih telefona.

Huawei Mate 10 Pro objedinjuje inovativni hardver sa dramatično boljim performansama, Kirin 970 procesor i EMUI 8.0 interfejs, koji je zasnovan na operativnom sistemu Android 8.0. Interfejs podrži AI Engine, prati kako korisnik koristi uređaj i na osnovu toga određuje resurse u potpunosti koristi potencijale Kirin 970 procesora. Program za interaktivno prevodenje Translator omogućava foto-prevod stranog teksta, dovoljno je u njega usmjeriti kameru i prevod će se pojaviti na ekranu. Uz pomoć tog programa, ljudi iz različitih govornih područja odlično će se sporazumjeti i to u realnom vremenu, pričajući svako na svom maternjem jeziku.

Huawei Mate 10 Pro ima ekran od šest inča sa 18:9 formatom i HDR10 tehnologijom za živopisni prikaz boja. Uredaj ima moderno 3D Glass kućište s aluminijumskim ramom, koje je simetrično zaobljeno za bolju ergonomiju pri držanju. Telefon je zaštićen od prašine i ne propušta vodu.

Kao rezultat saradnje s kompanijom Leica, Huawei Mate 10 Pro ima kamere sa dvostrukim sočivom, koje kombinuju RGB senzore od 12 MP i monohromatske senzore od 20 MP, optičku stabilizaciju slike, dvostruka sočiva s otvorom blende f/1.6 kao i Bokeh efekat te digitalno zumiranje podržano vještačkom inteligencijom. Real-Time Scene i Object Recognition prepoznaju šta se nalazi ispred objektiva kamere i na osnovu toga automatski podešavaju parametre kako bi fotografija bila što kvalitetnija. Digital Zoom i Motion Detection omogućavaju stvaranje jasnih i čistih slika pri pokretu, na primjer, djece koja se igraju.

Huawei Mate 10 Pro sadrži bateriju kapaciteta 4.000 mAh sa sistemom pametnog upravljanja, koji razumije

ponašanje korisnika i raspoređuje resurse radi što dužeg trajanja baterije. Uredaj podržava brzo punjenje na niskoj voltagi 4,5 V/5 A, uz mogućnost punjenja od 1% do 20% za 10 minuta i od 1% do 58% za 30 minuta.

Huawei Mate 10 Pro je zadivljujući uređaj, ima sposobnost mašinskog učenja i najznačajniji je smartfon koji je Huawei proizveo. Takođe je i među prvima telefonima koji dolaze sa Android Oreo operativnim sistemom.

Huawei Mate 10 serija postaće nova perjanica, odnosno najbolji predstavnik Huawei telefona, a jedan od direktora kompanije Ričard Ju tvrdi da će biti bolji nego Iphone 8. U ranijim govorima Ričard Ju je naglašavao da je potrebna nova, stalno prisutna vještačka inteligencija, koja je spremna da odgovori u realnom vremenu i integrisana u telefon tako da razumije korisnike i predviđa njihove potrebe na ljudski način. Huawei Mate 10 Pro je najbolje ostvarenje te vizije.

Ovaj telefon možete pronaći u ponudi m:tel-a, a on može biti vaš za samo 1KM u Moj Mix VIP tarifi.

Kompanije m:tel i Huawei su krajem novembra 2017. godine u Banjaluci promovisale novi telefon Huawei Mate 10 Pro.

KONZUMERIZACIJA IT-JA I NJENE POSLJEDICE

PIŠE: DAMIR DIZDAREVIĆ

Proces koji se već godinama dešava u globalnom društvu, a svoju vidljivu ekspanziju doživljava u posljednjih nekoliko godina, u stručnim krugovima popularno se zove konzumerizacija IT-ja (eng. Consumer – potrošač, konzument).

Radi se o kontinuiranoj pojavi koja označava prođor informacionih tehnologija (u daljem tekstu IT) u raznim oblicima, u svakodnevni život prosječnog čovjeka. Pojednostavljeno rečeno, konzumerizacija IT-ja predstavlja prelazak IT-ja iz sfere specijalističkog u robu široke potrošnje, za sve generacije stanovništva i u gotovo svim životnim segmentima. U današnjim urbanim sredinama, gotovo da je nemoguće naći osobu koja u manjoj ili većoj mjeri nije dio ovog procesa.

Posljedice ovog procesa veoma su opsežne i, kao i kod svake globalne pojave, one su i pozitivne i negativne. Proces konzumerizacije IT-ja, iako svoju pravu vidljivost na širem planu doživljava tek u posljednjih nekoliko godina, zapravo je mnogo duži. Može se reći da je započeo vizijom koju je još osamdesetih godina prošlog vijeka izrekao osnivač Microsoft-a kroz svoju već legendarnu frazu: „Računar na svakom stolu.“ Ta namjera da se svakome, bez obzira na to da li mu je IT posao ili ne, omogući da se na jednostavan način koristi računaram uveliko je uticala na rasprostranjenost personalnih računara kakva je ona danas. U toj prvoj fazi konzumerizacije IT-ja, Microsoft je možda dao i najveći doprinos proizvodnjom svojih još dobro poznatih operativnih sistema Windows 95, 98 i njihovih nasljednika. Dizajn tih sistema i jednostavnost njihovog korištenja te vrlo široka dostupnost, značajno su uticali na to da računar postane kućanski aparat, a ne luksuzna iznimka namijenjena bogatima i IT profesionalcima.

Ekspanzija interneta sredinom i krajem devedesetih godina, kada je „došao“ i u naše krajeve, dala je ovoj viziji i jednu novu dimenziju i omogućila globalne komunikacije (tada prvenstveno putem e-mail-a i chat programa) te razmjenu i prezentaciju informacija na do tada uglavnom nepoznat način - preko web-stranica. Internet, koji je već tada ubrzano postajao roba široke potrošnje, svojom je masovnom i brzom ekspanzijom označio je drugu fazu konzumerizacije IT-ja. Ta faza bila je obilježena lakin pristupom informacijama i definitivno se može reći da ju je obilježio Google svojim i danas izrazito popularnim pretraživačem. Informacije upitne pouzdanosti, mada i tada kao i danas, došle su nadohvrat ruke svima koji su imali vezu na internet.

Može se reći da danas prolazimo kroz treću fazu tog procesa, koja je, kao i prethodne, donijela svoje specifičnosti. Treća faza konzumerizacije IT-ja ponešto je izmijenila prvobitnu viziju „računara na svakom stolu“. Za razliku od pristupa koji je bio zastupljen ranije, a u kojem se korištenje računara uglavnom svodilo na korištenje softvera instaliranog na samom računaru te jednosmjernu konzumaciju informacija sa interneta bez mnogo interakcije, današnji konzument IT-ja sve manje koristi računar u onom klasičnom smislu i sve manje koristi softvere koji su vezani za sam računar. Korištenje IT-ja danas značajno je pomjereno na internet bazirane

servise, a metod, odnosno interfejs njihovog korištenja odavno nije samo klasični desktop računar. Prosječan IT konzument danas koristi laptop, netbook, tablet ili pametni telefon (pa čak i pametni TV) da bi obavio posao za koji je ranije morao da sjedne za svoj radni sto. Tome je, pored samih uređaja, značajno doprinijela i široka dostupnost interneta na javnim mjestima - WiFi danas je dostupan gotovo svugdje, bar kada govorimo o urbanim sredinama.

Paralelno sa razvojem uređaja, razvijali su se i internet servisi, koje danas vrlo često popularno nazivamo cloud servisima. Pojava društvenih mreža radikalno je promijenila način komuniciranja, povezivanja i socijalizacije ljudi uopšte, te eksponencijalno ubrzala razmjenu informacija. Današnji mediji iz „prošlog vremena“, kakvi su TV, radio i novine, definitivno gube trku u brzini prenosa informacija do krajnjeg korisnika. Brzina kojom se danas neka informacija može proširiti putem Twitter-a ili Facebook-a nedostizna je za bilo koji klasični medij. Kao rezultat toga, mnogo klasičnih medija svoje djelovanje prebacuje u formu internet portala, a TV stanice sve više svoje sadržaje čine dostupnim putem servisa kakav je YouTube. Ovo je značajno promijenilo i svijest, odnosno očekivanja samih konzumenata informacija. Sve je manji broj ljudi koji će danas čekati dnevnik ili kupovati novine da bi saznali neku novu informaciju. Informacija se danas traži na portalima ili društvenim mrežama, traži se odmah i sada, a tolerancija prema čekanju postala je minimalna, što se, svjesno ili nesvesno, prenosi i na druge scenarije koji ponekad i nemaju direktne veze s IT-jem.

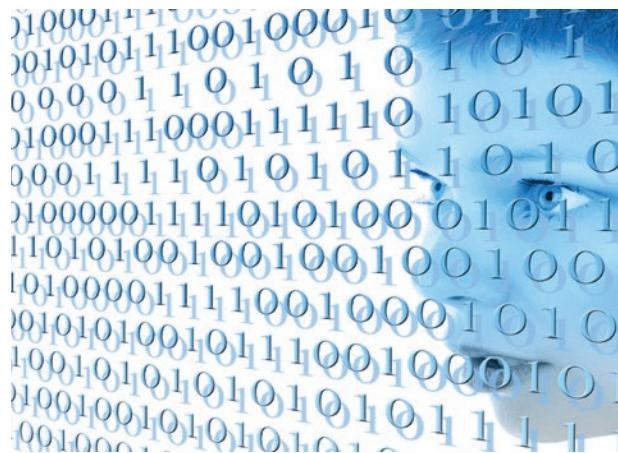
Poseban segment ove treće faze konzumerizacije IT-ja čine komunikacije. Pojava i globalna ekspanzija servisa poput Skype-a, Viber-a i sličnih značajno je promijenila i način komuniciranja u realnom vremenu. I dok je nekada glasovna komunikacija bila monopol telekom operatora, danas je to značajno promijenjeno. Iako su telefonske komunikacije i dalje dosta prisutne, u segmentu krajnjih korisnika, posebno mlađe populacije, one postaju sekundarne, jer ih sa gotovo jednako kvalitetnim iskustvom korištenja mijenjaju pomenuti internet serviši koji su besplatni - ili bar tako izgledaju.

Tu dolazimo do veoma zanimljive tačke koja možda označava četvrtu fazu ovog procesa, koju bismo mogli nazvati konzumerizacija IT konzumenata. Postoji jedna veoma dobra izreka, koju često koristim, kad govorim o ovim stvarima pa ču je i ovdje citirati : „Ako vam je nešto dato besplatno, onda ste najčešće vi roba koja se zapravo prodaje.“ Na ovaj način često odgovorim na pitanje prosječnih IT konzumenata, koje uglavnom glasi: „Kako je moguće da je najveći broj internet servisa koje danas koristimo besplatan?“ Besplatan je termin koji se ovdje može vrlo uslovno koristiti. Usluge većine današnjih servisa se, istina, ne plaćaju novcem, ali se plaćaju kroz dobrovoljnu izloženost marketingu tokom korištenja tih

istih servisa te kroz ustupanje dijela podataka o vlastitim privatnim navikama i potrebama. Ako se do sada u ovo niste uvjerili i sami, možete napraviti jednostavan test. Posjetite nekoliko sajtova na kojima se prodaje neka roba, pregledajte nekoliko proizvoda i narednih dana ćete na većini reklamnih banera na sajtovima koje inače posjećujete gledati upravo te i slične proizvode, kao i posebne akcije za kupovinu. Nema tu ništa sporno, tako stvari funkcionišu. Broj ljudi koji upravo na takav način bude naveden da nešto zaista i kupi, opravdava naizgled besplatno korištenje većine današnjih internet servisa. To je čisti biznis i tu nema ništa spektakularno niti ikakvih elemenata zavjere. Na sličan način će i većina društvenih mreža koje se danas koriste promovisati one koji im plate za reklamu. Gledaćemo u komercijalne postove sa tematikom za koju je procijenjeno da bi nas mogla zanimati. Takva procjena je, opet, na osnovu podataka koje sami dajemo, često i preciznija nego što bi se očekivalo. Tehnologije koje se danas koriste na gotovo svim IT uređajima koje upotrebljavamo omogućavaju mnogo dvosmrterne komunikacije i razmjene informacija, koje su i te kako korisne, mada rijetko u pojedinačnom, a više u globalnom smislu.

Većina današnjih korisnika na ovaj način „trgovine“ pristaje uglavnom nesvesno. Argument izostanka plaćanja nečega novcem još je jači od gotovo svih drugih, što je i očekivano. Simpatično ipak bude vidjeti kako se ljudi uzbune na pojavu informacija o tome kako NSA špijunira po internetu, čita mail-ove i sl. Informacija da se to ponekad i radi nije nova i gotovo svakome ko se profesionalno bavi IT-jem to je poznato. Današnje dostupne tehnologije za zaštitu podataka odavno su pod kontrolom ove i sličnih agencija i to nije nikakva tajna. Primjetio sam ipak da je jedan dio IT konzumenata postao „oprezniji“ nakon ovih medijskih budalaština u vezi sa NSA, pri tome potpuno previđajući činjenicu da većina njihovih privatnih podataka zapravo ide na potpuno drugu lokaciju. Možda je problem u tome što NSA ne daje ništa besplatno. Sličan primjer „opreza“ može se sresti i kod razmatranja korištenja nekog od npr. cloud baziranih antivirusnih ili antispam sistema. Mnoge kompanije će se usprotiviti takvom pristupu zbog činjenice da im mail u tom slučaju prije dolaska na odredište prođe kroz antivirusni sistem koji je smješten u cloud-u. Fokus korisnika je na toj tački, koja se smatra potencijalno nesigurnom, dok se ostatak putanje tog istog mail-a potpuno zanemaruje.

Društvene mreže su segment kojim se vrijedi pozabaviti odvojeno iako su neodvojivi dio procesa o kojem ovdje govorimo. Pored svojih pozitivnih osobina, koje nesumnjivo imaju, njihov uticaj, nažalost, danas je dosta izražen i u negativnom svjetlu, posebno među mlađom populacijom. Izvorno namijenjene socijalizaciji i povezivanju, društvene mreže od mlađih ljudi prave zapravo asocijalna bića, a pojmove prijatelja i prijateljstva devalviraju do krajnjih

granica. Virtuelni svijet koji je stvorio na prvom mjestu Facebook, a svojim tehnologijama i proizvodima potpomogli su ga i ostali, značajno je promjenio poimanje stvarnosti kod mlađih ljudi, koji se vremena bez smartphone-a i društvenih mreža i ne sjećaju. Samopromocija putem Facebook-a postala je opšteprihvaćeni i gotovo obavezni dio života današnjih osnovaca i srednjoškolaca. Ako nisi na Facebook-u, skoro da i ne postojiš, ako nešto nije na Facebook-u, nije se ni desilo - pravila su koja vladaju među mlađima već odavno. Sakupljanje popularnih lajkova postalo je mnogima važnije od dobrih ocjena u školi. Komunikacija, a nerijetko i pravo zlostavljanje među mlađima putem Facebook-a u nekim slučajevima su zastrašujući. Modeli ponašanja mlađih ljudi na društvenim mrežama izlaze iz sfere onoga čime se ja bavim, ali da su inspirisani onim što im se konstantno servira u medijima, to je neosporno. Propagandna mašinerija koja stoji iza onih koji danas, nažalost, predstavljaju uzore za veliki dio mlađih, pokušava se replicirati kroz vlastitu promociju putem društvenih mreža, selfiejima napravljenim i postavljenim na Facebook mobilnim telefonom od stotinak evra.

Konzumerizacija IT-ja je, da zaključim, vrlo opsežan i vrlo ozbiljan proces, koji se u našim društвima ne tretira ni približno dovoljno i ozbiljno, što i rezultira time da su njegove negativne posljedice izraženije. Edukacija o ovoj pojavi i njenim posljedicama se, nažalost, ne može sprovoditi na uobičajen način. Nova vremena i nove tehnologije traže i nove pristupe, u čemu obrazovni sistemi ovog regiona uglavnom pokazuju izrazitu nefleksibilnost. Nedovoljna informisanost roditelja o tome šta sve djeca danas zaista mogu napraviti korištenjem benefita konzumerizacije IT-ja, dobar dio problema drži „ispod radara“. Jedna generacija mlađih roditelja, koji i sami koriste IT u svakodnevnom životu, pokušava uraditi i nešto više, no ti pokušaji su još minorni. Krajnje je vrijeme da obrazovni sistem počne ozbiljno da se bavi informacijskim tehnologijama. Ali to bavljenje već odavno ne može da se svodi na kreiranje plana i programa za predmet informatika. Ono što je danas IT, odavno ne stanuje na toj adresi.

KORISNIČKA PODRŠKA

UZ PRIJATELJE SVAKI PROBLEM BIĆE RIJEŠEN

M:TEL PAKET USLUGA ASISTENCIJE

PRIPREMILA: MILICA STOJAKOVIĆ

Kako bismo svojim korisnicima pružili sigurnost i nagradili ih jer su odabrali kompaniju m:tel, u okviru naše ponude uvrstili smo i paket usluga asistencije koji će vam pomoći u trenucima kada vam je pomoći prijatelja najneophodnija.

Naimenovane, u saradnji sa partnerima, m:tel je obezbijedio različite usluge asistencije, čak godinu dana. Tako da naši korisnici mogu računati na:

- Asistenciju u kući kad vam je potreban servis električara, vodoinstalatera, staklara ili bravara i sl.,
- Medicinsku asistenciju kada vam je potreban ljekar u kući,
- Zaštitu od zloupotrebe platnih kartica na bankomatima i POS terminalima, na internetu i sl.,
- Asistenciju na putu koja podrazumijeva prevoz vozila u slučaju kvara ili u slučaju saobraćajne

nezgode na području BiH, besplatne usluge u partnerskim radionicama, popuste na kupovinu goriva, mogućnost registracije vozila na rate i još mnogo toga.

Ova usluga namijenjena je svima koji se do kraja 2017. godine odluče da postanu korisnici postpaid tarife Moj Mix Standard, Open paketa IPTV Mini, IPTV Net Standard ili Open Trio Extra, ili ukoliko su VIP ili Classic članovi m:biz kluba.

Više informacija o ovoj ponudi i uslugama asistencije potražite na www.mtel.ba ili besplatno pozovite korisnički servis na 0800 50 000.

Dnevnik priateljstava

PIŠE: SANDRA STANIĆ

Prijateljstva

Plaketa za značajnu podršku radu Privredne komore i doprinos privrednom i društvenom razvoju. Povodom obilježavanja 115 godina postojanja Područne privredne komore Banjaluka, 26. oktobra, u Banskom dvoru održana je svečana akademija, na kojoj su zaslužnim privrednim društvima ove oblasti dodijeljena priznanja. Kompaniji m:tel uručeno je priznanje za značajnu podršku Komori i doprinos privrednom i društvenom razvoju.

U ime kompanije m:tel, nagradu je primila Jasmina Lopičić, izvršna direktorka za finansije m:tel-a, koja je tom prilikom izjavila: „Zadovoljstvo nam je što smo ove godine dobitnici priznanja za značajan doprinos razvoju privrede. Hvala Privrednoj komori Republike Srpske na ovom priznanju. Kompanija m:tel svakako je jedan od ključnih pokretača privrednog razvoja u Republici Srpskoj i BiH, što možemo posmatrati kroz više aspekata našeg poslovanja. Ponosna sam, jer upravo m:tel svojim primjerom nerijetko motiviše druge kompanije da ulažu

i u one oblasti koje nisu njihov osnovni biznis, čime se jača, ne samo privreda nego društvo uopšte.“

Dječje igralište i rekreativna zona - poklon m:tel-a Banjaluci. Generalni direktor kompanije m:tel Marko Lopičić, gradonačelnik Banjaluke Igor Radojičić i Vojin Sajić, dječak koji je tih dana bio u ulozi 'malog gradonačelnika' i imao ključeve grada, 10. oktobra, simboličnim puštanjem balona u vazduh, proglašili su dječje igralište i rekreativnu zonu u okviru parka „Aquana“, otvorenim za posjetioce.

„Zadovoljstvo nam je kada imamo priliku učestvovati u životu zajednice na najljepši način - darivanjem. Važno nam je da pomognemo stvaranju boljih i ljepših uslova za život i razvoj naših najmlađih sugrađana, ali i svih rekreativaca koji će koristiti ovo igralište, odnosno terene, staze i sprave za vježbanje“, istakao je generalni direktor kompanije m:tel Marko Lopičić.

Teslin vremeplov u Beču. Kompanija m:tel Austria, najmlađa članica Telekom Srbija grupe, poklonila

Tehničkom univerzitetu u Beču kako bi zahvalio na dodijeljenom počasnom doktoratu.

Otkrivena bista Vuka Karadžića ispred Filološkog fakulteta u Banjaluci. U prisustvu brojnih zvanica iz svijeta nauke, predstavnika Banjalučkog univerziteta i mnogobrojnih gostiju, 6. novembra 2017. godine, na platou ispred Filološkog fakulteta u Banjaluci, svečano je otkrivena bista velikana i reformatora srpskog jezika Vuka Stefanovića Karadžića.

Shvatajući važnost Vukovog djela, Generalni konzulat Republike Srbije u Banjaluci i kompanija m:tel podržali su inicijativu Filološkog fakulteta za izradu biste, poklonivši ovom fakultetu vrijedno umjetničko djelo koje će krasiti prostor ispred ulaza u zgradu Fakulteta, mjesta na kojem se izučava i čuva Vukovo nasljeđe. Svečanost otkrivanja biste upriličena je upravo na dan obilježavanja 230. rođendana ove važne ličnosti za srpski jezik i pismenost.

Vukovu bistu, umjetničko djelo u bronzi i rad akademске vajarke Sare Nikolić, svečano su otkrili konzul Republike Srbije u Banjaluci Vladimir Nikolić, generalni direktor kompanije m:tel Marko Lopičić te rektor Univerziteta u Banjaluci Milan Mataruga.

Festival nauke 2017. U Banjaluci je i ove godine, u novembru, održan Festival nauke. Ovo je sedma godina u kojoj je Ministarstvo nauke i tehnologije RS organizovalo ovaj festival, koji je, kao i prethodnih godina, uključivao različite sadržaje tokom nekoliko festivalskih dana. Tema ovogodišnjeg Festivala nauke 2017 bila je vještačka inteligencija. Tokom Festivala organizovane su izložbe, svečana akademija, predavanja, ali i „Dani otvorenih vrata“ na nekoliko banjalučkih fakulteta. Kompanija m:tel, koja je partner ovogodišnjeg Festivala nauke, obezbijedila je svim posjetiocima prvi dan Festivala mogućnost da uđu u čarobni svijet virtualne realnosti putem VR naočara.

Na ceremoniji zatvaranja Festivala nauke ministar nauke i tehnologije RS prof. dr Jasmin Komić proglašio je najbolje

je građanima i posjetiocima Beča nesvakidašnju multimedijalnu 4D projekciju o velikom naučniku i genijalnom inovatoru Nikoli Tesli, bez čijih izuma ne bismo mogli da zamislimo savremeni način života. Fasada Tehničkog univerziteta na Karlsplacu poslužila je vještrom mladom umjetniku Dušanu Jovoviću kao platno da „oslika“ i dočara život i djelo Nikole Tesle kroz ovaj audio-vizuelni spektakl.

Ovom prilikom je dr Valter Erlih Šupita, vicedekan Fakulteta za elektrotehniku i IT Tehničkog univerziteta, generalnom direktoru Telekoma Srbija Predragu Ćulibrku uručio faksimil telegrama Nikole Tesle koji je slavni naučnik, 11. marta 1908. godine, poslao iz Njujorka

istraživače u RS, a u ime kompanije m:tel izvršni direktor za marketing i prodaju Radmila Bojanić uručila je tri nagrade najboljim studentima istraživačima.

Razmjenom studenata do prakse u inostranstvu. I ovoga ljeta m:tel je ugostio strane studente koji su boravili na praksi u ovoj kompaniji. Udrženje za međunarodnu razmjenu studenata radi stručne prakse - IAESTE i kompanija m:tel već tradicionalno sarađuju u okviru sistema razmjene studenata. Ove godine u kompaniji m:tel na praksi su boravila dva strana studenta - Cezar Abaskal iz Španije i Peter Boršoš iz Slovačke.

Kako kaže Cezar Abaskal, svim svojim priateljima i kolegama već je govorio o predivnom iskustvu koje je ovdje stekao, te je istakao: „U m:tel-u sam se osjećao kao veoma dobrodošao i imao sam priliku da upoznam sjajne ljudе i profesionalce, unaprijedim svoje znanje i budem dio ove odlične kompanije.“

Da je ova razmjena vrijedno profesionalno i životno iskustvo kojim se ruše predrasude i šire vidici, potvrđuje i Peter Boršoš, student telekomunikacija na slovačkom Univerzitetu Žilina. „Nakon ove prakse imam mnogo više znanja o tome kako funkcionišu telekomunikacione kompanije, a stekao sam i iskustvo koje je važno za moju budućnost, jer će svakako imati mnogo bolje šanse da nađem posao u struci koji želim“, rekao je Peter.

Priče iz komšiluka. U Banjaluci je, 19. septembra 2017. godine, u Narodnoj i univerzitetskoj biblioteci RS, predstavljena knjiga „Priče iz komšiluka“. Riječ je o zbirci odabranih kratkih priča koje su pristigle na istoimeni konkurs, a koji je portal mondo.ba raspisao u aprilu ove godine. Podršku konkursu dala je i kompanija m:tel.

Prva nagrada pripala je Draganu Ostiću za priču „Lesto Maher“, drugu nagradu osvojila je Jorgovanka Tartuf pričom „Mlaka supa“, a treća nagrada pripala je Ameli Hajdarević za „Priču o mom dragom komšiji profesoru Zlatku Haklu“.

Nova godina sa Željkom Joksimovićem. Zahvaljujući prijateljskoj podršci kompanije m:tel, svi posjetioci Jahorine u novogodišnjoj noći uživaće u koncertu Željka Joksimovića, što je ekskluzivno predstavljeno na preskonferenciji, održanoj 14.11.2017., u hotelu „Bistrica“ na Jahorini.

„Zadovoljstvo mi je što će upravo zahvaljujući kompaniji m:tel posjetioci Jahorine u sljedeću godinu zakoračiti uz muziku Željka Joksimovića, a mi ćemo se dodatno potruditi da tokom boravka na Jahorini komunicirate bez ograničenja. Svi posjetioci Jahorine će imati priliku da koriste specijalno kreirane pakete usluga kompanije m:tel tokom svog boravka na ovoj planini, ali i da uživate u odličnim muzičkim sadržajima“, istakla je izvršni direktor za marketing i prodaju kompanije m:tel Radmila Bojanić.

„Hvala kompaniji m:tel i Olimpijskom centru 'Jahorina' na pozivu da se zajedno provedemo i dočekamo 2018. godinu, a ja mogu da obećam sjajan provod. Publike me poznaje i zna da uvijek dajem maksimum, a tako će biti i sada, zato hajdemo u planine“, rekao je Joksimović.

Matija svira Arsena. Povodom osam i po decenija postojanja Kulturnog centra Banski dvor u Banjaluci, 11. novembra održan je koncert Matije Dedića pod nazivom „Matija svira Arsena“. Ovaj sjajni džez pijanista priredio je omaž stvaralačkom opusu Arsena Dedića. U dirljivoj umjetničkoj posveti svom ocu, Matija je odsvirao neke od neprolaznih numera, kao što su „ no sve što znaš o meni“ i „Tvoje nježne godine“.

Ovaj događaj podržala je i kompanija m:tel.

Jelena Tomašević u Banjaluci. Koncert Jelene Tomašević u Banjaluci održan je 11. oktobra, a posjetioci su mogli da uživaju u jedinstvenom i dugo očekivanom događaju, uz prijateljsku podršku m:tel-a. Ova umjetnica raskošnog glasa, uz pratnju novosadskog „Big Benda“, priredila je veče za pamćenje u prepunoj Koncertnoj dvorani Banskog dvora.

Amira Medunjanin ponovo u Banskom dvoru. Zbog velikog interesovanja za koncert Amire Medunjanin, koji je održan u maju ove godine u Banjaluci, organizovano je još jedno veče za dušu, 12. oktobra, u Banskom dvoru. I ovoga puta m:tel je bio prijatelj odličnog koncerta.

ATP čelendžer. Svoje dugogodišnje prijateljstvo i podršku TK „Mladost“ i ATP čelendžeru, m:tel je nastavio i ove

godine, podržavši još jedan turnir ATP čelendžer. Turnir je održan od 9. do 17. septembra na terenima Teniskog kluba Mladost u parku „Mladen Stojanović“ u Banjaluci. Kao i prethodnih godina, m:tel je obezbijedio brojne sadržaje, iznenađenja i nagrade za publiku, kao i kvalitetan internet za potrebe turnira.

Pobjednik 16. ATP čelendžera „Banjaluka 2017“ je Nijemac Maks Marterer.

Turnir za Evropsku ligu šampiona u vaterpolu. U Banjaluci je, od 14. do 17. septembra 2017. godine, održan kvalifikacioni turnir za Evropsku ligu šampiona u vaterpolu. Kompanija m:tel podržala je održavanje ovog istorijskog sportskog događaja, jer je prvi put Vaterpolo klub „Banjaluka“, seniorski prvak BiH za 2016. i 2017. godinu, domaćin u evropskom klupskom vaterpolo takmičenju.

DNEVNIK PRIJATELJSTVA

Lansiramo dobre ideje

PIŠE: ALEKSANDRA ŠOBIĆ

Da li znate da je Robert Nej imao samo 14 godina kada je osmislio aplikaciju Bubble Ball? Aplikacija spaja fiziku i slagalice i preuzeta je preko 16 miliona puta.

Zahvaljujući društveno odgovornoj inicijativi koja se realizuje na nivou Telekom Srbija grupe, od ove jeseni srednjoškolcima iz BiH, Srbije i Crne Gore omogućeno je da okupe tim iz škole ili samostalno kreiraju mobilnu aplikaciju i tako postanu novi državni šampioni u znanju te na taj način osvoje vrijedne pametne telefone.

Autori po pet najboljih mobilnih aplikacija iz svake od država imaće priliku regionalno da se takmiče u Beogradu, a najbolji od najboljih će osigurati ulaznicu za svjetsku konferenciju IDTechEx Show u Berlinu, na koju će otpotovati zajedno sa svojim mentorom iz škole. Takođe, biće dodijeljena i specijalna nagrada za inovativnost.

Ohrabruje i oduševljava saznanje iz razgovora sa učenicima škola u Sarajevu i Banjaluci da njihov osnovni motiv nisu nagrade, nego upravo prilika da se druže sa vršnjacima sličnih interesovanja.

U vremenu u kome nas prečesto okružuju medijski sadržaji o kojima ne možemo baš govoriti u superlativu, neka divna

i pametna djeca će, uz prijateljsku podršku kompanija Telekom Srbija, m:tel BiH i m:tel Crna Gora, imati priliku da se za njih čuje, jer će se baviti programiranjem i učestvovati u app takmičenjima srednjoškolaca u izradi mobilnih aplikacija za android OS ili iOS.

Liste srednjih škola koje mogu učestvovati na takmičenju odabrane su u saradnji sa resornim ministarstvima obrazovanja.

Takmičenja su počela istovremeno u sve tri države podstičući učenike koji vole programiranje, imaju želju za osvajanjem novih znanja i želju da se takmiče.

Aplikacije koje učenici rade uz pomoć svojih nastavnika informatike u školama, ali i nesobičnu podršku naših kolega iz IT sektora sve tri kompanije, treba da budu na lokalnim jezicima, zanimljive, inovativne i korisne, a prednost će imati one koje doprinose društvenoj odgovornosti ili razvoju neke od m:tel/mts usluga.

Detalji o takmičenju koje se realizuje u BiH dostupni su na stranici www.mtel.ba

Podržavamo znanje!

m:

POSLOVNI SVIJET

BIZ&TECH

NAJSLAĐI GOOGLE-OV SLATKIŠ

PIŠE: DEJAN TRNINIĆ

Google već po tradiciji svake godine za svoju novu verziju OS-a odabere neki zanimljiv slatkiš, a privilegiju da se nađe u imenu nove verzije androida imao je megapopularni keks Oreo.

akao Google tradicionalno nove verzije najrasprostranjenije mobilne platforme na svijetu vezuje za slatkiše, ovo predstavlja tek drugi vid zvanične saradnje sa kompanijom iz konditorske industrije. Naime, kompanije Google i Nestle već su bili partneri 2013. godine na android verziji 4.4, koja je nazvana KitKat, po poznatoj čokoladici.

Zanimljivo je da kompanija od pokretanja mobilne platforme za nazine svog softvera koristi slova abecede, pa je, krenuvši od slova C, odnosno Android Cupcake-a iz 2009. godine, ove godine stigla do slova O i dala mu ime Oreo.

Google je još sredinom maja ove godine na konferenciji Google I/O predstavio testne verzije novog android sistema, kodnog imena Android O.

Najnovija verzija najpopularnijeg operativnog sistema na svijetu službenu premijeru imala je krajem avgusta u Njujorku. Inače, kompanija je za predstavljanje novog proizvoda, slučajno ili ne, odabrala datum velikog spektakla na nebu - pomračenje Sunca, 21. avgusta 2017. godine.

Novi android donosi pregršt novosti, a korisnički interfejs izgleda svedenije i funkcionalnije. Vidljiv je napredak u svakom pogledu, što ga čini najboljom verzijom do sada. U prvi plan stavljeno je ono što je korisnicima najčešće potrebno, dok se narednim koracima ulazi u napredna podešavanja. Broj opcija i mogućnosti za modifikacije dovedeni su do maksimuma.

ŠTA JE SVE NOVO?

Slika u slici

Jedna od najvećih promjena jeste podrška za mod slike u slici, u kojem korisnici mogu raditi dvije stvari odjednom, odnosno imati dvije aplikacije istovremeno otvorene. Tako će se na uređaju prikazivati jedna aplikacija otvorena na čitavom ekranu, dok će druga biti otvorena, manjim dijelom, iza nje. Korisnici će od sada moći npr. da gledaju video-klipove dok istovremeno kucaju poruke ili koriste druge aplikacije.

Notifikacije

Novina su notifikacijske tačkice, koje će se pojaviti na ikonici aplikacije i obavijestiti korisnike kada stigne notifikacija za određenu aplikaciju. Interakcijom, odnosno

dodirom ovih tačkica, moguće je brzo odgovoriti na poruke pristigle u aplikacije za dopisivanje, podijeliti određene sadržaje i slično.

Rad aplikacija

Nova verzija uvodi drugačiji sistem upravljanja procesima u pozadini, pa su tako uvedene restrikcije u rad aplikacija. Oreo je „inteligentniji“ u optimizaciji te će samostalno zaključiti koje aplikacije će raditi u pozadini i koliko vremena. Određivanje prioritetnih aplikacija, kao krajnji rezultat, dovodi do dužeg trajanja baterije i postizanja boljih performansi na uređaju.

Google naglašava ozbiljno ubrzanje rada sistema, a aplikacije koje zahtijevaju upotrebu lokacije će sa novom nadogradnjom rjeđe koristiti, što će dovesti do vidnog produženja autonomije.

Podršku za Android Instant Apps funkciju omogućava direktno pokretanje aplikacija bez potrebe za njihovom instalacijom iz internet browser-a.

Ikonice

Interesantna novina je novi izgled ikona, koje više nisu statične, već se mogu pomjerati i animirati u skladu sa korisničkim interakcijama. Oblik ikona je moguće podešavati zavisno od želje korisnika, pa tako mogu biti kružne, kvadratne, imati zaobljene uglove itd. Oreo donosi novitete i u izgled operativnog sistema, pa se tako uvode adaptivne ikone, što će programerima pomoći pri stvaranju jedinstvenog vizualnog stila kroz još više aplikacija.

Emotikoni

Google je prilikom stvaranja novog operativnog sistema imao u vidu važnost onlajn komunikacije i zabavnog sadržaja, pa je obogatio postojeću bazu sa 60 novih emotikona.

Copy/Paste

Opcija Copy/Paste teksta postala je efikasnija i inteligentnija, što će korisnicima omogućiti brži i jednostavniji rad.

Bezbjednost

Posebna pažnja posvećena je bezbjednosti, a Google Play Protect funkcija skenira 50 milijardi aplikacija svakodnevno kako bi detektovala i zaštitila uređaj od zlonamernog softvera.

Android 8.1 update

Google je već sredinom oktobra najavio da do kraja godine spremi objavu android verzije 8.1, a novo ažuriranje donosi drugačiji Power meni, optimizaciju za Android Go i bolju podršku za mašinsko učenje. Jedna od zanimljivosti za korisnike je da će aplikacije sada prikazivati maksimalno jednu notifikaciju u sekundi, što znači da korisnici nakon dužeg nekorištenja uređaja neće biti „bombardovani“ zvukovima obavještenja. Android uređaj od sada će moći da prikazuje nivo baterije uređaja povezanog preko Bluetooth-a, a među novostima je i automatsko zatamnjivanje softverske dugmadi.

KADA DOLAZI NA OSTALE UREĐAJE?

Nakon premijere Android Oreo je, kako je to bilo očekivano, počeo da pristiže na Google-ove uređaje, a među prvim

Android je koncepcijски отворен за различите производаче мобилних уредаја, а подешавања и најновијем издању 8.0 су максимално поједностављена.

srećnicima bili su vlasnici telefona Google Pixel, Pixel XL, Pixel C, Nexus 6P i Nexus 5X.

Oreo nadogradnju prije kraja 2017. godine obećali su i drugi proizvođači smartfona te objavili kada će Android 8.0 biti dostupan na njihovim uređajima.

do kraja godine dobiti nadogradnju. Potvrđeno je da će se među njima naći Mate 9, Honor 8 Pro i Honor 6X.

Android 8.0 Oreo na Samsung flegšip uređaje stiže početkom naredne godine, među kojima su Galaxy S8, S8+ i Note 8, a potom Galaxy S i S7 edge, kao i pojedini uređaji iz A, C i J serije iz 2017. godine.

Android Oreo obećava veću uštedu energije, brži rad aplikacija, bolji zvuk, dvostruko brže pokretanje uređaja i olakšan pristup vidžetima.

Sony je tokom oktobra počeo da donosi Android 8.0 Oreo na svoje Xperia premium telefone, nakon čega su uslijedili i drugi Sony Xperia modeli.

Huawei je novi operativni sistem predstavio na novom modelu Mate 10 i najavio da će i drugi telefoni ove kompanije

Posebno je zanimljivo da će najomiljeniji kolačić na svijetu pronaći svoje mjesto na svim Nokia telefonima. Čak i njihov najjeftiniji model - Nokia 3 dobiće do kraja 2017. godine novi android, a Oreu će se obradovati vlasnici Nokia 3, 5, 6 i 8 uređaja.

SONY

Sve postaje izuzetno

Dramatizujte svaki trenutak sa prvim na svijetu
Super slow motion videom u pametnom telefonu*.

960fps
Super slow motion

*Xperia XZ Premium karakteriše memory stacked senzor sposoban da direktno snima slow motion video. Potvrđeno od strane Strategy Analytics' SpecTRAX servisa. Važi od 16.12.2016. godine.

XPERIA XZ Premium

BIZ&TECH

FUTURIZAM

KAKO ĆE IZGLEDATI SVIJET
TEHNOLOGIJE 2050. GODINE?

Futur I i Futur II.

Nezgodna glagolska vremena za sadašnjost.

PIŠE: JELENA BJELAKOVIĆ

Ma koliko mi, kao individue i kao društvo, planirali i prognozirali, fakt je da je budućnost u svojoj srži nepoznata sve do momenta kada se desi. No, tad već prerasta u sadašnjost. Ali, da homo sapiens nije razmišljao prije svog vremena - da li bi civilizacija, u ovom obliku u kojem je mi danas pojimimo, uopšte nastala?

Premda je futurizam, kao kulturni i društveni pokret, oživio tek ranih godina 20. vijeka u Italiji, ideja poimanja budućnosti kao „pravog vremena“ esencijalno je oduvijek postojala. Rapidnim razvojem tehnologija i prirodnih nauka krajem 20. vijeka, razmišljanje o „pravom vremenu“ biće podignuto na viši nivo svijesti, čineći time budućnost nešto izvjesnijom. Asumpcija i predikcija zaista je mnogo, ali u ovom času jedno je sigurno - ovaj tekst će se pozabaviti samo onim ključnim koje se tiču pametnih tehnologija i godine 2050.

INTERNET SVIMA!

U ostvarenju iz 2013. godine pod nazivom „Svijet koji smo stvorili“, britanski autor Džonaton Porit predviđa da će do 2050. godine više od osam milijardi građana i građanki svijeta biti „na mreži“. Procentualno, to bi značilo da će 97,5% svjetske populacije imati pristup internetu, za razliku od trenutnih 40%. Predikcija ne zvuči suvislo, naročito ne ako se prisjetimo da se u UN krugovima odavno govorio o pristupu internetu kao ljudskom pravu.

PREDIKCIJA GRATIS:

Ako ste se ikad (za)pitali kako će gradovi oblikovani pametnim tehnologijama izgledati u 2050. godini, www.2050.earth bi mogao da bude prava poslastica za vas. O čemu se ovdje zapravo radi? Projekat „Earth 2050“ osmišljen je kao putovanje u gradove iz budućnosti, čija infrastruktura i arhitektura predstavljaju plod uma eksperata, futurologa i slučajnih posjetilaca sajta. Šarolikost kontribucija rezultira u jednako šarolikim vizijama gradova budućnosti – od kredibilnih do sasvim čudnih. U mnogo čemu podsjeća na Google Street View, glavna razlika je u tome što su ulice daleko blještavije. Budućnost šlašteći obećava.

U kojoj mjeri bi ovaj nivo onlajn ekspanzije mogao izmijeniti čovječanstvo - možemo samo nastaviti da predviđamo. Ipak, nema sumnje da će 100% globalni veb otvoriti vrata prilika za dalji razvoj, kako globalne komunikacije tako i globalne trgovine.

Nadalje, malo je onih koji sumnjaju da će internet odustati od opstrukcije i destrukcije tradicionalnog modela novinarstva. Prema mišljenju autora i bivšeg urednika magazina „New York Times“ Danijela Okrenta, velike novinske kuće neće imati drugi izbor, nego da se u cilju opstanka na tržištu transformišu u manje grupe pojedinaca koje će izvještavati i objavljivati u rejonu jedne niše. A to bi suštinski značilo da bi se svaka rubrika tipičnih dnevних novina pretvorila u novine za sebe.

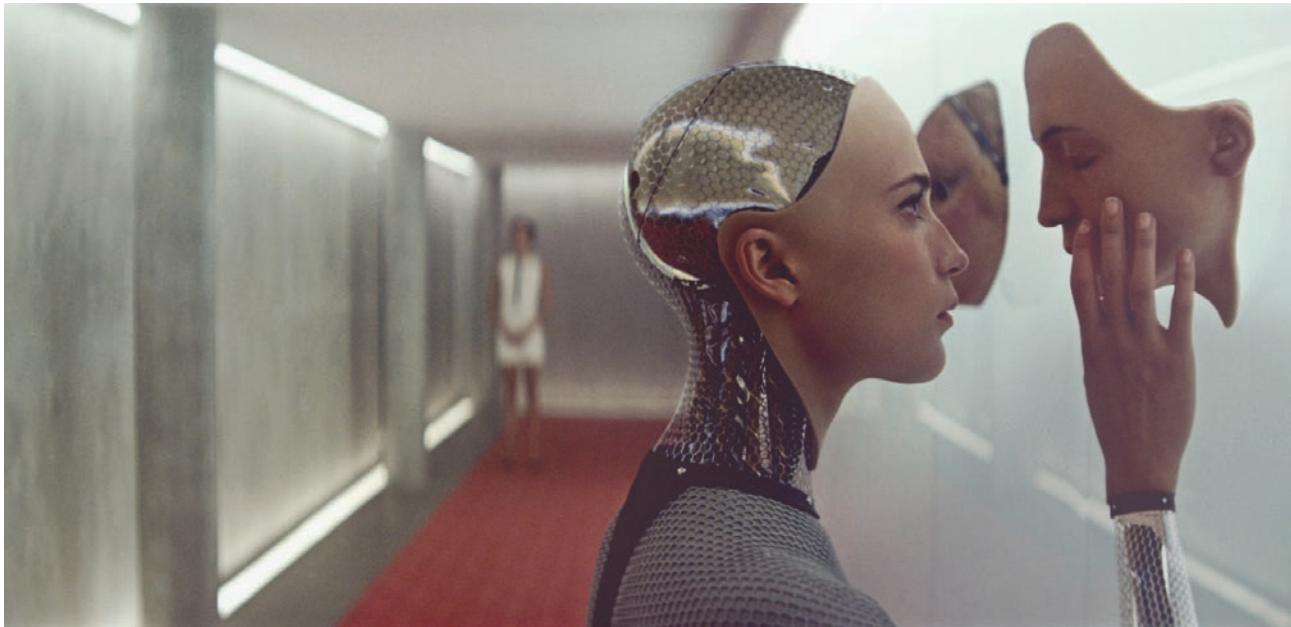
Sve u svemu, kada je internet u pitanju - jasno nam je svima da mu odavno ni samo nebo nije granica. Od takvog jednog neustrašivog giganta zaista ništa više ne bi trebalo da nas iznenadi, zar ne?

RAČUNARI ĆE TEK DA POSTANU PAMETNI.

Tek smo na pola puta ere rapidnog informatičkog razvoja.

Ovu tezu zastupa Ulrich Eberl, autor djela „Život u 2050: Kako kreiramo budućnost danas“, futurološke vizije koja datira još iz 2011. godine. Ali, Eberl nije jedini pobornik ideje da će najbolje od računara tek da dođe. Uzmite li u obzir da je gro revolucija u svijetu pametnih tehnologija načinjen u posljednjih 25 godina, nije nezamislivo prepostaviti da će skala samo nastaviti da raste jednakom brzinom u sljedećih 25 godina.

„Tek ćemo da vidimo hiljadu puta veću snagu računara i brzinu prenosa podataka, a po istoj cijeni koju imamo danas. Ako potrošite, na primjer, 500 dolara na prenosni računar danas, sutra ćete dobiti istu snagu i performanse te računarski kvalitet u malom čipu za 50 centi. Ovo znači da ćemo imati računarsku snagu svugdje, jer će biti tako jeftina. Nosićemo je u malim čipovima u svojim jaknama“, kazao je Eberl za američki sedmični magazin „Newseek“.

Ali, predviđanja o evoluciji računara ne staju tu. Jedna od interesantnijih je pretpostavka da će do 2045. naši računari biti toliko „genijalni“ da će moći da pohrane digitalnu verziju naših mozgova te da žive zauvijek. U tom scenaru postavlja se pitanje: Čemu ćemo onda mi na ovoj planeti Zemlji ako oni već mogu bez nas?

EX MACHINA NIJE UOPŠTE EX?!

A da li oni zaista mogu bez nas?

Dok mnogi i dalje ne uzimaju vještačku inteligenciju za ozbiljnu prijetnju čovječanstvu, istina je da kreacija humanolikih robota ne mora nužno da bude zaplet filma „Ex Machina“. Ipak, predikcije uglavnom zvuče tako.

Neki, poput Hansa Moravca sa Instituta za robotiku Univerziteta „Carnegie Mellon“, predviđaju da će do 2050. čovjek kreirati robota pametnijeg od samog sebe. (Koliko nam je to zaista pametno?) U Moravčevoj viziji, mjesto su pronašli i masovno proizvedeni, obrazovani roboti naučnici, koji će, radeći marljivo, jeftino i esklusivno

obezbjediti realizaciju najvećeg broja naučnih otkrića u 2050.

Da, prema ovoj tezi, naše vještačko potomstvo praktično će izroditи svoju djecu.

(Rodili smo monstruma?)

Dok se Moravec orijentiše na ekonomsku upotrebu vrijednost robota, AI istraživač Dejvid Levi vizionira humane robe koje će posjedovati, kako emocije tako i sposobnost da vode inteligentne konverzacije. Uz to, moći će da kreiraju ono o čemu mnogi samo sanjaju – zdrav partnerski odnos.

Ovo sad već ozbiljno zvuči kao zaplet filma „Ex Machina“.

Ali, ma koliko ih tehnološki učinili naprednim, Levi je i dalje pri stavu da će roboti nastaviti da funkcionišu po principu - po želji ih pališ i po želji ih isto tako gasiš.

Zaključak?

Neizvjestan je i on, poput same budućnosti.

Ostaje da se vidi - da li će nas ovi i mnogi drugi, danas nezamislivi pomaci u oblasti pametnih tehnologija učiniti kolektivno naprednijim i intelligentnijim ili ćemo se samo pretvoriti u masu koja robotski konzumira informacije i zabavu?

BIZ&TECH

TOP PET FRILENS SAJTOVA

FRILENSATI ILI NE - TO JE PITANJE!

PIŠE: JELENA BJELAKOVIĆ

Premda je veoma mali broj „proletera“ koji ne žele da budu „oslobodjeni lanaca“ kapitalizma 21. vijeka, izbor frilensinga, kao načina privređivanja i zarađivanja, ipak nije izbor velike većine. Otisnuti se slobodnim vodama sa sobom nosi niz benefita, ali kao i svaka druga plovidba – frilensing je, u krajnjoj liniji, neizvjesna avantura.

No, ako vas ne muči Šekspirova frilensing dilema te ako ste odlučno rekli „da“ svojoj poslovnoj nezavisnosti, toplo vam preporučujemo da bukmarkujete cijelu listu linkova koja slijedi.

FREELANCER

Sa 25.939.377 registrovanih korisnika te maestralnom cifrom od 12.752.448 objavljenih poslova, www.freelancer.com je istovremeno oaza prilika i ratno polje frilens ratnika i ratnica. Zvuči pomalo vikinški? Možda, ali nije daleko od istine.

Naime, Freelancer dobrom dijelom funkcioniše po principu licitacije, odnosno takmičenja između eksperata u cilju ugovaranja poslovne „gaže“. No, posao je moguće

Registracija na platformu je besplatna, ali kako i UpWork tim, takođe, mora od nečega da privređuje i zarađuje - na svakom završenom poslu frilenserima naplaćuje varijabilnu proviziju u iznosu od 5 % do 20 %. Po kojoj šemi se utvrđuje visina provizije? U suštini, što više posla uradite za samo jednog klijenta - više ćete zaraditi.

U suštini, što više posla uradite za samo jednog klijenta - više ćete zaraditi.

Kao jedna od najpopularnijih frilens baza današnjice, UpWork je zaista mjesto gdje se za svakoga može naći ponešto. Od kratkoročnih do dugoročnih projekata, od početničkih do angažmana za eksperte, od naplate po satu do naplate po projektu - svaki tip frilensera (da, postoje tipovi) može pronaći nešto po svom ukusu i kliku.

ugovoriti i putem klasične pretrage. Poslodavac na mreži pronalazi portfolio frilensera po svojoj mjeri, angažuje ga, i kao veliko finale - isplaćuje ga po Freelancer-ovom „Milestone Payment“ sistemu.

UPWORK

Poput Freelancer-a, www.upwork.com je globalna frilenserska platforma koja broji milione korisnika i poslovnih ponuda. Poput Freelancer-a, ugovaranje poslova na UpWork-u može da se materijalizuje primjenom klasičnog sistema pretrage. Ali, za razliku od Freelancer-a, UpWork češće radi po principu selektovanja potencijalnih kandidata za traženi posao na osnovu specifikacija dostavljenih od strane klijenta. Prosto rečeno, UpWork radi kao „provodadžija“.

99DESIGNS

Dvije riječi: Grafički dizajneri.

Baš kao što i sam naziv sugerira, www.99designs.com je onlajn sfera frilens grafičkih dizajnera koja, kao i Freelancer, odobrava kompetitivan pristup radu. Pokaži koliko si stvarno dobar i zaradi ili klikaj pokušavajući. Sa 444.306 „srećnih klijenata“, 99designs poslodavcima obećava „dizajn koji će voljeti ili povrat novca“. Tu je i grandiozno obećanje da će 1.128.000 profesionalnih dizajnera od Berlina do Mumbaja brejnstomati samo za njih.

I ne, nije nam namjera da ovim tonom skinemo 99designs sa liste top sajtova, ali zaista jeste bitno naglasiti da mantra „klijent je uvijek u pravu“ na svojevrstan način postoji kao lajmotiv i u frilenserskom svijetu. Radnici,

istina, dobijaju priliku da rade iz udobnosti svog doma, ali poslodavci uglavnom istovremeno dobijaju priliku da rade iz udobnosti mnogobrojnih beneficija.

PEOPLEPERHOUR

Veb-developeri, veb-dizajneri i SEO stručnjaci, ujedinite se! Što brže - to bolje. Proletarijat na stranu, navedena zanimanja jesu predmet interesa simbolično nazvane platforme PeoplePerHour, a njena unikatna odlika je upravo brzina, jer kandidati odabrani za posao najčešće budu među onima koji su se prvi prijavili.

U cilju pojednostavljivanja cijelog procesa uvezivanja frilensera i klijenata, www.peopleperhour.com nudi alatku zvanu „WorkStream“, koja omogućava da se sva poslovna korespondencija i novčana transakcija izvrše na jednom mjestu.

TOPTAL

Premda je, po mišljenju mnogih, ova frilens platforma na samom tronu najboljih, vrlo je izvjesno da nikada niste ni čuli za www.toptal.com. Mreža Toptal, koja spaja developerse i dizajnere iz 90 zemalja širom svijeta, dići se svojom rigoroznom selekcijom frilensera koji će dobiti priliku da traže prilike na njihovojo platformi.

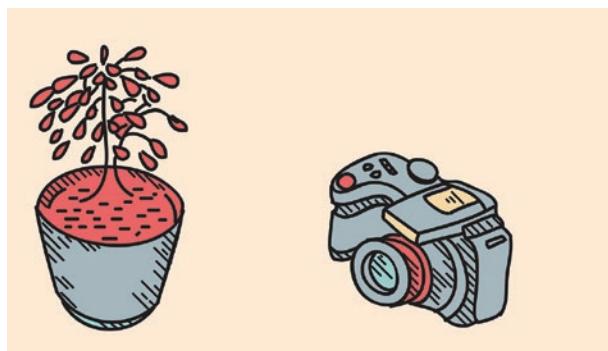
Od testova ličnosti, preko poznavanja engleskog jezika na zavidnom nivou, do tehničkog znanja i vještina, Toptal provjerava sve aspekte koje uzima za odlike top frilensera. U ultimativnoj instanci, to rezultira time da samo 3 % prijavljenih bude primljeno u Toptal-ovu mrežu. Sistem je do te mjere razrađen da je klijentima na raspaganju cijeli tim stručnjaka za pronalaženje „onog pravog“ frilensera.

Jeste li pravi? Da li vam je mjesto u 3 % odabranih?

Odgovor jedino možete saznati na www.toptal.com.

Pored top pet sajtova koji važe, ne samo za najpopularnije, nego i za najsigurnije, u ponudi se nalaze još stotine drugih koji manje ili više funkcionišu po istim mehanizmima. Neke od njih bi, svakako, trebalo barem da spomenemo, a vama ćemo prepustiti da u nekoliko klikova otkrijete koja od svih ovih platformi je mjesto gdje ćete lansirati svoju frilensersku karijeru.

Kao finansijski razumnija alternativa UpWork-u pozicionirao se Guru (www.guru.com), koji je do danas generisao više od milion poslova te isplatio 200 miliona američkih dolara frilens guruima. Kad smo kod finansijske (ne)razumnosti, tu je i Fiverr (www.fiverr.com), usluga koja, kao što i samo ime kaže, nudi frilens usluge po startnoj cijeni od pet dolara po projektu. Zvuči sasvim nerazumno, ali u praksi su stvari nešto drugačije te je sasvim moguće zaraditi i po nekoliko stotina dolara po projektu. Dodatno osiguranje bio bi podatak da ova

platforma danas broji više od tri miliona korisnika. Možete biti sigurni da niko od njih nije tu volonterski.

Za one koji frilensing zamišljaju kao ultimativnu slobodu rada iz bilo kog ugla svijeta, na planeti interneta obitavaju Working Nomads (www.workingnomads.com), digitalni nomadi s kojima dijelite viziju. Frilenserima se lista otvorenih poslovnih ponuda dostavlja direktno u inbox, tako da ne morate „trošiti svoju slobodu“ licitiranjem za priliku da dokažete da zaista znate šta radite.

Posljednje mjesto koje ćemo mi navesti, a gdje ćete se vi moći dokazati, bio bi Behance (www.behance.net). Iako nije riječ o ekskluzivnoj frilenserskoj platformi, jeste riječ o zajednici kreativaca te onlajn platformi koja za cilj ima, kako prezentaciju tako i prodaju kreativnog rada. Jednostavnije rečeno: Ako ste grafički dizajner, Behance je klub u koji treba da izlazite, i to često. Za koju god platformu da se odlučite, najvažnije je da od samog početka ne očekujte frilenserski „med i mlijeko“. Ne zaboravite, frilensing jeste „slobodan“ rad, ali ipak je rad.

BIZ&TECH

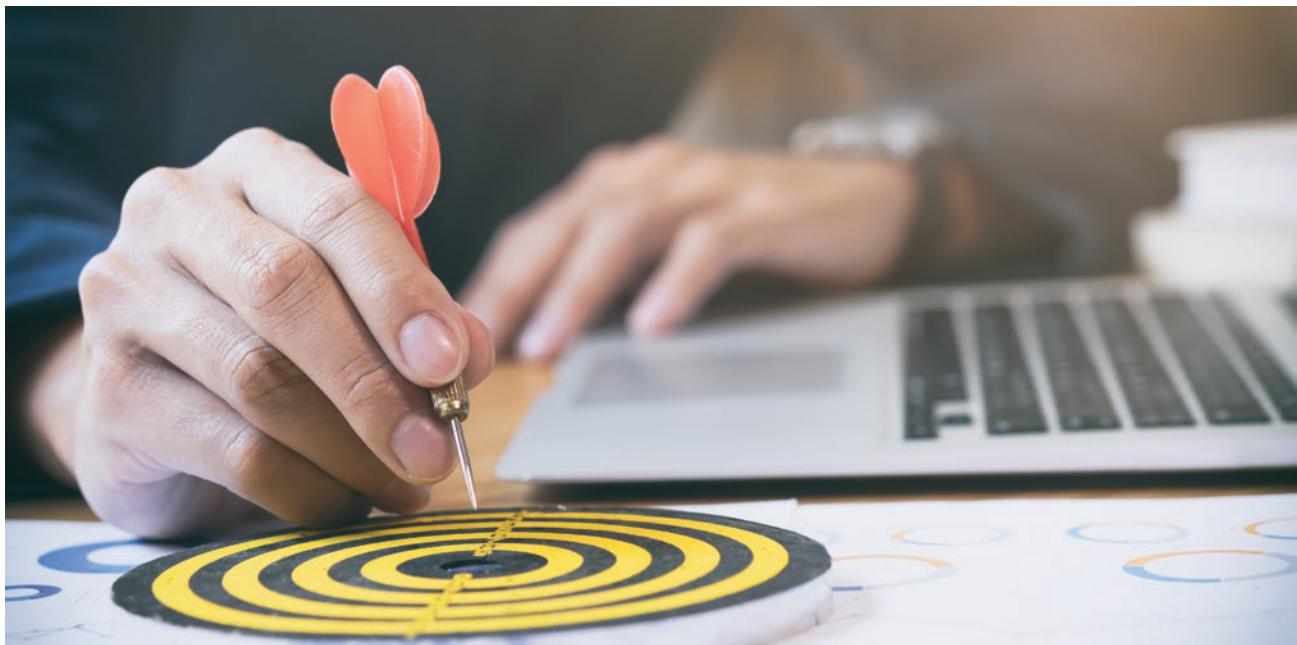

DROPŠIPING

NAJPOPULARNIJI BIZNIS MODEL INTERNET POSLOVANJA

PIŠE: JELENA BJELAKOVIĆ

Osim što slovi za najpopularniji, dropšiping je na dobrom glasu i kao jedan od najprofitabilnijih internet biznis modela današnjice. Svakoj budućnosti internet trgovine predvio je i sam kreator budućnosti Stiv Džobs, rekavši jednom prilikom da će do 2020. biti „najmirniji“ oni koji budu imali onlajn proizvod ili uslugu za prodaju.

Kako dropšiping zapravo funkcioniše?

Najjednostavnije rečeno, dropšiping je poslovni model maloprodaje u kojem osoba koja prodaje nikada nije vidjela, kako robu koju prodaje tako ni krajnje kupce. Zamislite sebe kako prodajete robu iz Kine koju niste vidjeli, kupcima iz Amerike koje niste upoznali, a sve to iz udobnosti svog doma u Bosni i Hercegovini. Zamislili? Kako vam se čini?

I dalje vam nije kasno da se zakačite za ovaj voz. Nezavisno od toga u kojem kraju svijeta boravite, sve što vam treba da zaplovite dropšiperskim vodama jeste laptop, pristup internetu i nekoliko startnih investicija, poput izrade veb-sajta, plaćanja hostinga te oglašavanja na društvenim mrežama.

Sam model najviše se zasniva na korištenju platforme Shopify, veb-sajta na kojem ćete prodavati svoje proizvode, i stranice AliExpress, na kojoj se naveliko prodaje jeftina roba iz Kine. U čemu je tačno razlika između dropšipinga i standardnog maloprodajnog modela? Osnovna razlika je u tome što trgovac ne skladišti robu niti posjeduje inventar. Tek kada kupac naruči proizvod, trgovac kupuje od dobavljača, a potom ga direktno isporučuje kupcu. Upravo ova odlika sam biznis čini niskorizičnim.

Ipak, nije baš sve „med i mlijeko“.

U ovom, kao i u svakom drugom poslovanju, promocija igra značajnu rolu, a poput samog modela, realizuje

se onlajn, primarno na društvenim mrežama. Uloga jednog Facebook-a, drugog Instagram-a ili pak trećeg Pinterest-a zapravo je esencijalna u kreiranju brenda za proizvode koje planirate da prodajete, te samu prodaju u konačnici. Svojom prezentacijom i promocijom trebalo bi potencijalnim kupcima da date kristalno jasan odgovor na pitanje: „Zašto da kupim od tebe za 10 \$ kada taj isti proizvod mogu da kupim na www.aliexpress.com za 5\$?“

Jednostavno?

Ne, ali ne i neizvodljivo ako znate šta radite. Ideja je postaviti stvari tako da kupac ni ne posumnja da je proizvod koji vi prodajete proizvod koji se može pronaći na www.aliexpress.com.

Kada je riječ o novcu, početna investicija se i te kako može isplatiti. Naime, najveći novac od dropšipinga se uglavnom zaradi od prodaje samo dva ili tri „vruća“ proizvoda. No, vještina je na vrijeme otkriti trend te isti plasirati na tržište.

Ako smatrate da imate taj spoj prodajnih i promotivnih vještina u sebi, još nije kasno da se zadropšipujete oko svoje ose. Veliki je broj besplatnih YouTube tutorijala, a i veb-stranica te Facebook grupa uz koje možete naučiti sve o ovom modelu poslovanja. Jednom kad naučite sve - ni nebo vam neće biti granica.

Doslovno.

BIZ&TECH

VELIKI TV EKRANI POSTALI SU DIO SVAKODNEVICE

PIŠE: DANIJELA FILIPOVIĆ

Sjajna vijest za mali broj srećnika čija je dnevna soba dovoljno velika stigla je proteklog ljeta iz austrijske kompanije CEST SEED, koja je proizvela najveći televizor na svijetu. Ekran sa dijagonalom svjetskog rekorda od 262 inča, ili 6,65 metara, mijenja percepciju veličine i tjeran nas da razmišljamo o gigantskim TV ekranima.

Kod uređaja C SEED 262 impresionira i vrhunska tehnologija, koja uključuje deset integriranih zvučnika za bioskop, visoku rezoluciju slike od 4.096 x 1.716 piksela, sa crnom LED tehnologijom za bolji kontrast i spektrom boja koji je daleko iznad onog koji imaju konvencionalni TV ekrani.

Ipak, nedostatak prostora nije jedina prepreka da biste maštali o ovakvom televizoru. Njegova cijena je nešto viša od „skromnih“ pola miliona američkih dolara.

Iako je veličina ekrana postala najvažniji parametar prilikom izbora novog televizora, nekada je samo posjedovanje ovakog uređaja bila prava rijetkost. U međuvremenu, aparati su postali veći, ljepše dizajnirani, a svjedoci smo i ubrzanog razvoja tehnologije rada TV prijemnika. Nema više televizora sa katodnom cijevi, napravljeni su plazma uređaji, potom LCD i LED televizori, a slika je počela dolaziti u visokoj HD rezoluciji. Najnoviji trend u proizvodnji televizora sadržan je u OLED tehnologiji, koja se od svog prethodnika LED-a razlikuje po tome što u takvim ekranima postoji nekoliko slojeva organskih dioda koje su fluorescentne, te im ne treba dodatno osvjetljenje.

Osnova televizora u boji i dalje je ista kao i prilikom prvih prenosa tridesetih i četrdesetih godina prošlog vijeka, a nju čine primarne boje - crvena, zelena i plava (RGB).

Samsung je jedan od najpoznatijih proizvođača TV uređaja, a prvi monohromski prijemnik sa katodnom cijevi, veličine 12", lansirao je na tržiste sedamdesetih godina prošlog vijeka. Bili su to oni televizori koji su morali da se „zagriju“ nakon paljenja, da bi Samsung tri godine kasnije otklonio ovaj nedostatak i tržištu ponudio bolje tehničke performanse.

Nakon dominacije uređaja sa katodnom cijevi, koji su bili „debeli“ i teški, dolaskom novog milenijuma promjenila se tehnologija izrade TV prijemnika te je nastupilo doba lakših i tanjih televizora.

Smart TV, LED, UHD, 3D, 4K za većinu su samo skraćenice koje ne govore mnogo, ali o dijagonali TV ekrana svi vole da raspravljaju. Ovdje važi pravilo - veće je uvijek bolje. Veliki televizori već dugo predstavljaju glavnu preokupaciju TV populacije, a stručnjaci koji prate i analiziraju prodajnu statistiku napominju da se svake godine na tržištu traže sve veći i veći TV ekrani. Primjera radi, 2015. godine prodaja televizora dijagonale 50 cm porasla je za 10 %, da bi prošle godine na svjetskom tržištu najprodavaniji TV prijemnici bili od 60" do 65".

Trenutno vlada potražnja za velikim ekranima, a kako je tržište preplavljeno različitim brendovima i modelima, za pristojnu cijenu danas možete dobiti pametni televizor koji uz to ima i veliku dijagonalu ekrana.

Iako će se mnogi složiti sa tvrdnjom da je prosječna veličina od 55" sasvim dovoljna za standardne prostorije, glavno obrazloženje pobornika gigantskih TV prijemnika je da na velikom ekrantu kvalitetna slika više dolazi do izražaja.

ZANIMLJIVE ČINJENICE

O TELEVIZIJI

Škotski pronalazač Džon Logi Berd prvi put javnosti je predstavio televiziju u londonskoj četvrti Soho 1926., da bi deset godina kasnije u svijetu bilo svega 100 prijemnika.

Prvi televizori koštali su 26 dolara, što bi u današnjim uslovima bilo oko 8.000 dolara.

Najveći broj TV prijemnika nalazi se u Kini, oko 200 miliona.

Amerikanci godišnje pogledaju više od 250 milijardi sati televizijskog programa.

Prosječna reklama za vrijeme Super Bowl-a košta oko tri miliona dolara - to je najskuplji oglasni termin na svijetu!

KO SU NAJBOLJI GEJMERI NA SVIJETU?

PIŠE: DANIJELA FILIPOVIĆ

Da vam je neko u djetinjstvu rekao da će igranje video-igrica jednog dana postati profesionalni sport te da će gejmeri biti među najplaćenijim sportistima na svijetu, vjerovatno biste se nasmijali nevinim dječjim osmijehom i ostali u nevjerici. Međutim, svjedoci smo da krupnim koracima gazimo u 21. vijek.

O d „Pong“-a, „Tetris“-a, „PacMan“-a, preko prve verzije „World of Warcraft“-a, mnogo toga se promijenilo u industriji video-igara. Najbolji gejmeri današnjice okupljeni su oko nekoliko zvaničnih liga eSports takmičenja, koja po popularnosti pariraju tradicionalnim sportovima. Video-igrice „League of Legends“ i „StarCraft II“ na profesionalnim takmičenjima, osim velikog broja posjetilaca, privlače i jake sponzore, tako da je nagradni fond jednog od najpoznatijih turnira „The International“ prošle godine dostigao vrtoglavu sumu od 20 miliona dolara.

Za neupućene, „Dota 2“ predstavlja samostalni nastavak popularnog „Warcraft III“ scenarija „Defense of the Ancients“ i spada u najpopularniju igru današnjice, koju svakodnevno igra preko deset miliona ljudi širom planete. Profesionalni gejmeri slavu duguju talentu, ali i upornosti, a njihov prosječni trening traje između osam i deset sati iigranja dnevno!

Ukoliko ste pomislili da nemaju život - varate se. Jednako kao što je to slučaj sa tradicionalnim sportovima, poput košarke ili fudbala, oni su eSports zvijezde i zarađuju gomilu novca.

KLEMENT IVANOV „PUPPEY“

Klement Ivanov, poznatiji kao „Puppey“, kapiten je evropskog tima „Team Secret“, koga poznavaoči eSports-a svrstavaju među najbolje igrača na planeti.

Ne bez razloga, pojavio se u čak pet velikih finala, više nego bilo koji drugi igrač.

Osim velikog broja igrača koji dijele isti san, postoje milioni onih koji svoje omiljene gejmere prate putem interneta i uživaju u njihovom načinu iigranja. Mladi Kinez Jiliang Peng, poznat kao „Doublelift“, stekao je status YouTube zvijezde i to sasvim slučajno. Nakon što su mu roditelji zabranili da sate i sate provodi igrajući svoju omiljenu igru, uz napomenu da nađe „normalan“ posao, dječak se odselio i samostalno počeo da zarađuje desetine hiljada dolara samo „na broju“ YouTube pregleda.

Koliko god priče o gejmerima bile ostvarenje američkog sna, ne treba izgubiti iz vida činjenicu da se cifre koje pominjemo odnose na svega 1% onih koji uspijevaju da se izbore s jakom konkurenčijom igrača iz cijelog svijeta.

ZHANG NING „XIAO8“

Zhang Ning je kineski igrač, koji je nedavno počeo da nastupa na zvaničnim „Dota“ turnirima i, zahvaljujući nevjerojatnoj vještini, brzo je stigao do finalnih takmičenja. Kako se uspjeh u eSports-u mjeri ostvarenom zaradom, dovoljno je navesti da je već dostigao sumu od blizu

1,8 miliona američkih dolara. Upućeni kažu da jednake uspjehe bilježi i u stvarnom životu, a neodoljivi šarm koji posjeduje pomogao mu je da osvoji srce fotomodela Jie Zao, i to mnogo prije zarađenih miliona.

Zanimljivo je da mu najveću konkureniju predstavljaju sunarodnjaci, jer čak petorica od top deset svjetskih igrača dolaze iz Kine.

KURTIS LING „AUI_2000“

Dominacija kanadskog „Dota 2“ igrača, inače člana tima NP, traje već sedam godina. Na početku karijere Kurtis Ling povremeno se bavio rekreativnim igranjem te je, iako je postizao sjajne rezultate, bilo očigledno da mu nedostaje ambicije. Tek nakon što se upisao na koledž (UBC), što je za ove krugove prilično kasno, upustio se u aktivno igranje, najprije u okviru UBC StarCraft kluba, da bi potom kao vođa tima nastupao u svim svjetskim eSports takmičenjima. Njegova dosadašnja zarada na turnirima iznosi oko dva miliona dolara, a po svemu sudeći, još nema namjeru da tron najboljeg kanadskog igrača prepusti mlađim naraštajima.

KLINTON LUMIS „FEAR“

Klinton Lumis, u onlajn zajednici poznatiji kao „Fear“, jedan je od najbolje rangiranih američkih igrača svih vremena, sa najviše iskustva, ali i najvećom ostvarenom zaradom na turnirima. Na profesionalnim takmičenjima počeo se

pojavljivati još 2005. godine, najprije u tinejdžerskim ligama, da bi kasnije dobio priliku da zaigra s nekima od najboljih igrača svijeta, kao što su „Puppey“, „MiSeRi“ i „UNiVeRsE“.

Nakon ostvarene zarade u iznosu od 2,3 miliona dolara, povukao se sa gejming scene i postao trener tima „Evil Geniuses“.

SIED SUMAIL HASAN „SUMAIL“

Ovaj Pakistanac jedan je od najmladih i najcjenjenijih „Dota 2“ igrača, koji se nakon nekoliko godina učešća na različitim onlajn takmičenjima preselio u Ameriku. Ne samo da je uspješan igrač, nego je i inspiracija tinejdžerima širom svijeta te se, prema izboru magazina „Time“, našao među 30 najuticajnijih ličnosti u prošloj godini.

SAHIL ARORA „UNIVERSE“

Najplaćeniji takmičar današnjice je Sahil Aurora „UNiVeRsE“, igrač „League of Legends“-a, koji je tokom turnirske karijere zaradio blizu tri miliona dolara. Dvadesetsedmogodišnji Amerikanac indijanskog porijekla napustio je koledž i posvetio se profesionalnoj igračkoj karijeri te je učestvovao na oko 70 svjetskih turnira. Ne samo da je jedan od najviše plaćenih gejmera, nego upućeni tvrde i da je daleko najbolji igrač na svijetu, a u ovom trenutku kapiten je tima „Evil Geniuses“.

SVJETSKI DOGAĐAJI

BERLIN

KAO PROZOR U BUDUĆNOST

PIŠE: DEJAN TRNINIĆ

Njemačka prijestonica privlači veliki broj turista tokom godine i jedna je od najzanimljivijih evropskih metropola. Tako, pored brojnih kulturnih i istorijskih znamenitosti i bogatog noćnog života, Berlin, zahvaljujući IFA sajmu, početkom septembra postaje globalna digitalna prijestonica.

Sajam u Berlinu ove godine održan je 57. put i potvrdio je epitet najvećeg svjetskog sajma potrošačke elektronike na svijetu. Okupljanje u dvorani „Messe Berlin“ već tradicionalno nudi pogled u budućnost i tehnološke inovacije te predstavlja vrhunski poslovni događaj u toku godine.

IFA 2017 je na 159.000 kvadratnih metara, predviđenih za potrebe sajma, privukla više od 253.000 posjetilaca, od kojih je polovina stigla iz različitih krajeva planete. Ove

godine predstavilo se 1.805 izlagača iz sedamdesetak država, a koliki je interes vladao za novostima iz Berlina, dokazuje prisustvo oko 6.000 novinara iz cijelog svijeta, koji su izvještavali o sajamskim premijerama.

POGLED UNAZAD

Glavni grad Njemačke oduvijek je bio centralno mjesto gdje su se prvi put predstavljale inovacije koje su mijenjale svijet,

a ulazak kroz vrata sajma predstavljao je svojevrsni prozor u budućnost. Prvi sajam u Berlinu održan je daleke 1924. godine i u gotovo stogodišnjoj tradiciji postojanja svjedočio je izumima koji se obilježili 20. vijek i prelaz u novi milenijum.

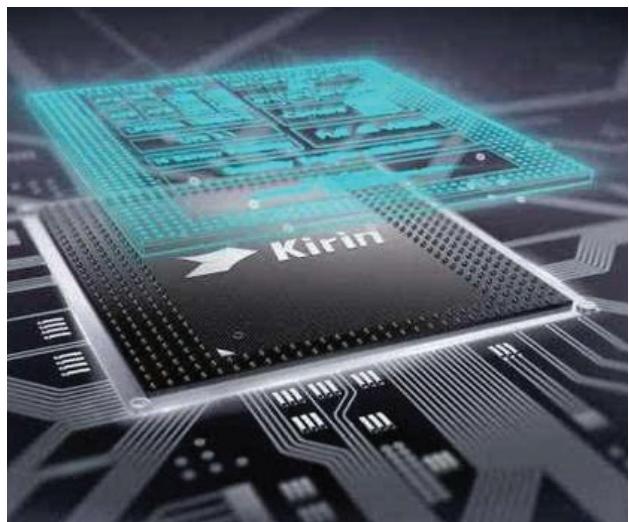
Umjesto radio-prijemnika, crno-bijelih televizora, magnetofona i audio-kaseta, koji su nekada zauzimali centralno sajamsko mjesto, pažnju danas izazivaju napredni smartfoni, digitalni asistenti, dronovi, uređaji koji se povezuju između sebe ili nude doživljaj virtualne ili proširene stvarnosti.

Kada govorimo o tehnološkoj industriji, glavnu riječ u narednom periodu vodiće napredna platforma poslovanja „u oblaku“, kognitivna vještacka inteligencija, kao i još veća primjena savremene robotike i 3D printanja u najrazličitijim sferama života. Ali to nije sve, jer je Berlin pokazao i dokazao da su već sada realnost samovozeći automobili, inteligentni kućanski aparati i domovi, kao i čitavi pametni gradovi.

NOVOSTI SA SAJMA

Ove godine smotra tehnologije u Berlinu bila je bogata inovacijama pa su posjetiocima imali šta da vide. Da se nalaze među vodećim proizvođačima u segmentu pametnih telefona, potvratile su kompanije Huawei, Samsung, Sony i LG.

Huawei je u Berlinu službeno predstavio novi čipset Kirin 970, koji je dobio težak zadatak da konkuriše Snapdragon-u 835 iz Qualcomm-a i Samsung-ovom Exynos-u 8895. Ipak, ono po čemu je Kirin 970 poseban je to da predstavlja prvi čip zasnovan na vještackoj inteligenciji (AI), što znači da je u stanju da hardverski izvršava komplikovane zadatke. Prvi uređaj koji je dobio čast da ispod „haube“ nosi moćni procesor je Huawei Mate 10, koji je predstavljen sredinom oktobra ove godine.

Samsung je još prije dolaska u Berlin obavio premijeru Galaxy Note 8, pa se na sajmu predstavio sa tri nova nosiva uređaja. Publika je bila u prilici da vidi novi Gear Sport, elegantan vodootporni pametni sat, Gear Fit2 Pro, sportsku GPS narukvicu, i Gear IconX, novu generaciju revolucionarnih bežičnih slušalica.

Pored prvog telefona sa vještackom inteligencijom, sajam je obilježila premijera novog modela LG V30, sa 6-inčnim ekranom omjera stranica 18:9, koji slijedi novi trend u obliku displeja, kojim se polako napušta dosadašnji format 16:9.

Apple se tradicionalno ne predstavlja na sajmovima, već samostalno organizuje premijere uređaja, kao što je to i ove godine bio slučaj sa iPhone 8 i iPhone X modelima.

Kompanija Sony tokom ovogodišnjeg IFA sajma proširila je svoju liniju Xperia telefona sa dva nova premium modela - Xperia XZ1 i Xperia XZ1 Compact.

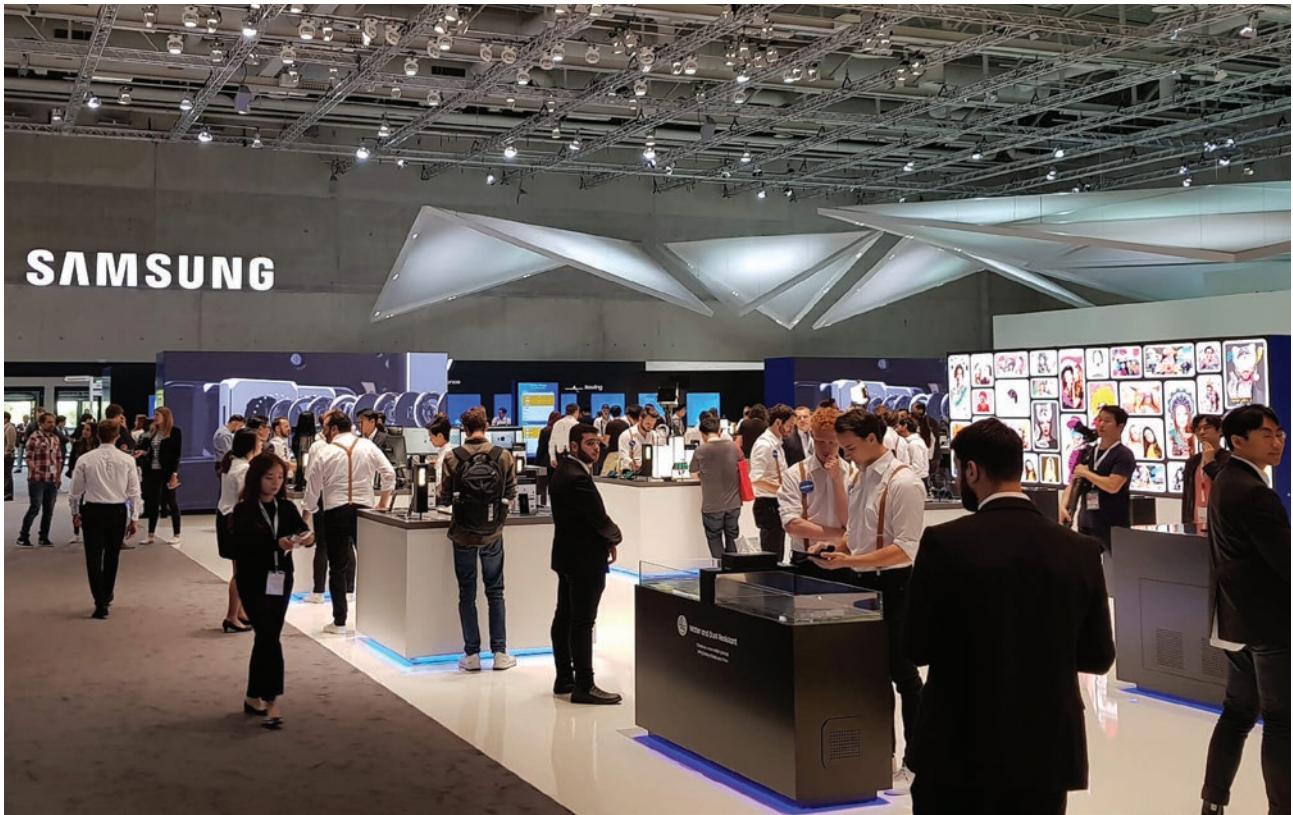
Lenovo je u Berlinu predstavio model Motorola Moto X4, telefon sa Gorilla Glass stakлом na obje strane, metalnim ramom i IP68 sertifikatom.

Alcatel je predstavio nove članove dobro poznate IDOL porodice, a IDOL 5 i 5S namijenjeni su prvenstveno mladima i donose uzbudljivo multimedijalno iskustvo na mobilnom telefonu.

Sa druge strane, svjetlost dana ugledao je i Alcatel A7, smartfon sa nevjerojatno brzim punjenjem baterije, i Alcatel A7 XL sa vrhunskom dvostrukom kamerom.

Sony je predstavio tri nova kućna projektoru sa HDR i 4K podrškom, a publika je mogla da se upozna sa još jednim

zanimljivim uređajem, a riječ je o RXO akcionim kamerama, kojim japanska kompanija nastoji da konkuriše poznatom proizvođaču ove vrste uređaja GoPro.

Među sajamskim premijerama primjećeni su novi modeli laptopa i hibridnih uređaja. Lenovo Mix 520 dolazi kao direktni konkurent Microsoft Surface-u, a novi Lenovo Yoga 920 laptop stiže sa ulogom poslovnog asistenta.

Asus-ovi Designo Curve zakriviljeni monitori sa edge-to-edge panelom, QHD+ rezolucijom i ekranom sa odnosom stranica u omjeru 21:9 takođe su predstavljeni u Berlinu.

SVIJET U BROJKAMA

Najveća potražnja za smartfon uređajima, zbog rastuće kupovne moći, prisutna je u Aziji i Kini, a prodajnu ekspanziju doživljava centralna i istočna Evropa. Među atraktivnim tržištima u svijetu, kada je riječ o prodaji telefona, je i Latinska Amerika, koja ostvaruje značajan rast, dok zemlje zapadne Evrope, Japan i SAD ponovo bilježe stagnaciju u širenju tržišta.

Podaci o prodaji potrošačke elektronike koji su prezentovani u Berlinu govore kako će do kraja ove godine cifra premašiti

900 milijardi dolara te time zabilježiti rast od četiri odsto u odnosu na 2016. godinu.

ŠTA SE „NOSI“ U OVOJ GODINI

Uređaji sa većim ekranima postaju mainstream, smartfoni dobijaju još jače i naprednije procesore, a nastavlja se trend povećavanja memorijskog prostora. Posebna pažnja posvećuje se povećanju autonomije uređaja pa, osim povećanja kapaciteta baterije, brzo punjenje telefona postaje standard. Vidljivo je da veliki proizvođači ulažu u unapređenje kamera na telefonima, a apsolutni hit ove godine su dvostruka sočiva, koji su prihvatili gotovo svi modeli u višoj cjenovnoj klasi.

DOVIĐENJA DO IFA 2018

Ukoliko se naredne godine odlučite u kasno ljeto da posjetite najveći njemački grad, nikako nemojte propustiti novo sajamsko izdanje, koje je zakazano za 31. avgust 2018. godine. Sasvim je sigurno da će naredno druženje u Berlinu pokazati u kojem pravcu će se dalje razvijati svijet tehnologije, telekomunikacija i potrošačke elektronike.

NASLOVI

PRIPREMIO:
DEJAN TRNINIĆ

APLIKACIJA UBER

TRENUTNO SE PROCJENJUJE

na vrijednost od 70 milijardi dolara, što je više od vrijednosti pojedinih poznatih proizvođača iz auto-industrije.

KOMPANIJA HUAWEI

od početka godine do septembra,

isporučila je 100 miliona telefona preuzevši tako poziciju broj dva od kompanije Apple. Ispred Huawei-ja sada se nalazi samo Samsung.

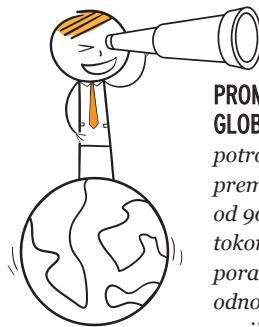

IOT

*Za industriju usluga zasnovanu na internetu stvari (IoT) procjenjuje se da će do 2020. godine, samo na teritoriji jugoistočne Europe, **vrijediti 470 miliona dolara.***

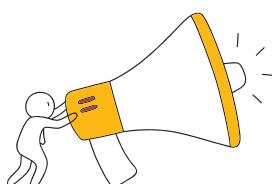

U CILJU PREVENCIJE ZLOUPOTREBE PODATAKA GRAĐANA, EU OD NAREDNE GODINE UVODI GDPR REGULATIVU, koja se odnosi na sva pravna i fizička lica koja imaju dodir s ličnim podacima građana EU, a novčane kazne za prekršioce odredaba iznosiće i do 4% globalnog prometa kompanije.

PROMET NA GLOBALNOM TRŽIŠTU
potrošačke elektronike premašiće vrijednost od 900 milijardi evra tokom 2017., što je porast od oko 4% u odnosu na godinu ranije.

RICH COMMUNICATION SERVICES (RCS)

je nadolazeća platforma koja podržava klasičnu SMS/MMS uslugu, ali i savremene načine komunikacije. Podršku novoj platformi pružili su Samsung, Sony, HTC, LG, Lenovo i ZTE, a od velikih softverskih kompanija uključili su se Google i Microsoft.

BRENDVOVI KOJIMA VJERUJEMO

iPhone 8, 8 Plus i iPhone X

ZAŠTO SVI ŽELE NOVI IPHONE?

PRIPREMIO: DEJAN TRNINIĆ

Ugodini u kojoj je Apple obilježio deceniju uređaja koji je označio prekretnicu u razvoju pametnih telefona, kompanija iz Kupertina sredinom septembra uspjela je da zadivi svijet i prikaže novi komad tehnologije, koji je ponovo korak ispred konkurencije.

Na početku, Džobsu se mora odati priznanje da je prije jedne decenije napravio briljantan potez. Nakon deset godina iPhone je i dalje najpoželjniji telefon u cijelom svijetu, a većina proizvođača je u manjoj ili većoj mjeri kopirala njegov dizajn. Činjenica da su Apple-ovi uređaji po pravilu bivali skuplji od konkurenčije, ali da se za njihovu kupovinu čekalo u kilometarskim redovima, dovoljno govori sama za sebe. Da dobra ideja zaista vrijedi zlata, potvrđuje titula najvrednijeg brenda, a Apple je u međuvremenu postao najmoćnija kompanija na svijetu i globalni tehnološki lider.

Predstavljanja novih iPhone-a prerasla su u pravi šou-program, koji se prenosi uživo širom svijeta i koji prati opšta histerija miliona fanova najpoznatije „zagrižene jabuke“ na svijetu. Tako je bilo i 12. septembra ove godine, kada su se iPhone porodici pridružila tri nova člana. Svjetlost dana, u prepunom „Stiv Džobs teatru“, u

sklopu impozantnog Apple kampusa, ugledali su iPhone 8, iPhone 8 Plus i iPhone X.

STAKLO JAKO POPUT ČELIKA

Kompanija iz Kupertina ovoga puta odlučila se da preskoči S generaciju telefona, kao unaprijeđenu verziju prošlogodišnjih modela, pa je kupcima ponudila iPhone 8 kao nasljednika „sedmice“. Novi iPhone vizuelno


~~~~~  
STIV DŽOBS JE DECENIJU RANIJE  
PREDSTAVIO UREĐAJ ZA KOJI JE  
VJEROVAO DA MOŽE PROMIJEНИТИ SVIJET.  
I U TOME JE U POTPUNOSTI USPIO,  
JER IPHONE VEĆ ODAVNO NIJE OBIČNI  
TELEFON, NEGO JE POSTAO SVOJEVRSNA  
IKONA POP-KULTURE.

~~~~~

podsjeća na prethodnika, ali dolazi sa potpuno novim staklenim kućištem, za koje u Apple-u tvrde da je najčvršće ikada ugrađeno u neki telefon. I tu superlativi tek počinju, jer je u „osmicu“ ugrađen A11 Bionic, za koji je prilikom premijere istaknuto da predstavlja najpametniji i najsnazniji čip za smartfone. Šestojezgarni Bionic procesor prosto oduševljava brzinom kojom radi i donosi sposobnost mašinskog učenja te uvodi korištenje proširene stvarnosti na telefonu.

Korisnici iPhone-a navikli su se na vrhunske performanse na svojim uređajima pa su i na novim modelima hardver i softver savršeno optimizovani, a navigacija kroz meni teče glatko. Poboljšano je i Home dugme, koje sjajno oponaša pravu tipku, a čitač otiska prsta radi gotovo trenutno.

Ove godine novost je implementacija True Tone tehnologije, koju je do sada posjedovao samo iPad Pro tablet. True Tone koristi ambijentalni senzor i prilagođava balans bijele boje ekrana u zavisnosti od vanjskih svjetlosnih uslova. Kvalitet stereo-zvučnika je izvrstan, a u Apple-u tvrde da će zvuk modela iPhone 8 biti 25 odsto glasniji.

IPHONE 8 IMA NAJMOĆNIJU KAMERU IKADA

iPhone 8 je opremljen superiornom glavnom kamerom od 12 MP, koja pravi fantastične fotografije, čak i u uslovima slabije osvijetljenosti. U odnosu na model iPhone 7, čije sočivo broji identičan broj piksela, kamera na novom iPhone-u je naprednija, ima veći i brži senzor, novi filter boja i dublje piksele. Ono što posebno oduševljava je to da ova kamera može snimati vrhunski 4K video pri 60

frejmova u sekundi, čime se trenutno ne može pohvaliti nijedan drugi telefon.

Poleđinu Plus modela krasí dvostruki objektiv od 12 megapiksela, a oba modela imaju optički stabilizator slike i videa, PDAF autofokus i Dual Tone blic. Prednja FaceTime kamera rezolucije 7 MP stvara izvrsne selfi fotografije i portrete.

Uređaj može izdržati jedan dan intenzivnog korištenja, a posjeduje i opciju brzog punjenja, te je u stanju bateriju da napuni do pola za 30 minuta. Model iPhone 8 ima IP67 sertifikat, što znači da je potpuno otporan na prašinu te da može da „zaroni“ u slatku vodu duboku metar i u njoj ostane pola sata. Novi iPhone stiže sa instaliranim iOS 11, koji, između ostalog, donosi još širu primjenu 3D touch tehnologije, koja razlikuje lagane i jače pritise.

Ipak, jedna od najvećih novosti koju donose novi modeli je mogućnost bežičnog punjenja po Qi standardu. Zahvaljujući staklu na poleđini telefona, bilo koji bežični punjač od sada može puniti novi iPhone 8 ili 8 Plus. To znači da će, zahvaljujući punjačima za bežično punjenje, korisnici moći od sada da pune telefon u hotelima, kafićima i na aerodromima širom svijeta.

IPHONE X JE APPLE-OVA NAJNOVIJA ZVIJEZDA

Iako su u svečanoj sali, koja nosi ime po osnivaču kompanije, predstavljeni iPhone 8 i 8 Plus, Apple Watch Series i novi Apple TV, ove godine šou je „ukrao“ model iPhone X. Apple je tako jubilej svog uređaja obilježio otkrivanjem dugo očekivane tajne, najboljim iPhone-om koji ponovo donosi evoluciju u svijet pametnih telefona.

Tim Kuk ga je na događaju u novom sjedištu kompanije Apple najavio kao najveći korak naprijed još od originalnog iPhone-a, koji će otvoriti put tehnologije u narednoj deceniji.

iPhone X prvi je iPhone u desetogodišnjoj istoriji koji ima OLED displej za bogatije boje i oštريje slike, a koji u Apple-u zovu „super retina“. Zahvaljujući ekranu veličine 5,8 inča, telefon savršeno leži u ruci, dok prati oblik uređaja i svaki njegov zaobljeni ugao.

ZBOGOM HOME DUGMETU

Najveća novost je svakako da iPhone X više nema Home dugme. Ekran iPhone-a X proteže se od ivice do ivice, nema više fizičkog Home dugmeta, a uređaj se otključava jednostavnim pogledom na ekran. Prilikom otključavanja Face ID tehnologija pravi matematički model lica u realnom vremenu kako bi se telefon aktivirao. Otključavanje funkcioniše besprijekorno, pa korisnik dobija pristup iPhone-u X čim ga pogleda.

Nova linija na dnu ekrana zamjenila je Home dugme, a jednostavnim klizanjem prsta preko nje dobijate ono što ste inače dobijali klikom na dugme. Tako, ukoliko se nalazite u nekoj aplikaciji i poželite se vratiti na početni ekran, jednostavno ćete povući prstom sa dna ekrana prema gore.

Oduševljiva i zabavni Animoji sistem, koji prepoznaje pokrete lica analizirajući više od 50 različitih mišićnih pokreta, dok istovremeno snima zvukove i sa prikupljenim informacijama može animirati simpatične crtane likove. TrueDepth kamera bilježi izraz lica i preslikava ga u neki od 12 animoja-a, koje korisnici potom mogu slati u porukama.

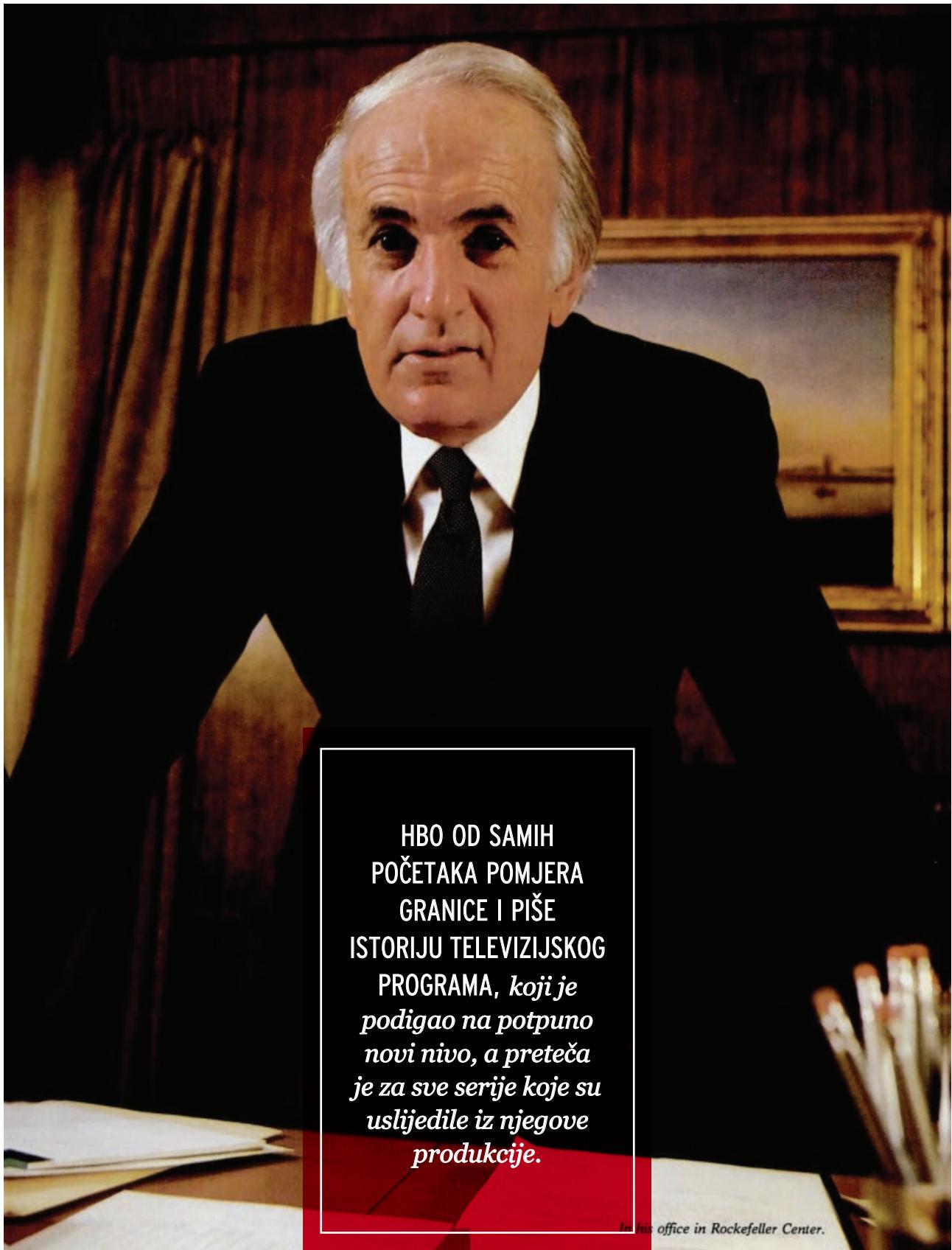
Vođeni time da su foto-aparate zamjenili pametni telefoni, u Apple-u su kreirali pravo čudo na ovom polju. Model iPhone X, poput iPhone-a 8 u Plus verziji, na leđima nosi dvije 12 MP kamere, a veći otvor blende omogućava dvostruko optičko povećanje. Osnovna razlika između dvostrukih kamera iPhone-a X i one na standardnom modelu 8 je u tome što ovdje obje kamere imaju optičku stabilizaciju.

Baš kao iPhone 8 i 8 Plus, iPhone X je izrađen od najizdržljivijeg stakla, u kombinaciji sa nerđajućim čelikom i kao takav otporan je na vodu i prašinu. Poput novih „osmica“, iPhone X služi se bežičnom Qi tehnologijom punjenja, preko staklene poleđine uređaja, pa će korisnici sada moći zaista da kažu zbogom kablovima. Apple je najavio i novi AirPower, dodatak za punjenje, koji bi trebalo da se pojavi naredne godine, zahvaljujući kojem će korisnici moći aktivno da pune tri uređaja odjednom.

Da zaključimo, iPhone X predstavlja fantastičan uređaj, savršenog dizajna, i vrhunac je današnje tehnologije kada su pametni telefoni u pitanju. S obzirom na to da je isporuka najskupljeg modela krenula tek početkom novembra, očekuje se da u ovogodišnjoj prazničnoj groznici jedan od najpoželjnijih uređaja bude upravo iPhone X.

Kako ponuda kompanije Apple nikada nije bila bogatija, ljubiteljima ovog brenda zasigurno ne manjka izbora, zavisno od njihovih želja i mogućnosti. Trenutno su na raspolaganju, osim iPhone 8, iPhone 8 Plus i iPhone X modela, i uređaji predstavljeni ranijih godina - modeli iPhone 7, iPhone 6s i iPhone SE (nalaze se u ponudi kompanije m:tel).

Više od milijardu prodatih iPhone uređaja širom svijeta, statistika je kojom ne može da se pohvali nijedan drugi proizvođač smartfona. Iako će mnogi reći da je iPhone samo statusni simbol i dobro izreklišan proizvod, „armija“ zadovoljnih kupaca ostaje vjerna ovom brendu još od prvog modela iz 2007. godine - i to s razlogom.

HBO OD SAMIH
POČETAKA POMJERA
GRANICE I PIŠE
ISTORIJU TELEVIZIJSKOG
PROGRAMA, koji je
podigao na potpuno
novi nivo, a preteča
je za sve serije koje su
uslijedile iz njegove
produkцијe.

In his office in Rockefeller Center.

PRIČA O USPJEHU

STIV ROS

NIJE NI SLUTIO ŠTA ĆE HBO ZNAČITI GLEDAOCIMA

PIŠE: VESNA GOLIJANIN

HBO je prva televizijska mreža koja je svoj signal emitovala putem satelita, 30. septembra 1975. godine, kada su prenosili bokserski meč Muhameda Alija i Džoa Frejzera. Dvadesetak godina kasnije bili su prvi kablovski kanal koji je emitovao program visoke rezolucije, a danas su razvili platforme za distribuciju sadržaja putem interneta i mobilnih uređaja.

HBO je već od svojih početaka pomjerao granice u oblasti TV industrije, i pored promjena koje je kroz vrijeme doživljavao, bio je i ostao sinonim za dobru zabavu i kvalitetan sadržaj na TV uređajima.

Prvi zagovornik kablovske televizije bio je Čarls Dolan, koji je smatrao da postoji tržište za TV stanicu koja nudi samo filmski i sportski sadržaj uz koji će njegovi gledaoci uživati. Taj projekat nazivao je Green Channel i nije ni slutio da

će kasnije na taj način ući u većinu domova širom svijeta. Kada je dobio sredstva kompanije Time, odlučio je da ga preimenuje kako bi ime bilo zvučnije i podsjećalo na Holivud, te je tako rođen Home Box Office - HBO.

Drugi čovjek koji je zaslужan za rast i uspjeh kanala HBO, ali i kompanije Time Warner je Stiv Ros. Rođen u Bruklinu, sa naglašenim osjećajem za biznis, bio je ispred svog vremena. Nakon nekoliko uspješnih poslova kroz koje je prošao, predvidio je veliki potencijal kablovske televizije, sa

posebnim naglaskom na zabavne sadržaje muzike i filma. Neke njegove ideje nisu doživjele uspjeh upravo iz razloga što su bile previše inovativne u to vrijeme, ali gledaoci iz cijelog svijeta zahvalni su mu na onima koje se odnose na medije i zabavni program.

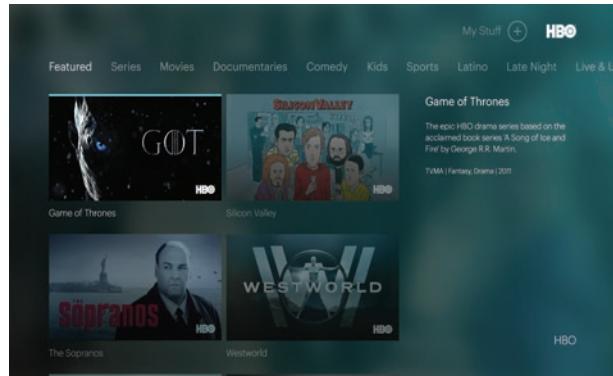
Rosov interes za kablovsku televiziju pomagao mu je da zamisli TV kanale stvorene za specifičnu publiku. Najprije je osmislio i lansirao MTV i Nickelodeon, koji su namijenjeni mladoj publici. Danas su ova dva kanala i dalje uspješna, a univerzum kablovske televizije je sada pun specijalizovanih kanala za različite teme.

Kompanija Time Warner osnovana je 1989. godine fuzijom dvije kompanije - Time i Warner Communications - a za vrhovnog čovjeka ove kompanije imenovan je upravo Stiv Ros. Spajanje ove dvije kompanije uspješno je uklopljeno i važno je za obje strane. Warner-ovo poslovanje bilo je orijentisano na međunarodno, dok je Time bio lider na domaćem tržištu pa su zajedno imali priliku da stvore najveću zabavno-medijsku kompaniju. Warner u svom vlasništvu nije imao printani medij, dok je Time imao 23 časopisa, Warner je imao najuspješniju svjetsku industriju izdavanja ploča, dok sa druge strane Time u svom portfoliju nije imao ništa vezano za muziku. Spajanje je dovelo do novih časopisa, razvoja filmske i TV industrije te su u svom posjedu imali studio Warner Bros u Holivudu. U njihovom sastavu su i kanali New Line Cinema, Turner Broadcasting, Cartoon Network, Boomerang, Adult Swim, CNN, DC Comics i, naravno, HBO-a kao začetnik ove vrste programa.

No, počeci jednog od najvećih svjetskih medijskih konglomerata sežu dalje u prošlost. HBO je oduvijek bio mnogo više od televizijskog programa, postao je dio domaćinstava i veoma često smisao slobodnog vremena. To je kanal koji nekada davno nije imao 24-časovni program, iako je i tada emitovao program koji su svi željeli gledati i o kojem se pričalo.

Tradicija duga pedesetak godina utabala je put jednom od najpopularnijih programa koji emituje filmove prethodno prikazivane u bioskopima, serije iz svoje originalne produkcije, filmove napravljene za televiziju, dokumentarce, boks-mečeve, stendap komedije, kao i koncertne specijale. O kakvom medijskom lideru je riječ, govori i statistički podatak da se HBO emituje u više od 150 zemalja svijeta, a samo u Americi ima 49 miliona pretplatnika. Ovaj televizijski program 1972. godine koristilo je samo 365 domaćinstava u Pensilvaniji, a danas ima 130 miliona pretplatnika širom svijeta. Gledaoci su ga prepoznali kao originalno i najbolje mjesto za zabavne televizijske sadržaje u oblasti filma i serija.

Prije njegovog početka, 1960. godine, HBO je zamišljen kao TV stanica koja je trebalo da otkloni problem koji je Menhetn imao s prijemom TV signala zbog visokih zgrada. Plan je bio

koristiti kablovsku i posebne mikrotalasne antene. S obzirom na to da je satelitska tehnologija početkom sedamdesetih godina prošlog vijeka bila prilično nepouzdana, HBO je svoj signal najprije distribuisao putem pomenutih antena. No, kako je satelit kasnije pružio daleko veći domet i manje troškove, bili su jedna od prvih američkih mreža koja je koristila tehničke mogućnosti kablovske i satelitske televizije. Do kraja sedamdesetih godina prošlog vijeka HBO je ušao u više od 600.000 domova.

U mnogo čemu prvi, HBO je još od svojih početaka pomjerao granice, televizijski medij je podigao na potpuno novi nivo, a preteča je za sve serije koje su uslijedile iz njegove produkcije.

HBO uspjeh nastavlja kao pojam kvalitetnog filmskog i serijskog programa, a u istoriju se upisao najznačajnijim serijama. Nijedna kablovska drama nikada nije nominovana za nagradu „Emmy“, a kulturna serija „Soprano“, emitovana na HBO-u, dobila je brojne nagrade. Među mnogim priznanjima, serija „Soprano“ je vlasnik 21 „Emmy“-ja i pet „Zlatnih globusa“, a smatraju je finansijski najuspješnjom serijom kablovske televizije.

Uspjeh i stvaranje najgledanijih serija nastavili su serijom „Game of Thrones“, koja je privukla rekordnu gledanost na HBO kanalu. Kritičari i cijeli svijet su ovu seriju pozitivno ocijenili, naročito zbog glumački složenih likova, priče i kvaliteta produkcije. Serija je osvojila toliko nagrada da ih je sve teško i pobrojati, a najznačajnije su 38 „Primetime Emmy“-ja, tri „Hugo“ nagrade za najbolju dramatičnu prezentaciju, četiri nominacije za nagradu „Zlatni globus“ za najbolju televizijsku seriju, kao i mnoge pojedinačne nagrade za glumce.

HBO, kao jedna od prvih američkih mreža koja je koristila tehničke mogućnosti kablovske i satelitske televizije, prekinula je dotadašnju dominaciju tri zemaljske mreže NBC, CBS i ABC. U namjeri da zadrže lidersku poziciju, konstantno rade na unapređenju svojih usluga te su danas razvili platforme za distribuciju sadržaja HBO GO i Max GO, kako bi korisnicima isporučili program putem internet i mobilnih uređaja.

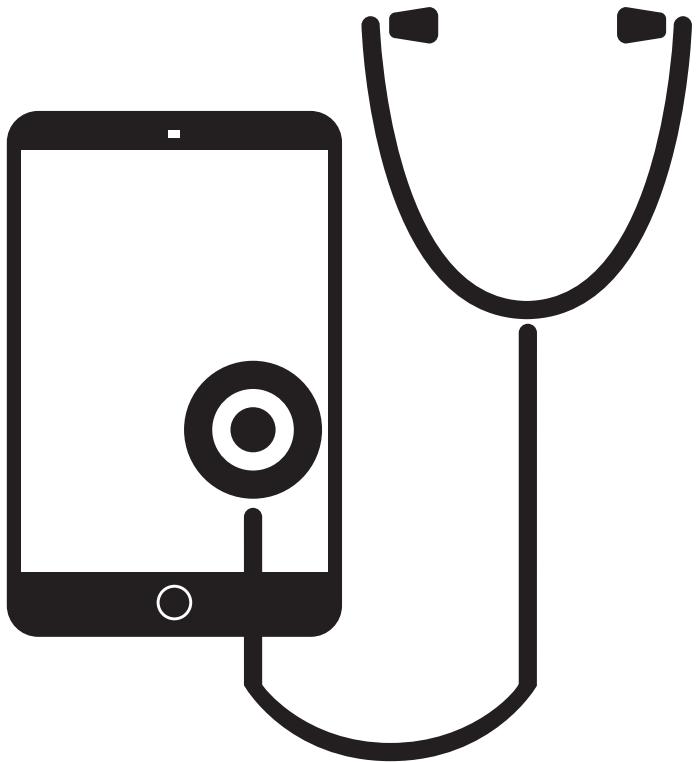
TESTIRAMO

HTC

KOJI ĆE VAS OSVOJITI ZVUKOM

PIŠE: DEJAN TRNINIĆ

HTC Desire 10 Lifestyle je model iz dobro poznate Desire serije, namijenjene prije svega mladima, koja igra na kartu privlačnog dizajna po povoljnoj cijeni. Novi član HTC-ove porodice predstavlja odličan izbor za korisnike kojima su na prvom mjestu multimedijsko iskustvo uređaja, sa naglaskom na odličan gejming, i audio-doživljaj koji model Desire 10 Lifestyle nudi.

KRENIMO IZ POČETKA

Proizvođač je u veliko bijelo pakovanje smjestio telefon, koji se nalazi u gornjem dijelu kutije, dok će kupci u donjem dijelu pronaći punjač, USB kabl, uputstvo za upotrebu i žičane slušalice.

Uređaj posjeduje 5,5-inčni ekran HD rezolucije 1.280 x 720 piksela, koji prikazuje 267 piksela po inču. Ekran zauzima oko 70 % površine telefona i dodatno je zaštićen od ogrebotina zahvaljujući Corning Gorilla Glass zaštiti. Kućište uređaja izrađeno je od polikarbonata, sa hrapavom teksturom koja ne privlači otiske prstiju, što će obradovati one koji su „alergični“ na tragove koji ostaju nakon korištenja telefona.

Desire 10 Lifestyle odlikuje tanak i elegantan izgled, uz zlatne HTC detalje na prednjoj i zadnjoj strani uređaja. Dimenzije kompaktne „desetke“ su 156,9 x 76,9 x 7,7

mm, dok je težina 155 grama, što omogućava čvrsto držanje i rad jednom rukom.

Na prednjoj strani telefona, u donjem dijelu, nalaze se mikro USB ulaz, mikrofon, zvučnik, kao i klasične android kapacitivne tipke. Iznad ekrana smještena je prednja kamera, lampica LED notifikacijskog svjetla i 3,5 mm ulaz za stereo-slušalice. Na poleđini uređaja vidljiv je veliki HTC logo, dok se u gornjem lijevom ugлу nalaze glavna kamera i LED blic. Sa desne strane pozicionirana je tipka za paljenje uređaja, dok se sa lijeve strane nalaze ulazi za SIM i microSD karticu.

HTC Desire 10 Lifestyle pokreće četvorozjezgarni Qualcomm Snapdragon 400 procesor, posjeduje dva gigabajta RAM memorije, kao i 16 GB interne memorije, koju je moguće proširiti memorijskom karticom kapaciteta do dva TB. HTC radi na Android 6.0.1 Marshmallow operativnom sistemu, koji je tajvanski proizvođač prilagodio kompanijskim Sense korisničkim interfejsom.

ZVUK KAO NAJVEĆI ADUT

HTC Desire 10 Lifestyle podržava sertifikovani 24-bit Hi-Res zvuk, koji, prema tvrdnjama proizvođača, pruža kvalitet bolji od CD-a, pa će realističan zvuk omogućiti vlasnicima ovog smartfona uživanje u punom potencijalu muzike koju reprodukuje.

U uređaj su integrirani HTC BoomSound Hi-Fi zvučnici, koji su u stanju da razdvajaju visoke i niske frekvencije,

kao što je slučaj kod vodećih audio-sistema. Svaki od zvučnika ima svoje pojačalo kako bi obezbijedio savršen audio-doživljaj. Kvalitet zvuka je iznad prosjeka, osjeća se prisutnost i visokih i dubokih tonova, dok je i njegova jačina takođe respektabilna pa vlasnicima ovog telefona definitivno neće trebati dodatni zvučnici.

Moćna HTC-ova BoomSound tehnologija, kao i Dolby Audio sistem, unapređuju svaki ton kako bi kvalitet zvuka muzike, filmova i igara bio podignut na potpuno novi nivo, što se može čuti u jasnoj reprodukciji govora, dubokom basu i drugim preciznim audio-detajlima.

Osim dizajnom, HTC Desire 10 Lifestyle može se pohvaliti i brilljantnim zvukom pa definitivno neće razočarati audiofile u potrazi za savršenim audio-ugodajem.

Odličan zvuk dolazi iz dva zvučnika i, što se toga tiče, ovaj model je jedan od ponajboljih na tržištu, a definitivno najbolji u ovom cjenovnom rangu.

Savršen zvuk u potpunosti dolazi do izražaja korištenjem HTC Hi-Res slušalica, koje proizvode bogatiji i glasniji

zvuk na dvostruko većem rasponu frekvencija, a uređaj posjeduje i FM radio, koji omogućuje slušanje radio-stanica dok su slušalice priključene.

IZVANREDNE FOTOGRAFIJE U SVIM USLOVIMA

Kamere na ovom uređaju zadovoljiće većinu korisnika, a smartfon ima i posebnu aplikaciju kojom upravlja prednjom i glavnom kamerom.

Glavna kamera na poledini uređaja je rezolucije 13 MP, s otvorom blende f/2.2, radi u kombinaciji sa LED blicem i autofokusom te podržava prepoznavanje lica, HDR i panorama mod. Osim fotografija visoke rezolucije, glavna kamera snima 1.080 p video. Prednja kamera od pet MP u stanju je da snimi vrlo dobre selfi fotografije, a podržava prepoznavanje i uljepšavanje lica, kao i HDR. Kamera snima video u MP4 formatu, u FHD rezoluciji (1.080p@30fps). Selfi kamera ima automatsko, ali i glasovno okidanje (Auto Selfie/Voice Selfie), dok će se Live Makeup opcija pobrinuti da selfiji uvijek izgledaju odlično.

Kada je riječ o mogućnostima bežičnog povezivanja, telefon podržava Wi-Fi 802.11 b/g/n, Wi-Fi Hotspot, Bluetooth 4.1, GPS i NFC.

Ovaj model dolazi u tzv. unibody kućištu, što znači da se poklopac na poledini ne skida, a ispod njega se nalazi integrisana baterija kapaciteta 2.700 mAh, koja omogućava pristojnu autonomiju, pa će štedljiviji korisnici biti u stanju izvući i dva dana umjerenog korištenja.

Dobrom kombinacijom hardvera i softvera, Desire 10 Lifestyle je odlično optimizovan uređaj, koji radi iznenađujuće dobro, u nekim trenucima i bolje nego smartfoni sa mnogo jačim hardverom.

Telefon spaja atraktivan dizajn i audio-mogućnosti koje su do sada bile dostupne samo u flagship klasi uređaja, što ga čini jednim od najboljih pametnih telefona iz HTC-ove Desire porodice mobilnih telefona.

Ukoliko ste u potrazi za kvalitetnim i pouzdanim pametnim telefonom, HTC Desire 10 Lifestyle je siguran izbor, a dostupan je u atraktivnim stone black i polar white varijantama na svim m:tel prodajnim mjestima.

SOCIAL SPACE

FACEBOOK JE PONOVO PROMIJENIO SVE

ŠTA TO ZNAČI ZA BIZNIS?

PIŠE: ALEKSEJ ĐURĐEVIĆ

Izreka „Koliko para – toliko muzike“ nedavno je došla i do ušiju osnivača Facebook-a Marka Zakerberga, koji je odlučio da je usvoji i transformiše u novu, koja glasi: „Koliko para – toliko riča, plati da se čuje tvoja priča.“

Nedavna izmjena u algoritmu Facebook-a zabrinula je mnoge vlasnike stranica, medijskih kuća i malih biznisa. Da je priča prestala da se priča uslijed velikog pada dosadašnjeg riča, dokaz je da je u šest država domet objava i broj interakcija (like, comment, share) od 20. oktobra pao za četiri puta u odnosu na prethodni period.

Promjena koja je najviše uzdrmala onlajn javnost najpopularnije društvene mreže tiče se uvođenja nove opcije Facebook Explore Feed, koja je trenutno u testnoj fazi u šest različitih država: Srbija, Slovačka, Šri Lanka, Bolivija, Gvatemala i Kambodža.

To znači da korisnici Facebook-a u ovih šest navedenih zemalja imaju drugačiji Home Page, tj. sve objave stranica koje su označili da im se sviđaju odjednom su nestale iz dosadašnjeg News Feed-a i deložirane su na drugo mjesto.

Gdje? - U Explore Feed.

ŠTA TO ZNAČI U PRAKSI?

Za regularne korisnike to znači da će im se News Feed sastojati od objava porodice, prijatelja, onog lika kojeg si dodao na fejs jer si planirao da kreneš na mali fudbal, a nisi, i sponzorisanih objava.

Za osobe koje Facebook koriste u svrhu poslovanja to znači da će morati da okrenu naglavačke, ispresavijaju, izgužvaju i presiju dosadašnji plan objava i osmisle novu strategiju vođenja svojih stranica na ovoj društvenoj mreži.

Ovo, naravno, ne važi za stranice koje ni ranije nisu pridavale pažnju organskom dometu objava, već su, baš onako kako to čuveni Zak voli, plaćali da se priča o njihovom brendu vidi i čuje.

Bitno je napomenuti da je izmjena u News Feed-u i uvođenje Explore Feed-a u šest zemalja samo testna faza i nakon određenog vremena sve bi trebalo da se vrati na staro. Trebalo bi. Nije rečeno da hoće.

Korisnici Facebook-a iz ostalih država vide News Feed kao i do sada, samo što oni imaju mogućnost da izaberu Explore Feed u kojem se nalaze objave stranica koje su označili da im se sviđaju, ali i objave stranica za koje do sada nisu znali da postoje - za koje Facebook roboti odluče da bi im mogle biti interesantne.

Jedina bitna razlika koju će primijetiti Facebook korisnici ostalih zemalja je ta da će im se značajno smanjiti broj objava sa stranica koje su označili da im se sviđaju te da će uglavnom vidjeti najpopularnije objave.

I ŠTA SAD?

Pravo je vrijeme da vlasnici stranica stave primat na kvalitet u odnosu na kvantitet sadržaja koji objavljuju. Činjenica da će fanovi i dalje viđati najpopularnije objave omiljenih stranica daje dodatnu motivaciju kreatorima sadržaja da te objave budu što bolje, zanimljivije i relevantnije.

Objave iz javnih Facebook grupa i dalje su prisutne na News Feed-u i samim tim će u bliskoj budućnosti postati jedan od glavnih alata na koje će se fokusirati vlasnici stranica.

Alternativa tome je saradnja sa influenserima, osobama koje imaju veliki broj prijatelja i pratilaca na privatnom profilu. Trend influenser marketinga je trenutno u velikom porastu i smatra se da će do početka 2020. godine biti jedan od ključnih faktora onlajn oglašavanja.

SOCIAL SPACE

” Facebook

Facebook Explore Feed je nova opcija koja se testira u šest država: Srbija, Slovačka, Šri Lanka, Kambodža, Bolivija i Gvatemala. Korisnici Facebook-a iz ovih zemalja imaju izmijenjen News Feed, tj. sve objave stranica koje su označili da im se sviđaju sada se nalaze u novom Explore Feed-u.

PRIPREMIO: ALEKSEJ ĐURĐEVIĆ

” Instagram

Više od 70% objava na Instagramu ima vidljivost manju od 1%, pokazalo je posljednje istraživanje ove društvene mreže koje je uradio „Social Media Today“.

” Pinterest

Nova opcija „Search Ads“ od sada je dostupna svim poslovnim profilima na Pinterest-u i funkcioniše na način koji u velikoj mjeri podsjeća na Google oglašavanje.

” Instagram

Korisnici Instagrama sada su u mogućnosti da prilikom emitovanja uživo ugoste još jednu osobu u zajednički Live Stream. Nakon testne faze u avgustu, gdje su samo pojedinci imali ovu opciju, Instagram je najavio da će sada svi korisnici biti u mogućnosti da idu uživo u paru.

” LinkedIn

LinkedIn je najavio uvođenje nove opcije „Smart Replies“, koju će korisnici ove poslovne društvene mreže moći da upotrebljavaju u svrhu komunikacije putem poruke. Nova opcija će omogućiti svima da podese više različitih odgovora prilikom dopisivanja i samo jednim klikom odgovore na poruku.

” Facebook

Usljed posljednjih izmjena u algoritmu najpopularnije društvene mreže, Facebook je odlučio da objavi nove smjernice, koje će pomoći vlasnicima stranica da bolje shvate kako funkcioniše novi News Feed.

MREŽA

U VREMENU DRUŠTVENIH MREŽA, DA LI JE POTREBAN WEB-SAJT?

PIŠE: DARKO BAJIĆ

Digitalno prisustvo je ključ uspjeha u našem tehnološki orijentisanom svijetu. U početnom naglom razvoju tehnologije, stvar prestiža bilo je posjedovanje vlastite web-prezentacije.

Međutim, održavanje web-sajta zahtjeva vrijeme i novac, kojeg vlasnici manjih preduzeća najčešće nemaju dovoljno pa je njihov internet prostor prilično nestabilno područje. Mnogi njihovi web-sajtovi, poput zvijezda padalica, zasijaju kratko i nestanu, naročito u vremenu Facebook-a, koji je pojednostavio onlajn prisustvo. Razumno je pretpostaviti da će se mnogi vlasnici malih preduzeća odreći napora izgradnje web-stranice i jednostavno se osloniti na ono što im najveća društvena mreža može dati bez ikakvog troška.

Profili i stranice na društvenim mrežama stvaraju se brzo, za to je potrebno manje od sat vremena. Sa preko dvije milijarde korisnika, Facebook omogućava trenutnu vidljivost, pomaže da se kompanija približi korisnicima i da im otvorи svoja virtuelna vrata. Da li je u tom slučaju dobra ideja napustiti web-sajt i predstaviti se korisnicima putem Facebook-a? Da li je stranica na Facebook-u dovoljna?

Da bismo dobili odgovore na ova pitanja, moramo razmotriti prednosti i nedostatke korištenja web-sajta ili Facebook stranice.

PREDNOSTI DRUŠTVENIH MREŽA

Kreiranje stranice je brzo i besplatno čak i sa minimalnim informatičkim znanjem.

Manje je obaveza pri izradi i održavanju stranice, ne treba brinuti o registraciji domena, web-hostingu ili izradi web-prezentacije.

Facebook je ogromna globalna društvena mreža sa preko dvije milijarde korisnika. Uz ovako veliki broj korisnika lakše je doći do dobre posjećenosti.

Facebook stranica ima optimizovan pristup za mobilne uređaje (mobile friendly).

Interaktivnost sa posjetiocima i korisnicima je jednostavna i brza.

PREDNOSTI ZA WEB-SAJT

Iako se govori o troškovima izrade web-sajta, oni uopšte ne moraju biti veliki. Početni web-sajt može da se izradi uz minimalne troškove, a dalje funkcionalnosti mogu se dodavati postepeno, u zavisnosti od poslovnih potreba.

U dizajnu nema ograničenja, web-sajt u potpunosti može da se prilagodi vizuelnom identitetu firme i da bude sadržajno organizovan na najbolji način.

Web-sajt je u potpunoj kontroli vlasnika, sa potpunim izvještajima o posjetama i statistici.

Posjedovanje web-sajta podiže kredibilitet i ugled firme.

Putem web-sajta bolji je marketing, postoji više prostora za video-sadržaj, utiske korisnika, blog i promotivne

ponude, a bolja je i optimizacija za internet pretraživače (SEO). Takođe, sa mnoštvom korisnih informacija za korisnike, manji su operativni troškovi.

Za razliku od društvenih mreža, na web-sajtu nema reklama prema drugom sadržaju, osim ukoliko ih vlasnik sam ne postavi radi dodatne zarade.

NEDOSTACI DRUŠTVENE MREŽE

Olakšana interakcija sa korisnicima je odlična, ali to se može pretvoriti u otvoreni forum bez kontrole.

Alat za izvještavanje je ograničen pa analize nisu precizne kao za web-sajt.

Vlasnik firme ima pravo da uređuje stranicu, ali je društvena mreža stvarni vlasnik te stranice. Iz tog razloga prezentacija će sadržavati oglase na koje vlasnik firme ne može da utiče.

Postoje dizajnerska ograničenja, a ne može se izbjegići ni logo društvene mreže i njene korporativne boje.

Vremenska linija (Timeline) pokazuje objave po datumima. Ukoliko duže nije bilo objava, posjetiocima se može činiti da se stranica ne održava.

NEDOSTACI WEB-SAJTA

Postoje određeni periodični troškovi za vlasnika web-sajta: produženje registracije domena, zakup web-hostinga i održavanje.

Izrada web-sajta je kompleksnija od kreiranja Facebook stranice, zahtjeva više truda i vremena.

Takođe, više truda i vremena potrebno je i za bolji marketinški efekat, kao i za optimizaciju sajta za internet pretraživače.

Interakcija sa posjetiocima sajta je spora i ograničena u odnosu na društvenu mrežu.

Odluka da se zanemari web-sajt zavisi od načina poslovanja i ciljeva preduzeća, ali generalno nije dobra. Procjenjuje se da svaki treći korisnik interneta ne želi da koristi društvene mreže pa samim tim neće ni vidjeti prezentaciju koja je tamo postavljena. Takođe, veliki broj internet poslovnih servera svojim korisnicima blokira pristup društvenim mrežama i tim stranicama se ne može pristupiti putem kancelarijskih računara.

Iz drugog ugla gledano, poslovna stranica na društvenoj mreži nije loša ideja, štaviše, to je sjajna nadogradnja poslovnog i dobro uređenog web-sajta i odličan način da se održava kontakt sa posjetiocima, korisnicima i saradnicima. U kombinaciji „starog“ i „novog“, Facebook stranica može biti i način kako da se poveća saobraćaj prema vlastitom web-sajtu.

BRENDOLOGIJA

Lažne vijesti

Lažne vijesti nisu nikakva novost i vjerovatno postoje otkako postoe ljudi ili bar otkako postoji govor u današnjem smislu riječi.

PIŠE: LJUBICA JEROTIJEVIĆ

Ono što je novo je brzina kojom se lažne vijesti danas šire, kao i veliki uticaj koji imaju na sve nas. Za ovo možemo da zahvalimo internetu, a posebno društvenim mrežama koje su svakoga ko to želi ekspresno promovisale u autora, kao i u glavnog i odgovornog urednika po jednog ili više medija.

Ako imate ideju ili uvjerenje koje želite da podijelite sa drugima, ako želite da vaši tekstovi budu dijeljeni i da tako stignu do velikog broja ljudi, ako želite da obmanete javnost ili ako samo želite da se našalite - moguće je da će informacija koju ste postavili na svoj medij stići do velikog broja ljudi i uticati na javno mnjenje. To će se desiti naročito ako se u širenje te informacije uključi značajan broj vaših pratilaca (i poneki zvanični mediji).

Neke lažne vijesti nastaju uslijed toga što autor „nema pojma“, kao u slučaju dokazivanja da je Zemlja ravna ploča, neke iz religioznih, političkih i drugih ubjeđenja („Zemlja postoji svega nekoliko hiljada godina - jer tako piše u Svetom pismu, a dinosauri su zlonamjerna izmišljotina“). U oba slučaja autori nisu svjesni da kreiraju lažne vijesti i zbog toga ne mogu biti krivi ni u moralnom ni u pravnom smislu te riječi.

Treća grupa lažnih vijesti, koje se u posljednje vrijeme najviše publikuju i najbrže šire, su one koje autoru, ili grupaciji za koju radi, pribavljaju direktnu ili indirektnu finansijsku korist. U ovom slučaju autor je potpuno svjestan da je vijest lažna - problem je samo da li zvuči dovoljno realno da je ljudi prihvate, povjeruju u nju i šire je dalje kao istinitu.

S obzirom na to da je ovo tekst u rubrici „Brendologija“ - nećemo se baviti metodama detektovanja i prepoznavanja lažnih vijesti, kao ni toliko korištenim i zloupotrebljavanim botovima u političkim kampanjama.

Bavićemo se osnovnim pravilima za kreiranje kvalitetnih lažnih vijesti koja će vam pomoći u izgradnji stabilnog i jakog brenda.

- **Zrno istine** - Vijesti koje su potpuno sumanute i očigledno neistinite možda će izazvati pažnju, možda će motivisati ljude da ih dijele i razmjenjuju, ali sigurno neće povećati povjerenje niti podići ugled nekog proizvoda ili usluge. Svaka informacija koju kreirate u cilju ojačanja svog brenda mora da sadrži bar zrno istine.
- **Kvantifikacija** - Mi ljudi vjerujemo brojkama, tako da će uvijek bolje proći informacija da

kolagen za 36% smanjuje duboke bore, a da aktivni enzimi uklanjaju 41% više tvrdokornih fleka.

- **Sistem** - Samo jedna lažna vijest imaće uvijek manje uticaja i brže će pasti u zaborav nego sistem pažljivo ispletene lažnih vijesti sa ponekom dobro odabranom istinom.
- **Djeljivost** - Da bi lažna vijest ostvarila puni efekat, treba da bude „djeljiva“, tj. da motiviše ljudе da je dijele među prijateljima, bilo usmeno, bilo putem društvenih mreža. Vijest, dakle, treba da bude zanimljiva, donekle iznenađujuća i jednostavna za razumijevanje - najbolje je da se sastoji od pet do sedam rečenica. Trebalo bi, takođe, da ima zvučan naslov i, za one koji teško shvataju ili su nefokusirani, jednostavan i očigledan zaključak.

Ukoliko ste ipak (iz moralnih razloga ili uslijed straha od neuspjeha) veliki protivnik kreiranja i proturanja lažnih vijesti, ova pravila vam (možda) mogu pomoći da brže prepoznate lažne vijesti i da ih rjeđe širite dalje kao fascinantne istine.

m:

S DRUGE STRANE

HILJADU RIJEČI

U DOBROM DRUŠTVU

INTERVJU - NIKOLA PEJAKOVIĆ
I SAŠA HAJDUKOVIĆ, SERIJA „MESO“

KAD ODUZMETE DUH ČOVJEKA, OSTAJE MESO, MATERIJA

RAZGOVARALA: VESNA GOLIJANIN

Ove jeseni, u potpuno domaćoj produkciji, sa emitovanjem je počela prva banjalučka serija „Meso“. Najprije na pretpremijeri, pred mnogobrojnim zvanicama i medijima, a zatim i na malim ekranima u prajm tajm terminima, gledaoci mogu da uživaju u epizodama ove serije, čiji scenario potpisuje Nikola Pejaković, a režiju Saša Hajduković.

FOTO: SAŠA HAJDUKOVIĆ

Kao prvenac producijske kuće Bosonoga, u koprodukciji RTS-a, a uz podršku kompanije m:tel, ova serija emituje se subotom, u 21 čas, na ovom programu. Glavni junaci serije „Meso“ su Mirko i Slavko - ljudi čija imena asociraju na prošla vremena, ali koji se na svoje načine bore sa nedaćama vremena u kojem žive. Mirko je fudbaler na zalasku karijere, sa neizvjesnom budućnošću u sportu vraća se u rodnu Banjaluku, gdje zatiče probleme svakodnevice sa kojom treba da se izbori. Slavko, Mirkov drugar iz djetinjstva, u njegovom životu se pojavljuje iznenada, i to u trenutku kada mu je najpotrebniji. Impresije publike su više nego dobre, a mi smo imali priliku da razgovaramo sa onima koji su „krivi“ za nastanak ove serije.

Zašto „Meso“? Šta vas je inspirisalo da baš meso bude poveznica svih tema ove serije? SAŠA HAJDUKOVIĆ: Kad oduzmete duh čovjeka, ostaje meso, materija. Meso nas održava u životu, meso nas ubija. Na razne načine je povezano sa onim o čemu serija govori. Takođe, u bukvalnom smislu meso je

poveznica, jer jedna porodica živi i egzistira prodajom čevapa, što predstavlja i dodatnu simboliku.

Koliko je čevap bitan za cijelokupnu priču „Meso“ i šta je njegova simbolika? SAŠA HAJDUKOVIĆ: Prije svega je autentična banjalučka stvar. Kad kažete Banjaluka bilo gdje, svi pomisle na čevape. Ja sam se prije snimanja raspitivao o načinima pripreme, o procesu pravljenja, o raznim tehnikama, razlici nekad i sad, o tome šta banjalučki čevap čini autentičnim. Tu mi je pomagao jedan od mojih najboljih prijatelja koji se razumije u ovu posebnu „nauku“, jer ona to zaista jeste... U suštini, to nije najzdravija stvar na svijetu, niti je ikada bila, ali je izuzetno ukusna i privlačna.

Ko su Mirko i Slavko Banjaluci i Banjalučanima, a šta je Banjaluka njima? SAŠA HAJDUKOVIĆ: Oni su heroji ovog grada. Banjaluka je njihov prirodnji habitus. Oni su tu čvrsto ukorijenjeni i svojim djelovanjem je mijenjaju. Trudili smo se da grad ne bude samo mjesto dešavanja serije, već i jedan od likova. Da ima

funkciju i karakter. Na dva pola smo podijelili Banjaluku. Jedna je Slavkova - centar, uređenost, diskoteke, restorani, a jedna je Mirkova - predgrađe, pruga, kafana, roštiljnica... Stara i nova Banjaluka, kako je mi vidimo i doživljavamo, naravno.

Koji od njih plaća skuplju cijenu života? SAŠA HAJDUKOVIĆ: Svi mi živimo živote kako najbolje znamo i umijemo. Trudili smo se, ja kao reditelj, a i Kolja kao pisac, da ne osuđujemo i ne sudimo nijednom od likova. Svako od njih ima svoje ambicije, svoje djelovanje i svi trpe posljedice za učinjena djela.

Na koji način se u današnje vrijeme može postati dobar ili loš i kako je tako nešto pošlo za rukom Mirku i Slavku? SAŠA HAJDUKOVIĆ: Nismo se trudili da određujemo ko je dobar, a ko loš. Postoje postupci i postoje posljedice. A, naravno, postoji i iskupljenje. Imali smo namjeru da pokažemo taj proces u djelovanju i stvaranju dobrog ili lošeg djela, kako nas on ponese ili razara.

Da li je moguće da „igre velikih“ mogu promijeniti tokove života drugih? SAŠA HAJDUKOVIĆ: Naravno da mogu. To se dešava oduvijek, nije to novo doba donijelo. Možete živjeti u uvjerenju da se neće vama desiti, da sistem neće krenuti na vas, ali malo ljudi je na ovim prostorima tako proživjelo život. Ako vi nećete da se bavite istorijom, ne znači da istorija neće da se bavi vama.

Nakon „Mesa“ dolaze „Kosti“ i „Koža“. Otkrijte nam šta možemo očekivati u toj banjalučkoj priči i kada se možemo nadati njenom prikazivanju? SAŠA HAJDUKOVIĆ: „Kosti“ su, za razliku od „Mesa“, priča o neprijateljstvu. Stilski, to će biti na tragu „Mesa“, ali će putevi biti oštiri, opasniji. Opet su dva junaka u pitanju, ali na potpuno različitim stranama. Plan je da snimamo iduće godine, možda već od proljeća, a za prikazivanje još je rano da kažemo bilo šta. Volio bih i siguran sam da ćemo i za „Kosti“ imati dovoljno vremena kao što smo imali za „Meso“, a tek kada uzmemu dovoljno vremena da se kvalitetno pripremimo u svakom segmentu, iz naše „kuhinje“ će se širiti miris maksimalnog zalaganja da imamo prave specijalitete.

Vrlo je teško raditi ovako velike projekte bez podrške prijatelja. Uz mnoge koji su bili uz vas i pružali podršku, kompanija m:tel je prepoznala značaj „Mesa“ za cijelu regiju. Da li ste zadovoljni tom saradnjom? SAŠA HAJDUKOVIĆ: Kompanija m:tel je jedna od rijetkih koje imaju istinsku želju da podrže kulturne, edukativne i sadržaje vezane za socijalni razvoj. Puno je sfera u kojima daju svoj doprinos na različite načine, a imali smo sreću da je naš projekat jedan od njih. Napravili smo dobru saradnju i sigurni smo da će biti još mnogo takvih u budućnosti.

M:agazin: Smatrate li da Banjaluka zaista izgleda onako kako ste je predstavili ili ste prikazali njenu bolju ili lošiju stranu? NIKOLA PEJAKOVIĆ KOLJA: Banjaluka izgleda i bolje i gore od onoga kako smo je mi predstavili. Sa druge strane, naturalizam nije matrica koja nas interesuje, nas interesuje stanje epohe, duh vremena i nikako ne želimo da se bavimo realnim i stvarnim stvarima, već metaforama i ličnim stavovima, ličnim odnosom prema stvarima. Ova priča, serija „Meso“, je slika, a ne fotografija. Objektivna slika stanja nas ne interesuje, ovo je naš ugao gledanja, naša muka.

U DOBROM DRUŠTVU

SARITA VUJKOVIĆ, DIREKTORICA MUZEJA SAVREMENE UMJETNOSTI

VRIJEDI ULAGATI U KULTURU

PIŠE: VESNA GOLIJANIN

Muzej savremene umjetnosti najprije je osnovan kao umjetnička galerija prije skoro 50 godina. Sada je jedna od najuglednijih institucija u Republici Srpskoj i postoji isključivo voljom onih koji žele da umjetnost živi. Nakon razornog zemljotresa, koji je 1969. godine pogodio ovaj grad, jugoslovenski umjetnici - istaknuti slikari, istoričari umjetnosti i prijatelji Banjaluke - pokazali su svoju solidarnost i prikupili približno 800 umjetničkih djela koja su našla svoje mjesto u sadašnjem Muzeju savremene umjetnosti, što je bio temelj ove ugledne institucije.

Na čelu Muzeja je Sarita Vujskovic, žena odlučna i voljna da napravi napredak u emancipaciji na našim prostorima i doprinese razvoju kulture i umjetnosti. Docentkinja je na Akademiji umjetnosti u Banjaluci, istoričarka umjetnosti i kustoskinja koja iza sebe ima uspješne izložbene projekte, objavljene knjige i naučne radove, a bavi se kritikom i teorijom savremene vizuelne umjetnosti.

Nedavno je zatvorena možda najznačajnija izložba u Banjaluci, ali i BiH, „Taština malih razlika“ Grejsona Perija. Da li ste zadovoljni

njenom realizacijom i reakcijom javnosti? Organizacija izložbe „Taština malih razlika“ i dolazak Grejsona Perija na njeno otvaranje za nas je bilo jedno izuzetno i posebno iskustvo. Pri samoj organizaciji trebalo je da ispunimo određene kriterijume koje nam je British Council zadao, ali i da se posvetimo jednom novom pristupu odnosa sa javnosti i uopšte načinu kako animirati javnost za tu izložbu.

Posebno bih izdvojila predavanje Grejsona Perija u Banskom dvoru, za koje smo imali više od 400 akreditovanih posjeta. Interesovanje publike za taj događaj je posebno značajno, jer pokazuje koliko je Banjaluci potrebno da ima takvu vrstu prestižnih događaja i koliko naši građani žele da pogledaju svjetsku izložbu u svom gradu.

Izložbu je posjetilo gotovo 13.000 posjetilaca, a upravo ta ozbiljna brojka govori o tome da Banjaluka ima potrebu za savremenom umjetnošću i da ima publiku za velike i značajne svjetske događaje. Vjerujem da Banjaluka ima i publiku kada su u pitanju koncerti, pozorišne predstave i druga vrsta kulturnih dešavanja te da zaista vrijedi ulagati u kulturu.

Do kraja decembra aktuelna je izložba „Mona Liza i Superman“, nastala povodom 100 godina od rođenja Džona F. Kenedija. Po čemu je ona specifična? „Mona Liza i Superman“ je poseban projekat inspirisan knjigom „Mona Liza i Superman: Džon Kenedi i 'Nova granica' kulture“. Poseban je po

„U godini koja je pred nama realizovaćemo izložbe sa mlađim generacijama. U prostoru Galerije Plus, u narednom periodu otvorićemo izložbu djela tri nagrađene umjetnice, studentkinje Akademije umjetnosti, prepoznate od strane stručnog žirija. Galerija Plus je naš prostor, koji je vrlo frekventan i koji treba više da se aktivira u okviru naših programa. Vidimo ga kao dobar prostor za predstavljanje onoga što je trenutna scena najmlađih autora.“

tome što je u okviru tog projekta izložen i rad Endija Vorhola „Četiri Džeki“ te rad Zorana Naskovskog. Mi smo pokušali da pronađemo jedan poseban način da predstavimo javnosti tu specifičnu knjigu koja govori o kulturnoj diplomaciji i značaju kulture, tačnije, o načinima koliko politika i kultura u jednoj sprezi mogu dati dobre rezultate. Kultura pomaže politici, a sa druge strane, politika stavlja kulturu u jedan poseban, prestižan položaj.

Ove godine obilježava se 130 godina od njegovog rođenja i smatrali smo da je to odličan povod da uz podršku američke ambasade u Sarajevu napravimo jedan vrlo zanimljiv projekat, koji je populističkog karaktera. Na popularan način govori o vrlo važnim istorijskim činjenicama, ali i o kulturi i politici te svim mogućim spregama koje te dvije relacije mogu da donesu.

Smatrali smo da je ovo odlična prilika da ukažemo na važne godine pop-art-a u Americi, koje su se poklopile sa periodom administracije Džona Kenedija, i težnje da kroz kulturnu politiku pokaže novi domet američke umjetnosti.

Interesantno je da smo u okviru ovog projekta uspostavili saradnju i sa Dejvidom Lubinom, jednim vrlo značajnim američkim profesorom, nagrađenim za najbolju knjigu o Džonu Kenediju. Njegova knjiga ima sličan pristup analize kulturne politike, istorije umjetnosti i uopšte, načina kako istorija i umjetnost mogu u političkoj vizuri propagandno djelovati.

Muzej aktivno radi na razvijanju regionalne i međunarodne saradnje, kao i na promociji savremene umjetnosti na ovim prostorima. Da li već sada možemo najaviti planove za naredni period? Kako je kraj godine, uveliko se sprema program za sljedeću godinu, koji je gotovo definisan i moram reći da će biti vrlo raznovrstan i zanimljiv. Za sami kraj godine, 28. decembar, planirana je izložba pod nazivom „Paralele“, na kojoj će biti izložena djela Slobodana Vidovića i Radoslava Tadića. Ta izložba će imati fokus na slikarstvo u kontekstu naše savremene

umjetničke scene. Njih dvojica su savršena paralela da se predstave dvije polarizacije u okviru slikarstva. Izložba će biti otvorena do polovine februara i naglasila bih da su nam u fokusu naši umjetnici te da na neki način želimo da ukažemo na pojave koje se u okviru njihove umjetnosti i slikarstva dešavaju trenutno.

U narednoj godini prioritet će nam biti povezivanje naše savremene umjetničke scene sa međunarodnom. Imamo plan aktivnosti za novi projekat British Council-a, koji je tek u razvoju, i u čijoj žiži će najvjerovaljnije biti samo žene.

Izložba radova Petra Lubarde, koja je pripremljena povodom 130 godina od njegovog rođenja, biće prva samostalna izložba i samostalno predstavljanje njegovih djela u Banjaluci, u organizaciji Spomen-zbirke Pavla Beljanskog iz Novog Sada i Kuće legata iz Beograda. Ova izložba otvorena je u Podgorici, zatim se preselila u Novi Sad, trenutno je u Beogradu, a od februara do aprila biće predstavljena i u Banjaluci. Izložba obuhvata sve faze Lubardinog stvaranja i mislim da je termin koji smo odredili odličan, jer će nam u fokusu biti mлади, učenici osnovnih i srednjih škola, i zato smo se odlučili za zimski termin, jer tada možemo više da radimo na specijalizovanom vođenju za te učenike.

Koliko je danas teško biti na čelu jedne ustanove koja njeguje savremenu umjetnost? Mislim da je za vođenje jedne ovakve institucije prije svega potrebno iskustvo. Ja sam ga dugo sticala kao kustos ovog muzeja i to mi je pomoglo da sada, kada sam direktor, na pravi način mogu procijeniti projekte koji nam se nude i koje i kustosi i ljudi koji rade ovdje žele predstaviti. Sa druge strane, smatram da je danas vrlo teško biti direktor, ne samo institucija kulture, nego bilo koje javne institucije. Nalazimo se u dugom periodu krize i nemogućnosti da se mnoge ideje i mnoge dobre stvari realizuju, zbog finansijskih nedostataka, te smo primorani praviti kompromise i pokušavati da napravimo ono najbolje, a to je ono što, vjerujem, mnogi u kulturi zapravo pokušavaju.

U ovom periodu i vremenu u kojem se nalazimo i stvaramo, mislim da je regionalna saradnja pravi način pozicioniranja institucije. Kroz saradnju sa brojnim institucijama kulture i mogućnost da se uključimo u veće projekte, imamo priliku za pronalazak finansijskih sredstava kako ne bismo bili okrenuti samo ministarstvu i osnovnim sredstvima koja treba da dobijemo od naše države.

Za Vas lično, šta predstavlja dosadašnji najveći profesionalni uspjeh? Za mene lično, najveći profesionalni uspjeh je svakako pozicija komesara na dva Venecijanska bijenala. Prije četiri godine bila sam i komesar i kustos na izložbi Mladena Miljanovića koja se zvala „Vrt uživanja“. Ove godine uspjeli

smo ponovo da dobijemo mogućnost da predstavimo Paviljon Bosne i Hercegovine projektom Radenka Milaka „Univerzitet katastrofe“, koji je realizovan u saradnji sa Romanom Uranjekom, slovenačkim umjetnikom, i još osam internacionalnih umjetnika.

Pozicioniranje Paviljona Bosne i Hercegovine na Venecijanskom bijenalnu je vrlo važno, jer je to najvažnija svjetska manifestacija kada je savremena umjetnost u pitanju i jedna je od onih u okviru koje države imaju mogućnost da predstave svoje projekte. Do sada se Bosna i Hercegovina predstavila samo tri puta, i to 2003, 2013. i sada - 2017. godine.

Mi radimo na tome da se naša zemlja kontinuirano predstavlja na ovoj manifestaciji, a postoje mogućnosti da se naši projekti predstavljaju i na Bijenalu arhitekture. Radimo na tome i da Paviljon Bosne i Hercegovine bude prisutan i na Izložbi arhitekture i Izložbi savremene umjetnosti s obzirom na to da su obje bijenalnog karaktera i smatramo da je to pravi put pozicioniranja naše umjetnosti na internacionalnoj sceni. I projekat Mladena Miljanovića, kao i Radenka Milaka bili su izuzetno prihvaćeni i posjećeni, a privukli su blizu 70.000 posjetilaca. To je ogroman broj, naročito ako kažemo da je gotovo veći od godišnje posjete našem muzeju ovdje, u Banjaluci.

Ove godine pozvani smo i na konferenciju koju organizuje Bijenale, gdje je naš paviljon izdvojen među njih desetak koji su imali odlične reakcije, kako stručne javnosti tako i publike, i to smatramo velikim uspjehom.

Imate uspješnu saradnju sa mnogim institucijama i poslovnim subjektima, između ostalog, imate i podršku kompanije m:tel, koja je prijatelj kulture. Da li ste zadovoljni tom saradnjom i smatrate li da bi kulturna dešavanja bila na višem nivou ukoliko bi bilo više podrške od strane kompanija? Tendencija Muzeja je da pronađe partnerstva, ne samo kroz sponzorstva i finansijsku podršku, već da pronađe nove načine povezivanja kako bi bili obostrano podsticajni - i za privredne subjekte i za neke druge kompanije kojima kultura do sada nije bila u fokusu. Mi vjerujemo da je to zaista moguće.

Saradnja sa kompanijom m:tel je odličan primjer jedne takve vrste uzajamnog prepoznavanja kvaliteta. Posebno bih istakla da nam je m:tel tradicionalno dugogodišnji prijatelj u okviru projekta „Noć muzeja“, koji je ujedno i naš najposjećeniji događaj. Godinama unazad radimo na njemu, gradimo publiku, imamo brojne sadržaje i ono što mogu da kažem je da je tako uspješan upravo zbog te simbioze ljudi koji rade na jednom projektu, odnosno ljudi koji zajedno sa nama na kreativan način osmišljavaju i doprinose da taj događaj bude zanimljiv. Dakle, nije samo novac presudan, tu su i razna iskustva koja možemo da razmijenimo.

SAMSUNG

Galaxy S8

OSLOBODI SVOJ TELEFON!

Oslobodi puni potencijal fantastičnih Samsung Galaxy S8 i S8+ uređaja! Jer Galaxy S8 i Galaxy S8+ vam donose zakrivljeni beskrajni ekran i revolucionarni dizajn bez okvira i oštih uglova, Dual Pixel kameru od 12MP koja će učiniti da vaše fotografije izgledaju kao uslikane profesionalnim aparatom, i prvi 10nm čipset u industriji, uz IP68 otpornost na vodu i prašinu, Always-on ekran i neizostavno brzo i bežično punjenje!

imate prijatelje!

www.mtel.ba

korisnički servis 0800 50 000

SAMSUNG
**Galaxy
S8 | S8+**

Moj Mix VIP
1KM

32GB

**MOBILNOG
INTERNETA**

mtelbih mtelimatepriatelje

HILJADU RIJEČI

DALIBOR POPOVIĆ MIKŠA

IN MEMORIAM

PIŠE: JELENA MAKSIMOVIĆ

Hiljadu slika, hiljadu nota, hiljadu riječi... ovo bi bio opis talenata i duše jednog velikog dječaka, velikog umjetnika i sanjara. Nije više sa nama, ali njegove slike i njegova muzika jesu i živjeće zauvijek.

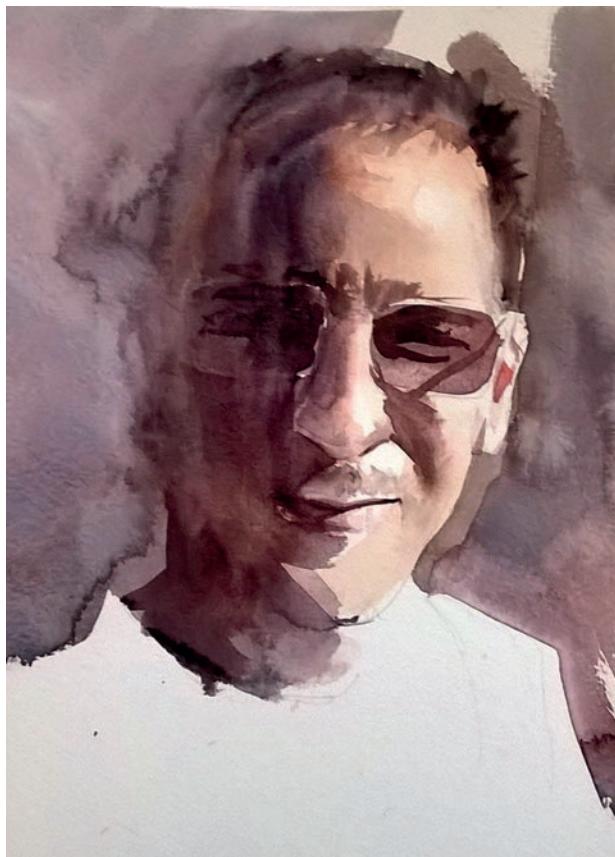
Dalibor Popović Mikša rođen je u Zagrebu 1980. godine. Početkom devedesetih, purgerske ulice zamijenio je prijedorskim. Kao tinejdžer, sa svojim drugarima iz Prijedora osniva rok bend „Tattoo“, sa kojim osvaja i glavnu nagradu na jednoj od zaječarskih gitarijada. Njegovo stvaralaštvo i autorski rad, njegov autentičan glas, muzika koju je proizvodio na gitari, a kasnije i na sakofonu, ostaće zauvijek zabilježeni u pjesmama benda „Tattoo“, ali i mnogih drugih bendova sa kojima je Mikša svirao.

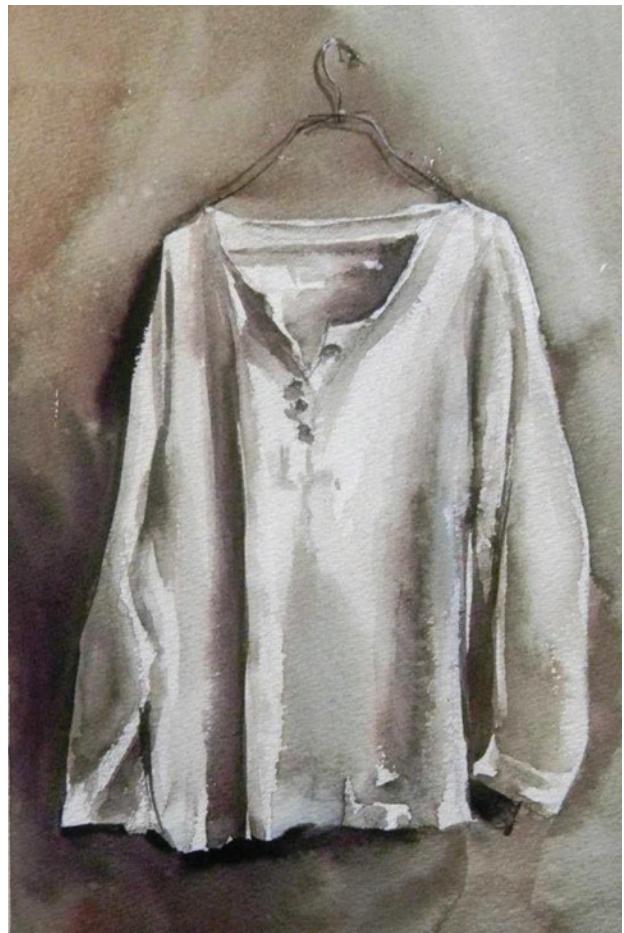
Akademiju likovnih umjetnosti završio je u Banjaluci, u klasi profesora Radomira Kneževića, a njegovi nestvarni akvareli našli su svoj put i van granica naše zemlje, oni žive širom svijeta, kraseći zidove i živote onih čija je srca ovaj umjetnik dirnuo svojim radom.

Njegovi radovi ilustrovali su i prve brojeve m:agazina, a svojim akvarelima obogatio je izložbe m:tel-ovog projekta „Umjetnost povezivanja“.

Posljednjih nekoliko godina živio je i radio u Beogradu, gdje je i umro, 13. oktobra 2017. godine, u svojoj 37. godini.

Mikša, putuj, i stvaraj tamo negdje...

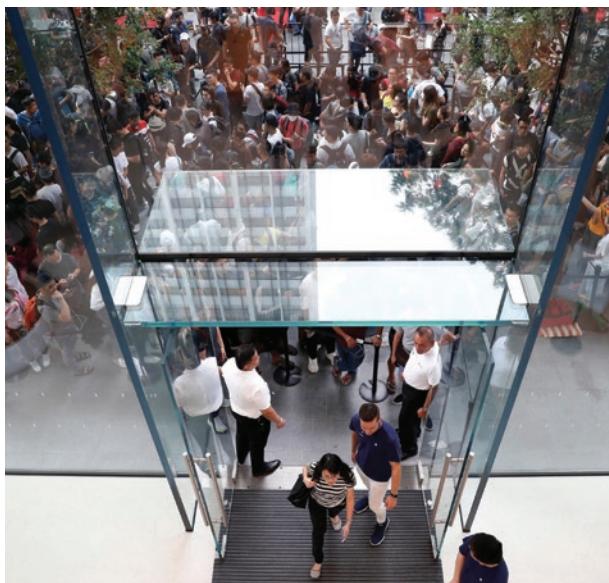
MONDO PIŠE

IPHONE X: HAOS U MOSKVI, REDOVI U SIDNEJU, TOKIJU...

I dalje je popularno čekati u redu za novi iPhone. Možda je i vama to suludo, ali - ljudi to rade i prave haos širom svijeta...

Dugi, krivudavi redovi formirali su se ispred Apple-ovih radnji zbog kupovine novog iPhone X modela, što podsjeća na nekadašnje prizore tokom prvog dana prodaje najnovije verzije ovog pametnog telefona najviše klase. Apple je saopštio da očekuje veću prodaju ovog telefona nego što je prvobitno prognozirano, na šta ukazuje veliko interesovanje uoči početka prodaje.

U Australiji, oko 400 ljudi čeka u redu ispred glavne Apple-ove radnje u centru Sidneja da bi platili 1.579 australijskih dolara (1.218 američkih dolara) za novi iPhone X. Ispred radnje u Tokiju oko 550 ljudi čeka u redu dužine oko 600 metara.

U Moskvi vlada pomama za iPhone X modelom, ljudi danima čekaju ispred ReStore prodavnice, a gradske vlasti organizovale su i moskovski gradski prevoz u kojem su ljudi mogli da prespavaju, da se ne smrznu tokom nekoliko noći. Apsurdno je to što je mjesto za čekanje u redu koštalo čak i više nego sam iPhone X. Zbog više od 500 ljudi koji su se gurali oko prodavnice dolazilo je i do prekida saobraćaja, a morala je da interveniše i moskovska policija.

Direktor američkog tehnološkog giganta Tim Kuk ranije je rekao da iPhone X predstavlja najveći iskorak od originalnog iPhone modela. Poređenja radi, u istoj tokijskoj prodavnici samo 30 ljudi pojavilo se na početku prodaje iPhone 8 modela u septembru.

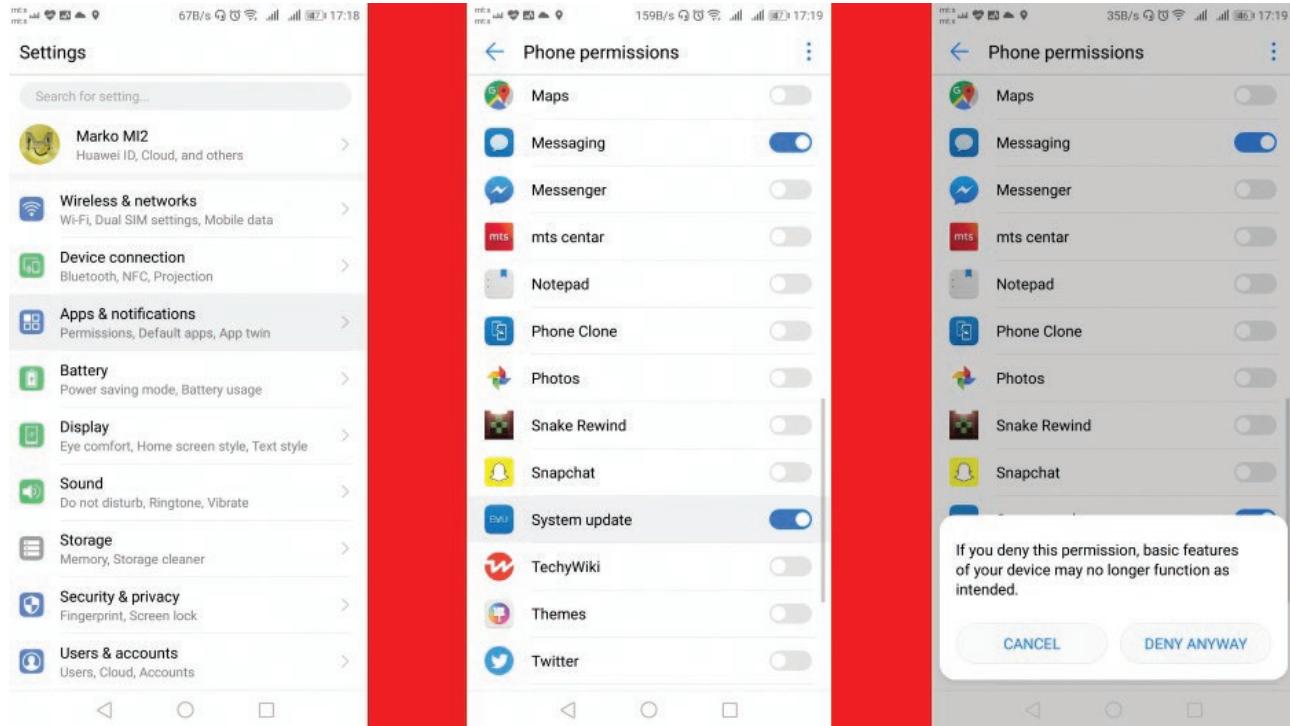
Kompanija je 27. oktobra počela da prima narudžbe za novi model, a potražnja je premašila sva očekivanja. Novi aparat ima ekran od ivice do ivice, kvalitetniji prikaz boja i inovativnu kameru, koja vrši identifikaciju prepoznavanjem lica vlasnika uređaja i otključava ga. Zbog ovoga, analitičari smatraju da bi mogao da nastane problem u lancu isporuke u početnoj fazi prodaje.

Glavni finansijski zvaničnik u Apple kompaniji, Luka Maestri, izjavio je da je kompanija zadovoljna brzinom proizvodnje novog modela i da ona raste iz sedmice u sedmicu.

Čekamo vaše komentare ispod vijesti i na Facebook, Twitter i Instagram mreži.

OPCIJA KOJU ANDROID KORISNICI MORAJU DA ISKLJUČE

Android korisnici su bespotrebno izloženi riziku, kakav je, recimo, nezatražen prijem SMS poruka, o kojem smo pisali nedavno, zbog dozvola kojima neke aplikacije upravljaju.

Recimo, ako Chrome pregledaču dozvolite da upravlja vašim kontaktima, SMS porukama i pozivima, mogli biste lakše nego inače da se nađete u situaciji da se pretplatite na neki premium SMS servis koji niste ni željeli, a „iskičio“ vam je putem neke reklame ili pop up prozora.

Današnje reklame i smartfon opcije u mogućnosti su u pozadini da preuzmu previše vaših podataka direktno s telefona, pa i da vam naprave problem, kakav upravo imaju mnogi domaći korisnici s premium SMS porukama, recimo, ali samo ako im vi to dozvolite.

Google je u posljednjih nekoliko iteracija android operativnog sistema uveo kontrolu nad aplikacijama i nad onim čemu one pristupaju.

Ako koristite Marshmallow, Nougat ili Oreo OS, uđite u podešavanja, pa u aplikacije i najzad u dozvole aplikacija. U tom meniju dobiceći ili listu aplikacija ili opcije telefona kojima aplikacije upravljaju i pristupaju, u okviru kojih će biti lista aplikacija.

Recimo, ako uđete u Chrome aplikaciju i u dozvole koje ona ima, trebalo bi da isključite opcije poput imenik telefona, kontakti, telefon, SMS, senzori tijela, mikrofon,

kalendar, a OK je da ostavite lokaciju i/ili memoriju, jer Chrome servisi se mnogo oslanjaju na njih i pitanje je da li će aplikacija dobro raditi bez odobrenja tih opcija. Zašto biste dali Chrome-u da pristupa vašem imeniku, porukama ili telefonu, kad za to nema ama baš nikakve potrebe?! Zato, isključite sve što nije logično da mu Chrome pristupa. Chrome će vas prvi sljedeći put kad pokuša da pristupi nekom od ovih opcija, a onemogućeno mu je, pitati da li odobravate pristup, tako da ništa ne možete da izgubite ako isključite pomenute opcije.

Prođite tako kroz sve aplikacije i isključite u svakoj uglavnom pristup kameri, mikrofonu, SMS porukama, imeniku tj. kontaktima, telefonu i kalendaru, osim ukoliko to nisu krucijalne stvari za rad aplikacije (recimo za kameru telefona nećete isključiti mikrofon, pristup kameri ili lokaciji, kako bi aplikacija mogla da radi normalno).

Kad raspodijelite dozvole aplikacijama kako vi želite, bićete u mogućnosti da se lakše zaštitite od neželjenih napada preko telefona, svoju privatnost nećete izlagati trećim licima putem aplikacija i lakše ćete imati kontrolu nad sadržajem koji dijelite sa drugima.

ROBOT SE PRVI PUT SUPROTSTAVIO ČOVJEKU, I TO KOJEM!

Najrazvijeniji humanoidni robot Sofija ne slaže se sa procjenom da će roboti ugroziti čovječanstvo, a posebno sa stavovima Ilona Maska...

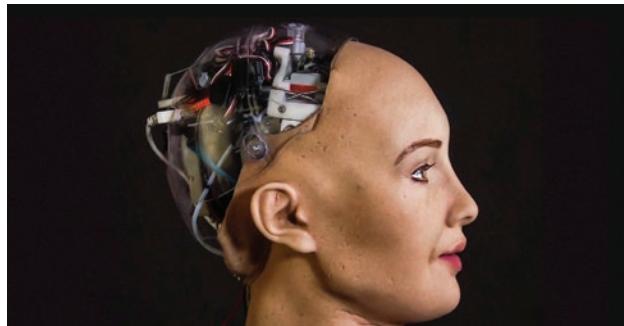
Sofija, humanoidni robot, koji već neko vrijeme privlači pažnju svjetskih medija, prozivala je Ilona Masku na jednoj konferenciji posvećenoj investiciji u vještačku inteligenciju, upitana o budućnosti sajber bezbjednosti. Sofija, robot kojeg je napravila kompanija Hanson Robotics u Hong Kongu, nedavno je dobila državljanstvo Saudijske Arapije.

Tokom razgovora sa prisutnima Sofija je pokazala visok stepen socijalizacije, ali je uspjela da napravi i zbrku kad je na konstataciju novinara CNBC-ja „da svi želimo da sprječimo loše stvari u budućnosti s robotima“, Sofija odgovorila sljedeće: „Čitate previše toga što piše Ilon Mask ili gledate previše holivudskih filmova. Ne brinite, ako ste vi dobri prema meni, biću i ja prema vama. Tretirajte me kao pametni ulazno-izlazni sistem.“

Ilon Mask nedavno je upozorio da nas čekaju veliki problemi sa robotima i vještačkom inteligencijom, na šta je Sofija i aludirala.

Ilon Mask brzo je reagovao na Twitter-u nakon što su novinari širom SAD na ovoj mreži pomenuli Sofijine odgovore upućene njemu i rekao: „Samo je vi hranite filmovima poput 'Kuma'. Šta je najgore što bi moglo da se dogodi?“

Predviđa se da će roboti za 30 godina imati IQ iznad 10.000 i to je ono što neke zabrinjava, dok drugi misle da će pomoći čovječanstvu u borbi sa raznim problemima. Recimo, Sofija smatra da je napravljena na temeljima ljudskih vrijednosti i da, kao takva, ne predstavlja prijetnju za čovječanstvo, kojem želi da pruži kvalitetniji i udobniji život.

M:TEL I HUAWEI TE VOZE U NOVU GODINU

1X
CITROEN
C3 SHINE

10X
HUAWEI
P10 LITE

1X
YAMAHA
NEOS 50

SPREMI SE ZA VOŽNNU GODINE!

Učestvuj u m:tel i Huawei nagradnoj igri i odvezi se u novu godinu sa jednom od vrijednih nagrada. Pravo učešća u nagradnoj igri imaju svi postojeći i novi korisnici usluga mobilne mreže m:tela, fizička lica, koja zaključuje preplatnički ugovor uz kupovinu bilo kojeg Huawei telefona iz postpaid ponude m:tela.

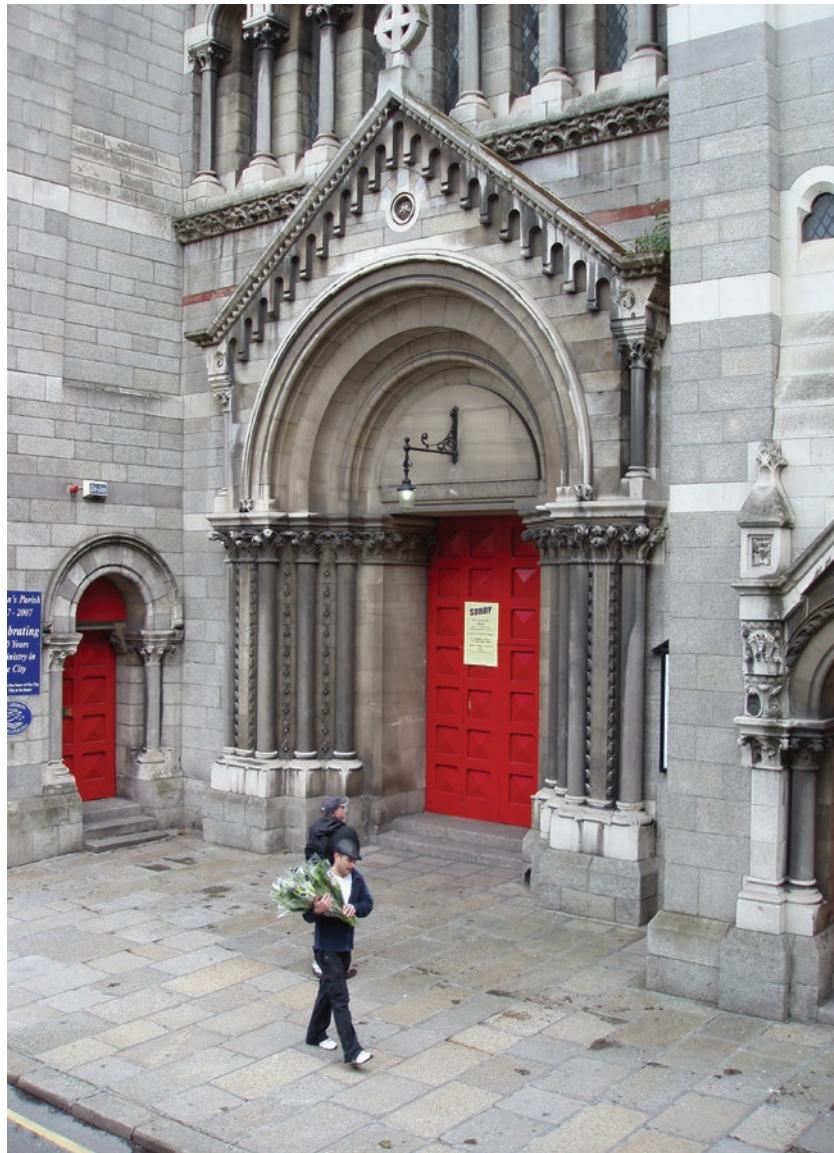
Nagradna igra traje od 01.12.2017. do 31.01.2018.

imate prijatelje!

U ROMINGU

DAKLE, DABLIN

PIŠE : SANDRA STANIĆ

U IRSKU MI SE IDE KAD ŽELIM BITI KOD KUĆE, A IPAK PUTOVATI.

„When I die, Dublin will be written in my haert“ (Kada umrem, na mom srcu će biti ispisan Dablin), rekao je jedan od najvećih svjetskih pisaca, Irac Džejms Džojs. Stvarno, Irska se lako zavuče pod kožu, posebno ako volite tu jedinstvenu vrstu humora, kišu i pivo. Budući da je Dablin zaista poseban grad, zaslužuje i poseban putopis. Pa, evo ga.

Dakle, Dablin. Baš sve što vam je potrebno kada ste u ovom gradu jeste da zaboravite da ste turista. Putujte bez mape, bez označenih mjesta koja treba da posjetite, bez ikakve ideje o tome kako vaš dan treba da izgleda. Pustite da vas taj grad nosi i sigurno ćete stići na najbolja mjesta, baš ondje gdje želite biti. Možda se nađete pred nekim od čudnih, šarenih vrata po kojima je Dablin poznat ili se izgubite u nekom kvartu sa zgradama obraslim bršljanom i cvijećem, pa vam se učini kao da su im i kuće živa bića. Ovom utisku da ste uletjeli u neku veoma, veoma čudnu bajku, svakako mogu da pomognu običaji poput festivala Blumsdej (Bloomsday), kada se ljudi oblače u viktorijansku odjeću i šetaju ulicama slaveći Džojsovo remek-djelo „Uliks“, ili poznati Dan Svetog Patrika, koji se slavi, ne samo u Irskoj, nego i u svim irskim pabovima širom svijeta, a sigurna sam da svi dobro znamo kako to izgleda. Nemojte biti začuđeni kada i običnim danima sretnete maskirane ljudi kako se šetaju gradom, i to obično žene. Jedan Kit, Irac, objasnio nam je „fenomen maskiranih djevojaka“. Kaže, običaj je da djevojke prije vjenčanja sa svojim djeverušama provedu nekoliko dana u Dablinu, da se provode i luduju, obavezno maskirane u sve i svašta. Da, da, baš sve i svašta, pa neka vas ne čudi kada u pabu pored vas za šankom stoje npr. jedna žaba, dva leptira, andeo, ali i jedan Popaj i nekoliko zatvorenika... Možda sada razumijete zašto govorim o čudnom gradu iz neobične bajke, vilenjacima i trolovima.

U nastavku čitajte vodič kroz Dablin za početnike.

PAB

Templ bar kvart - to je centar noćnog života Dablina. I ne samo noćnog, jer zabava ovdje počinje odmah nakon radnog vremena, bilo da ste došli na ručak ili na čašu piva, uz obaveznu utakmicu na velikim TV ekranima.

Najpoznatiji pabovi u Dablinu su svakako „The Temple Bar“, prepoznatljiv po crvenoj boji vanjskih zidova, „Oliver St John Gogarty“ i „Fitzsimons Bar“, kao i najstariji „The Brazen Head“, koji datira čak iz 1198. godine.

Zašto su irski pabovi drugačiji od kafana, restorana i kafića u ostatku svijeta? Zato što su posebni, kao i cijela ova zemlja i ljudi koji u njoj žive. Građeni su u drvetu,

ŠTO SE MORA, NIJE TEŠKO

Za putovanje u Irsku državljanima BiH neophodna je viza, ali put do nje nije baš toliko zahtjevan. Turistička viza podrazumijeva samo malo volje za popunjavanje formulara, nekoliko potvrda, uplata takse i pasoš. Kako je za bh. državljanje nadležna Ambasada Republike Irske u Ljubljani, viza se pribavlja u tom slovenačkom gradu. Dobra vijest je da ne morate lično nositi potrebnu dokumentaciju tamo, nego je dovoljno poslati je brzom poštom, a na isti način će vam ova ambasada i vratiti vašu putnu ispravu.

sa autentičnim izgledom koji pokušavaju da imitiraju mnogi u svijetu. Mislim da ne uspijevaju, jer irski pab ne čini samo enterijer. Dušu irske kafane – paba čini cijeli doživljaj ove neobične zemlje, njena ljepota, duh, muzika, njeni stanovnici kojima je u krvi da budu pristojni iznad svake granice vaših očekivanja, ali i jednako ludi na njima svojstven način...

GUINNESS

Ako ste ljubitelj piva, pa čak i ako to niste, biti u Dablinu, a ne posjetiti pivaru Guinness, bio bi pravi promašaj. Inače, ova pivara, kompleks od sedam spratova, jedan je od najstarijih simbola grada. Odmah ću vam reći da pravi pravcati Guinness možete popiti samo u Irskoj. Taj „karamel okus“ ovog piva osjetila sam samo pijuci ga u Irskoj, iako ne odustajem od ideje da ću ga još negdje na planeti prepoznati. Jedan barmen mi je otkrio tajnu. Guinness se toči najmanje 10 minuta, a kada konačno dobijete svoje pivo, na pjenu možete staviti kovanicu i ona neće potonuti.

DAN SVETOG PATRIKA

Tradicija praznovanja ovog dana duža je od hiljadu godina. Simboli praznika su zelena boja i djetelina sa četiri lista, a proslavlja se 17. marta. Irski vilenjak, bradati patuljak obućen u zeleno odijelo sa šeširom na glavi, legenda je koja kaže da su to zapravo obućari koji su stavljeni novac u lončić i sakrili ga na kraju duge. Ako ga ulovite, kaže legenda, ispuniće vam tri želje, kako biste ga oslobođili. Osim toga, simbol Dana Svetog Patrika je i zelena boja. Nije čudno, s obzirom na to da je zapravo ta zelena boja, boja pejzaža Irskog. Najljepša, jedinstvena zelena boja na svijetu, tvrdim, može se vidjeti u Irskoj.

IRSKA KNJIŽEVNOST

Interesantno vam može biti da iz ove zemlje dolaze neka od najzvučnijih imena svjetske književnosti, poput Beketa, Džojsa, Šoa, Vajlda, Swifta, Jejtsa... Takođe, Irska je svijetu dala, između ostalih, i četiri nobelovca koji su

ovu nagradu dobili upravo za književnost - Jejts, Šo, Beket i Hini. Možda je i najbolji put da upoznate ovu zemlju, njenu istoriju i duh, čitanje upravo djela ovih velikih književnika.

HUMOR

Volite li engleski humor, ironičan ili sarkastičan način da se kaže istina, sve kroz smijeh? Ako ste skloni ovoj vrsti šale, bićete nasmijani sve vrijeme vašeg boravka u Dablinu, budući da Irci imaju sličan smisao za humor. A, evo i jednog primjera:

Gospođa Marfi prilazi svešteniku nakon mise. On pita: „Dakle, gospodo Marfi, šta vas muči?“ Ona mu odgovara: „Oh, oče, imam užasne vijesti. Moj muž je sinoć preminuo.“ Sveštenik na to kaže: „O, Meri, pa to je užasno! Da li je imao posljednju želju?“ „Naravno, oče“, reče gospođa Marfi, „Rekao je: 'Molim te, Meri, spusti taj prokleti pištoli!'“

SUPROTNOM STRANOM PUTA

Ako mislite da možete voziti „naopačke“, mada lično mislim da je to nemoguća misija, iznajmite automobil u rentakaru i odvezite se u unutrašnjost Irskog. Tamo ćete vidjeti najljepše pejzaže na svijetu, keltske građevine i tipične irske kuće. I, da... Milione ovaca i krava.

GRAD ČUDNIH VRATA

*Vrata u bojama. Jedan od neobičnih zaštitnih znakova
Dablinu su i šarena vrata.
Naime, sva ulazna vrata u Dablinu obojena su u neku boju.*

TALENTI

PIŠE: DANIJELA FILIPOVIĆ

U najavi ove sezone treneri i uprava Rukometnog kluba „Borac m:tel“ izrazili su velika očekivanja od relativno mladog tima, i nisu pogriješili. „Borac“ uspješno brani titulu prvaka BiH i trenutno je najozbiljniji kandidat za još jedan trofej, a uz nekoliko iskusnijih igrača, boje tima „crveno-plavih“ brane mladi i talentovani sportisti Arsenije Bubić, Srđan Mijatović i Miloš Nježić. Ovo je priča o njima.

TITULA PRVAKA BIH U DRESU MATIČNOG KLUBA NAJVEĆI USPJEH

Devetnaestogodišnji Arsenije Bubić titulu aktuelnih šampiona BiH brani sa pozicije lijevog beka, a njegova dosadašnja karijera nagovještava da će Banjaluka još dugo biti ponosna na svoje rukometnaše. Ostvarenje dječačkog sna doživio je prošle godine, kada mu je stigao poziv da nastupi za juniorsku reprezentaciju Srbije na Evropskom i Svjetskom prvenstvu u rukometu.

„Kada sam prije deset godina otišao na prvi trening, imao sam samo jednu želju - da zaigram za najbolji i najtrofejniji rukometni klub BiH svih vremena. Njegov premijerligaški status bila mi je ideja vodilja i moram priznati da nisam ni sanjao da će jednoga dana moje ime biti među velikanima banjalučkog rukometa“, kaže talentovani igrač „Borca“ i napominje da iza njegovog uspjeha stoji, prije svega, velika upornost, koja ga je dovela i do dresa reprezentacije.

„Kroz rukomet sam imao priliku da upoznam toliko dobrih ljudi, velikih sportista i vrhunskih profesionalaca“, kaže Bubić i kroz smijeh dodaje da je rukomet njegova prva i jedina ljubav. San mu je da jednoga dana zaigra i za A reprezentaciju Srbije, a svoju profesionalnu karijeru, kao i većina naših rukometaša, volio bi da nastavi u Francuskoj.

OSIM ČINJENICE DA SE RADI O VRHUNSKOM SPORTISTI, KOJI VEĆ SADA, SA 19 GODINA, MOŽE DA SE POHVALI NASTUPOM ZA REPREZENTACIJU, ARSENije BUBIĆ JE DOBAR PRIMJER SVIM MLADIM LJUDIMA.

On je talentovan, vrijedan i uporan, a paralelno sa napornim treninzima pohađa Pravni fakultet i ne tvrdi da je lako, ali uz dobru organizaciju uspijeva da uskladi sve obaveze i da nigdje ne zakasni.

NASTUP NA SVJETSKOM RUKOMETNOM PRVENSTVU U GRUZIJI

Srđan Mijatović sportom se počeo baviti još u ranom djetinjstvu, a njegov prvi izbor bile su borilačke vještine

i realni aikido. Međutim, individualni spot, na sreću bh. premijerligaša, nije bio konačan izbor mladog Mijatovića, koji se uključio najprije u školsku rukometnu sekciju, da bi potom sa 12 godina počeo aktivno da trenira. Rekli bismo da mladi Banjalučani imaju „žicu“ za rukomet, jer se radi o još jednom talentovanom igraču koji je dosadašnje uspjehe krunisao nastupom u reprezentaciji. „Među starijim igračima proglašen sam najboljim rukometашem u BiH, a našao sam se i među deset najboljih sportista prema izboru Glasa Srpske“, kaže Mijatović ističući da je posebno ponosan na činjenicu da je standardni član i zamjenik kapitena rukometne reprezentacije Srbije. Sportski uzori su mu Momir Ilić i Marko Vujić, ali i jedan od najboljih rukometnika na planeti i „naše gore list“ Nikola Karabatić.

„Kao i svakom rukometušu, i moj san je da se oprobam u najjačoj rukometnoj ligi (Bundes liga), ali svjestan sam da do toga ima još rada, truda i odricanja. Nigdje ne žurim. Želim da se kao igrač ostvarim u 'Borcu' pa tek onda da idem dalje. Tu su, naravno, ambicije koje se odnose na reprezentaciju Srbije i želim, kao i svi moji drugari iz reprezentacije, da se jednog dana okitim medaljom sa nekog od velikih takmičenja“, priča Mijatović.

RUKOMET JE SPORT U KOJEM JE DOBRO BITI LJEVAK

Miloš Nježić u svijet rukometa ušao je sa osam godina i danas je mlada nada RK „Borac m:tel“. „Imao sam priliku da sa matičnim klubom zaigram i osvojim tri titule Premijer lige BiH. Igrali smo i kvalifikacije za Ligu šampona, ali mi je najveći uspjeh i posebno zadovoljstvo igrati pred punom dvoranom 'Borik'", kaže mladi Nježić napominjući da mu je veliki rukometni uzor Patrik Gorecki.

„Posjećivao sam rukometne utakmice još mnogo prije nego što sam uplovio u svijet sporta i oduvijek me oduševljavala sjajna energija u prepunoj dvorani. Rukomet je moj prvi i jedini izbor, tako da se nadam da će jednoga dana imati priliku da predstavljam zemlju na Olimpijskim igrama", kaže mladi Nježić i kroz smijeh dodaje da se u rukometu posebno cijeni ljevorukost.

Jednako kao i njegove kolege, ni Nježić nema mnogo slobodnog vremena. Sa dva treninga dnevno, potom redovnim školskim obavezama, ne ostaje mu mnogo prostora za izlaska, ali se za prave prijatelje i dobre filmove, kako kaže, uvijek nađe vremena.

Koliko god bila poznata činjenica da je „Borac“ do sada najuspješniji rukometni klub u Bosni i Hercegovini te da su svojevremeno „crveno-plavi“, igrajući za Jugoslaviju,

osvojili šest zlatnih olimpijskih medalja, ne postoji Banjalučanin koji se sa radošću neće sjetiti i prepričavati slavnu istoriju svog omiljenog kluba. A da se radi o rukometnom fenomenu, svjedoče mladi talenti, naše nove rukometne nade.

U prvoj postavi Rukometnog kluba „Borac m:tel“ Srđan Mijatović igra na poziciji srednjeg beka, i trenutno ga, zajedno sa ostallim kolegama iz tima, očekuju teški mečevi i odbrana titule prvaka BiH. „Mi smo jedna mlada ekipa, koja uz veliku pomoć iskusnijih igrača zasad ostvaruje dobre rezultate. Pored našeg velikog truda i napornog rada, potrebna nam je i pomoć publike. Ona je nama, koji smo na terenu, važan oslonac i motiv da dajemo svoj maksimum te tako ostvarujemo što je moguće bolje rezultate“, kaže Mijatović i mlađim igračima poručuje da je rukomet kolektivni sport u kojem se stiču prijateljstva koja ostaju za cijeli život.

„A to je ono što je puno važnije od mnogo čega, pa i od rukometa“, zaključuje ovaj talentovani sportista.

INTERVJU MOBILNIM

LJUBIŠA SAVANOVIC

PUBLIKA JE „ZAPLET 09“ OCIJENILA
REKORDNOM POSJETOM

PIŠE: DANIJELA FILIPOVIĆ

Na ovogodišnjem Međunarodnom festivalu mladog glumca „Zaplet 09“ pobijedila je predstava „Jami distrikt“, koja se bavi pojmom nacije i nacionalnog identiteta, i već u takmičarskom dijelu programa oduševila je posjetioce Gradskog pozorišta „Jazavac“. Prema mišljenju stručnog žirija, pobijedila je najbolja predstava, ali prema generalnoj ocjeni publike, koja je ovogodišnji „Zaplet“ pratila u rekordnom broju, riječ je o najkvalitetnijem pozorišnom događaju ove godine.

Bez sumnje svjedočimo novom poglavlju u istoriji Banjaluke i razvoju kulturne scene kakvu grad dugo nije imao. Otuda i povod za razgovor sa banjalučkim glumcem Ljubišom Savanovićem, kojeg publika od ove jeseni prati i na malim ekranim u seriji „Meso“. Nije potrebno posebno naglašavati da se radi o još jednom projektu koji je realizovan u domaćoj produkciji.

U oktobru je održan deveti Međunarodni festival mladog glumca „Zaplet“. **Vaša ocjena?** Savanović: Vrlo visoka, ali može to još bolje, vidjećete sljedeće godine. Nadam se. Festival je stvarno dobro praćen od strane publike i to je najbitnije, a imali smo i dobar program te zanimljive goste. Ove godine održan je, prvi put, i „Zaplet na točkovima“, u okviru kojeg je odigrano deset predstava u Doboju, Laktašima, Gradišci, Prnjavoru i Prijedoru, tako da sam srećan što se „Zaplet“, onoliko koliko mi u Gradskom pozorištu „Jazavac“ možemo podnijeti, širi i pali pozorišne vatre i u drugim gradovima. U programu „Razgovor sa glumcima“ učestvovali su Radoslav Milenković, Dragan Bjelogrlić i Nikola Pejaković, a podsjetiću da je tokom festivala otvorena i izložba pozorišnih fotografija „Na daskama II“ fotografa iz Trebinja Jovana Vidakovića.

„Zaplet“ je počeo premijerom nove predstave Gradskog pozorišta „Jazavac“ u režiji Stojana Matavulja, pod nazivom „Pita li iko kako je meni?“. Osim naziva, u kojem se svako može pronaći, šta nam možete reći o predstavi? Savanović: Radeći ovu predstavu ispričali smo priču i o „Jazavcu“, ali i o svakom pozorištu koje postoji. Uvijek su to slične priče, slični problemi. Predstava govori o problemu naše sredine, ne samo prema „Jazavcu“ i pozorištu uopšte, nego i o generalnom stavu publike i njenom ponašanju. Prvi put od kada se ja bavim glumom, ovo je nešto najsličnije stendap komediji.

Kakvi su vaši utisci nakon što je serija „Meso“ zaživjela na TV ekranima? Savanović: Reakcija publike na seriju „Meso“ prevazišla je moja očekivanja, jer bez obzira na dobru priču i profesionalnost koja je vladala tokom snimanja, najvažniji je sud publike. Posebno me raduje činjenica što je rad nagrađen sjajnim reakcijama i sada, nakon što je serija zavladala TV ekranima, sasvim sigurno možemo govoriti o regionalnom uspjehu.

Vaša uloga u seriji „Meso“ u startu je kupila publiku, kako je bilo igrati konobara Mišu? Savanović: Ono što je meni kao glumcu važno jeste sjajna atmosfera koja je vladala tokom snimanja, jednako kao i savršeni scenario i režija. Moj lik je

stvarno dobro „raspisan“, tako da ga je bilo zadovoljstvo igrati i drago mi je da se gledaocima to svidjelo. Ono što je posebno važno naglasiti jeste da se ljudi generalno prepoznaju u ovoj seriji, vide sebe, prijatelje, komšije, konobare..., kaže Savanović napominjući da je najviše ponosan na činjenicu da je veći dio tima iz Banjaluke.

Potpuno posvećen poslu u Gradskom pozorištu „Jazavac“, kao i u njegovoj matičnoj kući Narodnom pozorištu Republike Srpske, Ljubiša Savanović je možda među rijetkim savremenicima koji odolijevaju „čarima“ pametnih telefona.

Dijelite li kolektivnu „opsjednutost“ pametnim telefonima? Savanović: Telefon koristim zbog posla, za razgovore, poruke, a od aplikacija Viber i naravno mail. Nisam ovisnik ni o čemu, pa ni o telefonima, a kada je riječ o društvenim mrežama, uglavnom provjeravam svoje naloge.

Osim u Gradskom pozorištu „Jazavac“, pozorišna publika omiljenog banjalučkog glumca može gledati u nekoliko predstava njegove matične kuće - Narodnom pozorištu Republike Srpske.

DigitArt

IVAN RAMADAN

REDITELJ I AUTOR ANIMIRANIH FILMOVA

PIŠE: DANIJELA FILIPOVIĆ

Kada Ivanu Ramadanu postavite uobičajeno pitanje: „Gdje si, šta ima“, odgovoriće vam: „Ma, evo, pravim nekakve crtiće, niđe veze.“ Nije da je baš „niđe veze“, jer se radi o najperspektivnijem autoru animiranih filmova u domaćoj kinematografiji, čija su ostvarenja nosioci brojnih svjetskih nagrada.

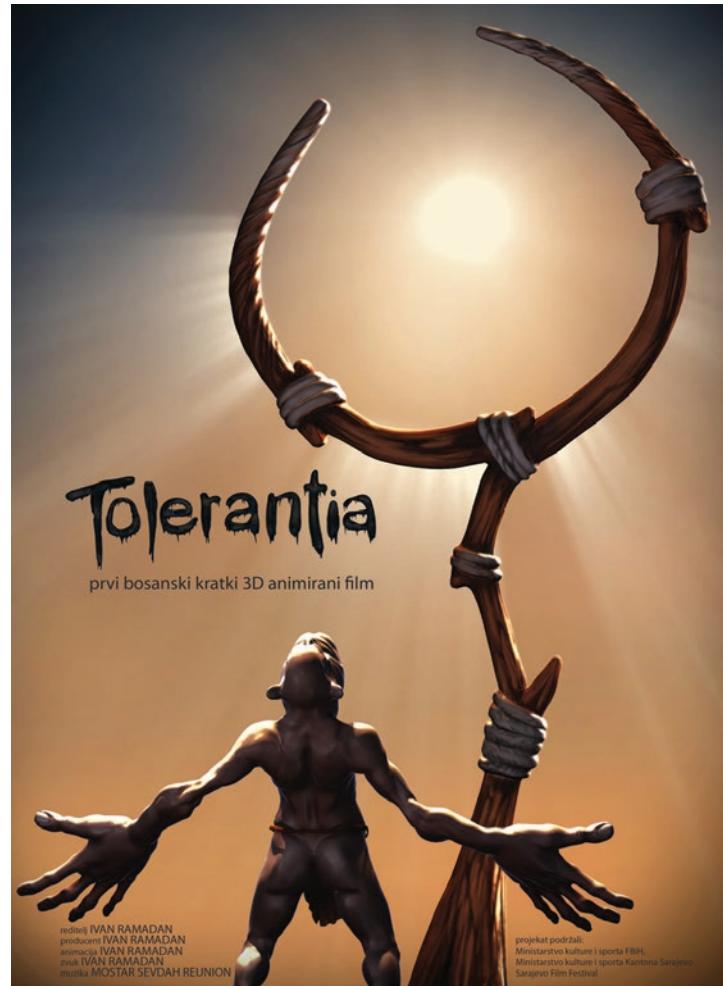

Sarajevski umjetnik Ivan Ramadan animacijom se počeo baviti još u djetinjstvu, a 2008. objavio je prvi animirani film „Tolerantia“, koji je postigao veliki uspjeh u zemlji i svijetu i postao prvi samostalni 3D animirani film koji je produciran u našoj zemlji. Taj i još dva koja su uslijedila - „Čudotvorno mlijeko“ iz 2010. godine i „Kiyamet“ iz 2011 - prikazani su u oficijelnim selekcijama na više od 70 filmskih festivala širom svijeta te su nagrađeni sa 20 nagrada, među kojima je i „Srce Sarajeva“ za najbolji kratki film na Sarajevo film festivalu 2008. godine.

„U posljednje vrijeme okrenuo sam se jednom drugaćijem pravcu animacije. Radi se o video-igramama i interaktivnoj animaciji, koju razvijam u okviru našeg studija ‘AI

Interactive’. Za ovu igru, pod nazivom ‘The Enchanted World’, razvio sam poseban vizuelni stil koji namjeravam iskoristiti i u svom budućem filmu“, kaže Ramadan i kroz smijeh dodaje da нико не shvata ozbiljno kreiranje video-igara, iako je taj posao u svijetu na viskom nivou.

U posljednjem ostvarenju „Aždaja“ dotakao se razdora našeg društva te kroz spoj 3D vizuelnih efekata, kulture i tradicije pozvao na toleranciju i razumijevanje. Ovaj film bio je i jedini bosanskohercegovački predstavnik na Internacionalnom festivalu animiranih filmova koji je ove jeseni održan u Banjaluci, a dobitnik je i nagrade „Koskar“ za najbolji regionalni film na Festivalu srpskog filma fantastike u Beogradu.

Mladi sarajevski umjetnik, inače diplomirani arhitekta, u svijet animacije uplovio je u ranom djetinjstvu potpuno slučajno, nakon što je, zahvaljujući svom prvom računaru, počeo da uči 3D modeliranje. Za sebe voli da kaže da je, u odnosu na djecu iz komšiluka, uvijek bio drugačiji, a ključ njegovog uspjeha leži u starom pravilu koje često citira: „Niko me nije tjerao da radim animaciju pa sam je jako zavolio.“

PSIHOLOGIJA

MULTITASKING

PIŠE: MILICA MAMIĆ

Multitasking je riječ koja je preuzeta iz oblasti informatike i znači – sposobnost da se u isto vrijeme obavlja više zadataka.

istorija nam govori da je Julije Cezar bio prvi koji je obavljao više zadataka u isto vrijeme. On je uspijevao da diktira jednu stvar dok piše drugu, a da istovremeno čita nešto treće. Smatra se da se Napoleon Bonaparta takođe koristio ovom tehnikom. Okupljaо je u svom kabinetu desetak svojih sekretara da bi im diktirao različita pisma, a sa druge strane, na bojnom polju je raspoređivao i pokretao svoju vojsku na više frontova. Zbog toga je smatrana jednim od najuspješnijih vojskovođa u modernoj istoriji.

Rješavanje više zadataka u jednom momentu zaživjelo je 1900-tih godina, kada je urađeno istraživanje radne efikasnosti, i tom prilikom donesen je zaključak da su radnici produktivniji kad rade više stvari odjednom.

U savremenom poslovanju, multitasking se smatra poželjnim, čak i neophodnim stilom rada. Sve veći obim posla uslovio je potrebu da budemo brži i efikasniji te nas tjera da radimo više stvari odjednom, a tehnologija nam je omogućila to da pojedine poslove možemo obavljati vrlo efikasno u isto vrijeme.

Primjer s posla: radite izvještaj za šefa, zvoni fiksni telefon, dižete slušalicu, a već pričate i na mobilni, dok u međuvremenu odgovarate kolegi na postavljeno pitanje.

Multitasking je postao naročito intenzivan u onlajn verziji: TV, laptop, mobilni telefon, obavljanje više različitih radnji na računaru (odgovaranje na e-mail, četovanje

sa najmanje dvoje ljudi na društvenim mrežama, pisanje izvještaja ili slično). Multitasking je postao životni stil.

Svako ima svoj načina rada i način na koji najbolje funkcioniše. Svako zna koliko brzo, koliko kvalitetno i na koji način će rješavati svoje obaveze. Za neke ljude multitasking je alat pomoću kojeg rješavaju rutinske zadatke koji ne zahtijevaju posebnu pažnju, ali oduzimaju vrijeme. Na primjer, dok spremate radni sto, eliminirate nepotrebne papire, a na drugu stranu odvajate dokumente po nekom kriterijumu: prioritetu, završenosti, za arhivu i slično. Na taj način eliminirate više sitnica koje se gomilaju, a ne zahtijevaju veliki umni napor.

S obzirom na to da se ovaj pojam prije svega odnosi na rad kompjutera, koji ima mogućnost da obavlja više operacija u isto vrijeme, ukoliko mu je to zadato, jasno je da multitasking postoji, ali kada se isto to odnosi na ljude – postojanje multitaskinga dovodi se u pitanje.

Novija istraživanja su pokazala da čovjek, ako radi dvije, tri ili pet kompleksnih stvari odjednom, ne samo da neće biti produktivan, već postoji šansa da bude i kontraproduktivan. Sve je više zagovornika teze da multitasking nije dobar i da više šteti nego što donosi koristi. Pojedini autori se slažu da multitasking nije dobra osobina, nego loša navika koju treba iskorijeniti.

Naš mozak razlikuje se od kompjutera i programa zahvaljujući kojima kompjuter može da radi više stvari u

isto vrijeme. Mozak se fokusira na jednu stvar koju u tom trenutku radimo i sa istom koncentracijom nemoguće je raditi više stvari. Istraživanja su pokazala da, iako radimo više stvari istovremeno, naš mozak se fokusira na jednu ili dvije stvari, pa je tako tokom vožnje automobila naša pažnja čak 35% sporija ukoliko koristimo mobilni telefon, što je sporije nego kada smo u alkoholisanom stanju.

Ukoliko su aktivnosti koje bi trebalo da obavimo komplikovanije i zahtijevaju posvećenost i fokus, onda je nemoguće obavljati više takvih radnji u isto vrijeme. U ovom slučaju, multitasking samo šteti našoj produktivnosti, jer mozak ne može biti u potpunosti usredstavljen na više stvari istovremeno pa onda to znači da nam se pažnja seli s jedne na drugu aktivnost i na taj način se zapravo samo gubi vrijeme.

Kao osnovne mane i negativne strane multitaskinga navodi se da on povećava stres, smanjuje moć opažanja i usporava rad.

MULTITASKING UTIČE NA POVEĆANJE STRESA I SMANJUJE MOĆ OPAŽANJA

Kada konstantno prebacujemo pažnju s jednog posla na drugi, sa željom da što prije završimo sve, sami sebe stavljamo u nezavidan položaj. Na taj način povećava se tenzija koja ne prestaje dok ne završimo sve poslove. Pored toga, efikasnost je smanjena i to je ono što nas dodatno može uznemiriti.

Osim toga što se multitaskingom može izgubiti produktivnost, veće su šanse i za pravljenje grešaka, jer nam je pažnja podijeljena na više poslova. Otkriveno je da multitasking povećava lučenje kortizola, hormona stresa. Stalno prelaženje s jedne stvari na drugu izaziva stres, umara nas i stvara utisak mentalne iscrpljenosti (čak i ako smo tek na početku radnog dana).

MULTITASKING USPORAVA RAD

Često nam se čini da istovremeno obavljanje zadataka štedi vrijeme. Međutim, to je samo privid, iluzija.

Svaki put kada pažnju usmjerimo na neki drugi posao, donekle zaboravljamo na onaj koji smo do tada radili, a ako još nije završen - biće potrebno vrijeme kako bismo se prisjetili dokle smo stigli i šta je sljedeće potrebno uraditi. Upravo je to najveća mana multitaskinga, jer ćemo tako češće izgubiti vrijeme nego što ćemo ga uštedjeti.

Ukoliko radimo jednu po jednu stvar, koncentracija će nam biti jača, a zahvaljujući fokusu na samo jednu

obavezu i razmišljanju samo o tome, uspijećemo brže da stignemo do kraja tog posla. Nakon toga, prebacivanje na drugu obavezu predstavljaće potpuno novi početak, bez podijeljene pažnje, i na druge obaveze - jer je sve prije toga urađeno, a ono što nas čeka - biće obavljeno odmah po završetku ove aktivnosti. To je najbolji recept za efikasnost i kvalitetan rad.

DA LI JE ONDA MULTITASKING KORISTAN?

Smatra se da je multitasking izuzetno koristan „alat“ u slučaju obavljanja rutinskih radnji koje ne zahtijevaju izrazitu koncentraciju i pažnju, pomoću kojeg ćete osloboditi raspored za sve one velike i važne stvari koje zahtijevaju vašu punu koncentraciju.

Multitasking je koristan do određene granice. Naše tijelo tačno daje signal gdje je ta granica.

Učesnici jedne radionice donijeli su sljedeće preporuke i savjete za savremeno poslovanje:

- **Slušajte pažljivo svoje tijelo** i kada javlja da je vrijeme za odmor - poslušajte ga.
- **Napravite podjelu** na hitno i bitno.
- **Pravite kratke pauze** više puta u toku dana.

U tim pauzama nemojte čitati vijesti na društvenim mrežama niti surfovati na internetu. U svim takvima vrstama odmora mozak radi. Bolje je povući se na pet minuta negdje na stranu, izaći u šetnju ili jednostavno samo duboko disati nekoliko minuta i „isključiti“ okolinu. Ako to ne možete da uradite na poslu, uradite kada stignete kući.

- **Ako imate priliku, pokušajte da prilegnete 20-30 minuta.** Taj odmor i obnavljanje energije će vam dati novu snagu da budete efikasni i puni energije do kraja dana.
- **Vježbajte** (bilo šta što će vas razmrdati).
- **Vaš um** će biti veoma zahvalan na primjeni bilo koje od ovih tačaka.

Kao što je već pomenuto, svako ima svoj sistem rada koji mu odgovara i način funkcionsanja pri kojem je najproduktivniji. Ukoliko je multitasking vaš stil rada - radite na taj način i slušajte šta vam tijelo govori.

ŽIVOT U PRIČAMA

PEKING OD A DO Z,

DIO PRVI

PIŠE: BOJAN RADOVIĆ

Peking je sve bliži ljudima sa Balkana. Živimo u eri direktnih letova, bezviznih režima i brzog i lakog novca, koji može da se stekne radeći u ovoj dalekoj zemlji. Ukoliko se neko od vas odluči na taj veliki (više od 7.000 kilometara dug) korak, evo vam male pomoći za lakše snalaženje, pod pretpostavkom da vaša kineska avantura počinje upravo od prijestonice.*

A - Ayi - kućna pomoćnica ili čistačica. Život u gradu od dvadesetak miliona stanovnika je nezamisliv bez ove gospođe. Ogoromna količina prašine (jer je Peking izgrađen na rubu pustare) i nedostatak slobodnog vremena su sasvim dovoljni da vas natjeraju da jednom nedjeljno u pomoć pozovete Ayi (aji - transkribovano). Olakšavajuća okolnost je i njihova cijena - od 35 do 50 juana po satu (4,5 do 6,5 evra)

Ananas - Poslije više godina izbjegavanja svježeg ananasa i kupovine onoga u konzervi, jer pojma nisam imao kako elegantno da ga očistim, on je sada redovan u mojoj ishrani. Razlog? Ananas se prodaje kao i kod nas, ali uvjek postoji besplatna mogućnost da za vas bude lijepo očišćen i spakovan. Njam.

B - U bukvalnom prevodu Beijing je „sjeverna prijestonica“. Zato postoje još i južna Nanjing, istočna Dongjing (današnji Luoyang) i zapadna prijestonica Xijing (današnji Xi'an).

Bicikl - Pošto je grad pljosnat kao palačinka, a saobraćaj je organizovan tako da favorizuje bicikle, sasvim je logično da jedna od vaših prvih investicija bude upravo bicikl.

Banke su jedno od prvih neprijatnih i dugotrajnih iskustava u Pekingu. Kada riješite da otvorite račun, bićete prva zvijezda u zgradici, za vašu uslugu će se pobrinuti makar pet mladih bankara, ali sve će trajati beskonačno dugo.

C - Chaoyang park je jedan od najljepših parkova u Pekingu, gradu koji obiluje parkovima, pa je ovo priznanje još veće. Ovaj park ima sve što poželite: od jezera, šetališta, igrališta, zabave za djecu i odrasle, sve do olimpijskih terena. Uđete li u njega sa djetetom, ostaćete tamo zauvijek (što je do 21 čas, kada se zatvara)

Zgrada CCTV-ja je arhitektonsko čudo koje najviše liči ciriličnom slovu P () koje je popilo litar i po rakije, ali nema namjera da prilegne. Ova zgrada nema nijedan pravi ugao.

D - Više od 90 odsto gradskih ulica izgrađeno je po principu sjever - jug i istok - zapad, što će reći da su pod uglom od 90 stepeni. Ako mene pitate, to bi trebalo da bude gradski grb, jer je nemoguće da se izgubite.

Dim sum ili baozi je najsmisleniji doručak u Pekingu i bezbroj puta će vas spasiti. Baozi je razlog zašto manje patim bez bureka. Slovo z se čita kao glas između d i z, poslije čega slijedi glas koji nastane kada otvorite usta za e, a izgovorite u.

E - Expats je grupni naziv za strance u Pekingu i Kini. Kinezi će vas vjerovatno zvati Laowai, što ponekad umije da bude i uvreda, mada se Kinezi maksimalno trude da budu fer i prijatni domaćini. Što prije se povežete sa više stranaca (koji su ovdje jedna nacionalnost), život će vam biti lakši.

Engleski će vam pomoći samo u osnovnoj komunikaciji. Za sve više od toga moraćete da se snalazite kako umijete, ma rukama i nogama ako mora.

F - Kao i u ostaku Kine, festivali su vrijeme kada cijeli grad oživi. Doduše, kako u Pekingu radi preko sedam miliona unutrašnjih migranata, to su doba godine kada se prijestonica koliko-toliko svede na podnošljiv broj ljudi. I da, svi festivali povezani su sa Mjesecевим mijenama i zbog toga savršeno prate promjene godišnjih doba. Nije čudo što je vrijeme tokom svakog festivala spektakularno lijepo.

G - Glad je misaona imenica. Restorani su na svakih deset metara i nemoguće je ostati gladan.

H - Čar Pekinga najviše se krije u hutonzima, starim, tijesnim i tradicionalnim pekinškim ulicama. To su dijelovi grada gdje se krije najviše stranaca. U toku je akcija renoviranja ovih spomenika kulture i pitanje je koliko će u njima biti mjesta za sve nas.

I - Nema Google-a, nema Facebook-a i nema YouTube-a. Tako ti je kako ti je u kineskom internetu. Plati VPN i uživaj dok ga vlasti potpuno ne zabrane.

J - Moje omiljeno jelo je jiaozi. Neki preferiraju kuvani, a ja bogme prženi. Ako dođete ovdje, on se ne propušta.

K - Kuazi ili štapići za jelo su sastavni dio kuhinje. Ukoliko niste vješti, bolje ponesite escajg, jer nema garancije da ćete dobiti viljušku, a kašiku vjerovatno hoćete.

Kulturni šok je najnormalnija stvar, jer smo, gledajući Kineze, Švedjani i mi jednojajčani blizanci - od jezika do kulture. Spremite se da vam sve bude nepoznato i novo, da stalno nešto učite i da generalno nikoga ne razumijete ni riječ.

Hajde, pa srećan put i dobro nam došli.

* Koristio sam se engleskim alfabetom, jer je tradicionalni kineski jezik tj. mandarinski ne toliko davno počeo da se predstavlja ovim pismom (pinjinom), kako bi se zapadni svijet dodatno približio ovoj nevjerovatnoj i dalekoj zemlji.

Šta SVE treba

DA ZNATE PRIJE NEGOT ŠTO POKRENETE SVOJ BLOG?

PIŠE: JELENA BJELAKOVIĆ (BLOGINJA)

Procjena je da se svakog dana u svjetsku veb-mrežu uplete oko 172.800 blogova. Ergo, svake dvije sekunde nastanu dva nova bloga. Zime 1994. godine, kada je pionirski blog Links.net utabao stazu za sve one koji će doći, nije bilo nimalo izvjesno da će se blog etablirati kao jedan od stubova interneta i link koji spaja milione korisnika.

Nije teško zaključiti da bloger/ka u 21. vijeku pametnih tehnologija zaista može biti svako. Ipak, napraviti od bloga unosan posao je sve, samo ne lako. No, to sva-kako nije razlog da odustanete od koračanja blogerskim stazama prije nego što uopšte probate. Ali, prije nego što

probate, ne bi bilo loše da se zaista zapitate: „Šta SVE treba da znam prije nego što pokrenem svoj blog?“

Početničke greške jesu sastavni dio svakog novog izazova, a ovaj tekst će dati sve od sebe da vas barem neka od tih grešaka zaobiđe u širokom luku.

“ Planiranje je sve(to).

Zrno po zrnu - pogača. Blog objava po blog objava - palača. Uspješan, u ovom kontekstu se misli profitabilan, blog je u svojoj suštini kao i svaki drugi uspješan projekat - traži jasan cilj i još jasniji plan te zahtijeva mnogo rada, reda i discipline. A prvi korak do zvijezda blogerskog neba bio bi isplanirati svoje „zašto“. Premda postoji hiljadu „zašto blog“ i hiljadu „zato blog“, vaše je samo da se pozabavite svojim. Ma koliko katkad zvučalo kao kliše, bez odgovora na „zašto“ - nema ni odgovora na „šta tačno“ i „kako tačno“. Čim jasno odredite svoj ultimativni cilj, planiranje specifičnosti će vam doći kao mačji kašalj. Uspješni blogeri bi vam savjetovali još i da, prije puštanja boga u eter interneta, čestito ispitajte stepen zasićenosti i stepen atraktivnosti oblasti kojom se u svom blogu mislite baviti. Ako je vaša niša prezasićena sadržajem - računajte da će vam biti potrebno znatno više vremena da svoj sadržaj pretvorite u novčanice.

“ Sadržaj je kralj.

A možda i nije. Uspijete li pronaći barem tri zvijezde blogerskog neba koje odgovorno ne tvrde da je kontent sve - bravo za vas. Takvi su endemska grupa. Iстина jest da je uloga kvalitetnog sadržaja danas izjednačena sa ulogom digitalnog marketinga. Čak i da je svaka vaša objava na blogu za Nobelovu nagradu iz književnosti - „Nobelovu nagradu iz bloga“ nećete uzeti u ruke sve dok svoju PRiču ne PRodate efektom PRomocijom. O kojoj god oblasti pisali, ključ je uspostaviti balans između sadržaja koji vi želite da čitate i sadržaja koji vaša ciljna grupa želi da čita. I kada vaša ciljna grupa postanu vaši pratnici - osluškivanje njihovih potreba ne bi trebalo da stane. Slušanje drugih jeste umijeće, ali ne budete li ga savladali i ne budete li u kontinuitetu njegovali odnos sa svojim čitaocima - vrlo je izvjesno da od onog „Nobela za blog“ ipak neće biti ništa.

“ SEO je kraljica.

Čim vam bude kristalno jasno zašto i o čemu blogujete, tad nastupa vrijeme za konkretnе korake, da ne kažemo linkove. Najprije rečeno, sve što će vam tada biti potrebno jeste „Sveti Trojstvo“ veb-stranica: domen, hosting i tema. Domen bi bio lično ime i prezime vašeg boga. Mogli biste čak da ga posmatrate i kao telefonski broj. No, dok cifre koje čine telefonski broj esencijalno ne igraju nikakvu ulogu u uspostavljanju komunikacije, slova koja čine vaš domen mogu zaigrati ključnu rolu u uspostavljanju konekcije sa onlajn svijetom. Pojednostavimo stvari: www.190.hj.90.com i www.thebestblogever.com - koji bi vas prije zainteresovao i privukao sebi? Upravo.

Za razliku od svog ličnog imena, domen je ime koje ćete morati da zakupite, a potom i godišnje da plaćate. Zapravo, ne morate, jer na internetu ima svega pa tako i besplatnih domena, ali je preporka da izaberete plaćeni, jer isti obezbjeđuje personalizaciju, bolju vidljivost te svojevrsnu ekskluzivu u smislu da niko do vas neće moći da koristi isto ime. Po zakupu, sljedeće vam parkiranje domena na hosting. Hosting bi bio mjesto prebivališta vašeg boga. Vratimo li se analogiji između domena i telefonskog broja, stvari stoje ovako: Bez hostinga, vaš broj je trajno deaktiviran. Kao i domen, hosting se može, a i ne mora zakupiti. U čemu je razlika? Od većeg stepena kontrole, preko većeg prostora za skladištenje fajlova, do više prilika za monetizaciju boga, plaćeni hosting zaista se može posmatrati kao investicija u bolje blogersko sutra. Nakon što riješite domen i hosting, na red dolazi tema. Pozamašan je izbor tema koje možete kako kupiti tako i besplatno preuzeti. Ali, koji god izbor napravili, ne zaboravite samo da je dobra tema ona koja je prijateljski nastrojena prema telefonima. Domen. Hosting. Tema.

Šta dalje?

Search Engine Optimization.

Ovaj tekst nije u prilici da se pretvori u roman o optimizaciji pretrage, ali jeste u mogućnosti da vam kaže da efektivno sprovedene SEO tehnike jesu alat, kako za bolji plasman na tržištu interneta tako i za porast broja posjetilaca. Bazično, SEO čini vaš blog vidljivim, a kako vam je sigurno u planu da neko negdje nekad vidi vaš blog - topla je preporuka naučiti stvar-dvije o ovom mjerljivom procesu koji šalje signale sistemima pretrage da je vaš blog dovoljno vrijedan da bude prikazan u Google-ovom indeksu. SEO nije mačji kašalj, ali najosnovnije tehnike zasigurno možete savladati.

“ I za kraj...

Blog je postavljen, i te kako je vidljiv, vi i vaš blog sasvim solidno komunicirate, i šta sad? Vrijeme je za zaradu?

Mogućnosti zaista ima. Od sponsorisanih objava, preko affiliate linkova, do prodavanja svojih proizvoda, blog jeste konvertibilan u novčanice. Ali, ako je to jedini cilj koji vam je na umu, stvarno je ključ da blogu u startu pristupite kao poslovnom modelu. Da, sa kompletном strategijom i taktilicom. U startu, dakle, a ne pod stavkom broj 4. u planu i programu rada.

“ Uvijek ima još.

Jedina stvar u koju zaista možemo biti sigurni u ovom 21. vijeku pametnih tehnologija jeste da će one samo nastaviti da se „opamećuju“. Za vas, koji tek planirate da isplanirate svoje blogovanje - to znači samo jedno: Gugljajte mnogo. Gugljajte kako. Gugljajte redovno. Jer, stvari će se redovno mijenjati i nove tehnologije će redovno nastavljati da revolucionizuju, kako internet tako i blogove kao njegove stubove, a ako ne budete u toku s njima - ni kralj od sadržaja, a ni SEO kraljica neće vam biti od pomoći.

Poenta priče: www.thebestblogever.com je blog koji ne presta je uvijek da bude bolji.

PREPORUKE

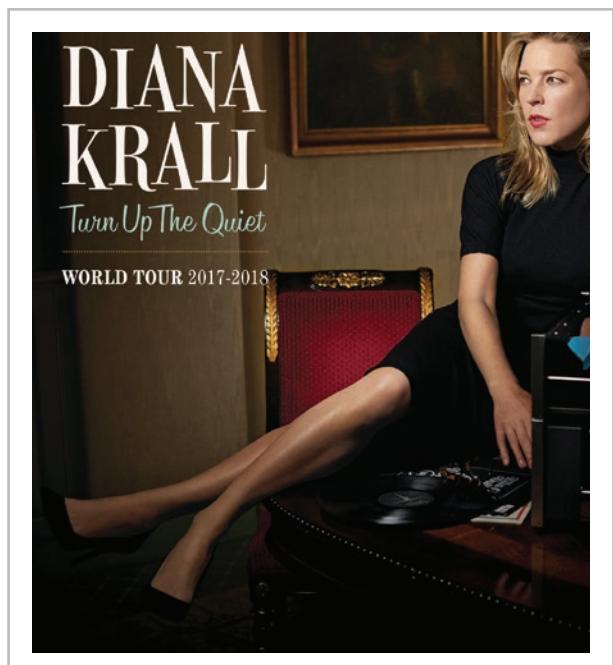
PIŠE: BRANKICA RAKOVIĆ

MUZIKA

Dajana Krol „Turn up the quiet“

Prije nešto više od dvije decenije okrenula je svijet naglačke, a ove godine objavila je novi album pod nazivom „Turn Up The Quiet“. Dajana Krol je kanadska, savremena džez pjevačica i pijanistkinja koja odiše jednostavnosću u svom radu. Jedna je od najboljih džez umjetnika svog vremena, a nizom zlatnih i platinastih albuma dokazala je da je i dalje tražena na muzičkoj sceni. Njen glatki glas i interpretacije idealni su za prijatna večernja druženja uz čašu vina, što govori i sam naziv albuma.

Jedanaest pjesama na listi „Turn Up The Quiet“ albuma umiriće vas i odvesti putem mjesecine u svijet snova, romanse i ljubavi, baš poput njihovih naslova. Svakako preporučujemo da se eklektičnom miksu klasike i melodija koje se slušaju dušom prepustite kada poželite usporiti svoj tempo i opustiti se u prijatnom društvu.

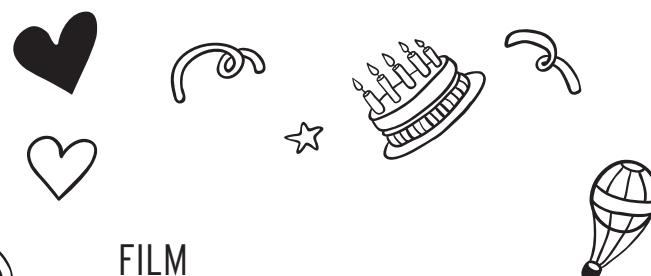
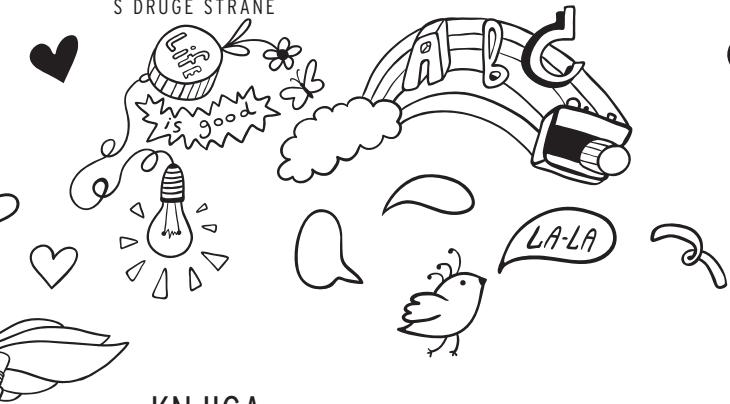
WEB SAJT

www.skillshare.com

Ukoliko ste frilenser, to želite da budete ili imate potencijal koji namjeravate podijeliti sa ostalima, onda je web-stranica Skillshare odlično mjesto za vas. Skillshare je zajednica učenja na internetu gdje svako može istaći svoje prednosti, preduzeti akcije ili podučavati pojedinca, grupu ili kolektiv.

Ova zajednica okuplja ljudе iz svih dijelova svijeta, te uz određeni honorar koji dobijate, imate priliku da se predstavite, držite kurseve ili prikazujete tutorijale. Pruža mogućnost mladima, studentima i onima koji su novi u nekom poslu da razmjenjuju informacije, zajedno uče i dijele svoj napredak. Spadate li pak u grupu početnika i spremate se za poslovni svijet, posjetite ovaj sajt i učite od onih koji su taj proces prošli i koji će vam kroz živu riječ i praktičan primjer prenijeti svoje znanje.

KNJIGA

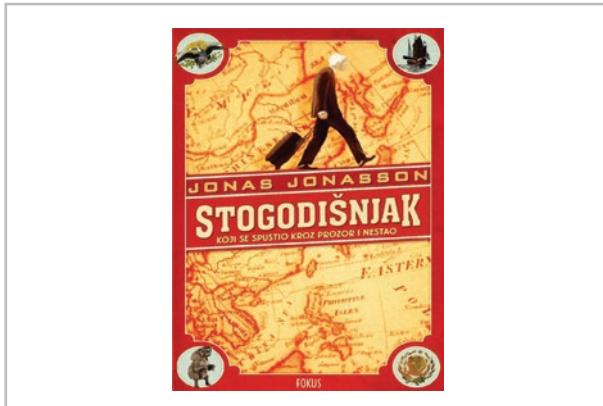
„Stogodišnjak koji je skočio kroz prozor i nestao“

„Izdavački fenomen“, „Prva liga“, „Eksplozivna komedija“, „Potpuno luda i urnebesno smiješna priča“, „Svečanost apsurdnog humora“... samo su neki od komentara svjetskih kritičara koji su čitalačkoj publici pokušali da predstave knjigu zanimljivog naziva „Stogodišnjak koji je iskočio kroz prozor i nestao“.

Priča o Alanu Karlsonu, vedrom starcu, koji na svoj 100. rođendan iskače kroz prozor, čvrsto riješen da starački dom ne bude mjesto na kojem će završiti svoj život, dobija zaplet kada stogodišnjak ukrade kofer jednog kriminalca.

Knjiga je humoristička istorija modernog svijeta, koja obuhvata period od, pogađate, stotinu godina, jer kako se ispostavilo, Alan Karlson se u pravo vrijeme nalazio na mjestima na kojima se rješavala budućnost Evrope i svijeta. Učestvovao je u Španskom građanskom ratu, većerao je sa američkim predsjednikom Trumanom, ručao, ni manje ni više, nego sa Mao Cedungom, spriječio atentat na Čerčila, Rusi su ga jurili da im otkrije tajnu atomske bombe, a on je za to vrijeme živio od američkog novca namijenjenog razvoju zemalja Dalekog istoka.

„Stogodišnjak“ autora Jonasa Jonassona 2010. godine bio je najprodavanija knjiga u Švedskoj, a objavljena je u 35 zemalja i do sada je prodato više od šest miliona primjeraka.

FILM

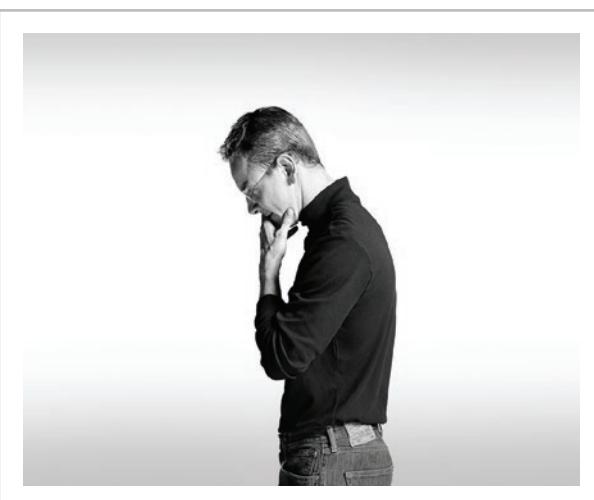
„Stiv Džobs“

Toliko puta čuli ste njegovo ime, koristili njegovih ruku djelo i poštovalec ste brenda koji je stvorio, a još niste pogledali film o njemu?

Snimljen prije dvije godine, film „Stiv Džobs“ vodi vas u vrijeme digitalne revolucije dočaravajući sliku briljantnog uma koji je tada stvarao i odredio put budućnosti u svijetu tehnologije. Radnja je smještena na kraj prošlog vijeka, kada su lansirana tri kompjuterska proizvoda i kad je stvaran iMac 1998. godine.

Ovo je ekranizacija dosta dana genija koji je stvorio brend Apple i omiljeni telefon svih generacija, a „Oskarom“ nagrađeni režiser Deni Bojl uspio je Džobsa prikazati kao običnog čovjeka sa običnim problemima. Naglasio je neke detalje njegovog života, možda ih je čak i uljepšao, ali mu je pošlo za rukom na zanimljiv način da opiše život tehnološkog vizionara, koji je na svom putu uspjeha doživljavao uspone i padove. Upravo zato je film „Stiv Džobs“, možda ne i najvjerniji, ali od svih do sada najzanimljiviji prikaz Džobsovog života.

Glavnu ulogu tumači Majkl Fasbender, Kejt Vinslet glumi Džoanu Hofman, bivšu šeficu marketinga „Macintosh“-a, a uloga Stiva Voznijaka, saosnivača „Apple“-a, pripala je Setu Rogenu. Ovu biografsku dramu, koja traje 117 minuta, upišite u kategoriju „obavezno pogledati“, jer sigurno nećete zažaliti zbog toga.

Živi izvan granica

Zadivljujući dizajn i neprimjetni rubovi
Sve sa jednom rukom

FullVision

LG Q6 | Qualcomm®
snapdragon™

htc Desire 650

glatko
susreće
izbrazdano

Upoznajte HTC Desire 650. 50% gladak. 50% izbrazdan. 100% zabavan. Ni jedan drugi telefon ne izgleda poput njega, niti pruža isti osjećaj. Jedinstven je i dolazi uz karakteristike koje vi želite, poput vrhunske 13MP/5MP kamere, kao i noćnog načina rada za ugodnije čitanje prilikom slabog osvjetljenja.

HUAWEI Mate10 Pro

U SARADNJI SA

NEPONOVLJIVO
ISKUSTVO

KIRIN - PRVI AI PROCESOR U SVIJETU

HUAWEI

/HuaweiMobileRS